

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ÇEVRE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların
Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları**

Hüseyin TUNÇAĞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Lefkoşa
Şubat, 2022**

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ÇEVRE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

**Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların
Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları**

Hüseyin TUNÇAĞ

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Aşkın KİRAZ

Lefkoşa
Şubat, 2022

Onay

Yakın Doğu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne;

Hüseyin TUNÇAĞ tarafından hazırlanan “**Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları**” başlıklı tez, kapsam ve nitelik açısından kalite standartlığına uygunluğu ile ilgili Çevre Eğitimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi Olarak 09/02/2022 tarihinde kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	Adı–Soyadı	İmza
Jüri Başkanı:	Prof. Dr. Şerife Gündüz	
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR	
Danışman:	Prof. Dr. Aşkın KİRAZ	

Anabilim Dalı Başkanı Onayı / /2022

Prof. Dr. Aşkın KİRAZ

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı / /2022

Prof. Dr. Kemal Hüsnü Can BAŞER
Enstitü Müdürü

Etik İ kelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Hüseyin TUNÇAĞ

24/01/2022

Teşekkür

Çalışmanın başlaması, ilerlemesi, şekillenmesi ve başarıyla yürütülmesi sırasında emeği geçen ve desteğini hiç eksik etmeyen, yüksek lisans eğitimim süresince ve tezin hazırlanmasının her aşamasında yakın ilgi ve desteğini gördüğüm tez danışmanım, Sn. Prof. Dr. Aşkın KİRAZ Hocama, değerli bilgilerini benden esirgemeyen sorularımı yanıtsız bırakmayan hocalarıma, çalışma sürecimde sevgi, sabır ve bana olan güvenlerini her zaman gösteren, benden desteğini esirgemeyen ve hayatımdaki en güzel şansım olan çekirdek ailem Annem, Babam ve Kardeşime sonsuz teşekkürü bir borç bilirim.

Hüseyin TUNÇAĞ

Özet

Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları

TUNÇAĞ, Hüseyin

Yüksek Lisans Tezi

Çevre Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Aşkın KİRAZ

09/02/2022, 136 sayfa

Bu araştırma iki amaç doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın birinci amacı turizm sektöründeki çalışanların Girne kıyılarındaki turistik yatırımların çevresel etkileri ve ekolojik taşıma kapasitelerine yönelik algılarının belirlenmesi; ikinci amacı ise turizm çalışanlarının bu konudaki görüşlerinin değerlendirilerek, etkilenme konuları ile etkilenme derecelerinin saptanması ve karar vericilerle paylaşılması olarak belirlenmiştir. Bu amaçla çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini Girne Bölgesinde turistik faaliyet gösteren ve dört - beş yıldızlı otellerde hizmet veren 18 yaş üzeri 260 turizm çalışanı oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler “Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği” ve “Turizmcilerin Turizm ve Çevreye İlişkin Bazı Görüş ve Düşünceleri Ölçeği” vasıtasıyla toplanmış, sonuçlar tablolarla nicel olarak ifade edilmiştir.

Anahtar kelimeler: ekolojik taşıma kapasitesi, turistik faaliyet, çevre, çevre sorunları, çevre eğitimi

Abstract

Perceptions of Tourism Sector Employees on the Environmental Impact and Ecological Carrying Capacity of Touristic Investments on the Coasts of Kyrenia

TUNÇAĞ, Hüseyin

MA, Department of Environmental Education Major

Thesis Advisor: Prof. Dr. Aşkın KİRAZ

09/02/2022, 136 page

This research was carried out for two purposes: The primary aim of the study was to determine the degree of impact of Tourism Sector Employees on the Environmental Impact and Ecological Carrying Capacity of Touristic Investments on the Coasts of Kyrenia. Second purpose of the research is to evaluate the opinions of tourism workers on this issue, to determine the impact issues, to determine the degree of impact and to share them with the decision makers. A quantitative study was conducted in order to evaluate the views of the employees in the tourism sector in the Kyrenia District of Northern Cyprus on the Environmental Impact of Touristic Investments on the Coasts of Kyrenia. The population of the research consists of the Employees in the Tourism Sector of the Kyrenia Region. The sample of the research consists of employees the ages of 18 and above, who serve in the Touristic Activity Areas (four and five star) hotels in the Kyrenia Region. The data obtained from the research were collected through the "Ecological Carrying Capacity and Perception of Business Practices Scale" and "The Scale of Some Views and Thoughts of Tourists on Tourism and the Environment", and the results were expressed quantitatively in tables.

Keywords: ecological carrying capacity, tourist activity, environment, environmental problems, environmental education

İçindekiler

Onay	ii
Etik İlkeler Uygunluk Beyanı.....	iii
Teşekkür	iv
Özet.....	v
Abstract.....	vi
İçindekiler	vii
Görüntüler Dizini	x
Tablolar Dizini.....	xii
Grafikler Dizini	xiii
Haritalar Dizini	xiv
Kısaltmalar	xvi

BÖLÜM I

Giriş	1
Problem Durumu	1
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi.....	4
Araştırmanın Sınırlılıkları	4
Araştırmanın Tanımları	4

BÖLÜM II

Kavramsal Temeller ve İlgili Araştırmalar	6
Kıbrıs Adasının Ekolojik Yapısı.....	6
Kıbrıs'ın İklimi.....	6
Kıbrıs'ta Sıcaklık	6
Kıbrıs'ta Basınç ve Rüzgarlar	6
Kıbrıs'ta Nem ve Yağış.....	6
Kıbrıs'ın Doğal Bitki Örtüsü	7
Makiler.....	7

Garigler	8
Bozkırlar	8
Kıbrıs'ın Endemik Bitkileri	8
Kıbrıs'ın Kum Sever Bitkileri.....	9
Kıbrıs'ın Park ve Bahçe Ağaçları.....	9
Girne Bölgesinin Ekolojik Yapısı	9
Girne Dağlarının Jeomorfolojisi.....	9
Girne Dağları Faunası	10
Girne Bölgesi Nüfus ve Yerleşme	11
Girne Bölgesinin Kıyıları.....	12
Girne Bölgesinin Doğal Gölleri.....	13
Girne Bölgesinde Turizm	13
Eğitim Turizmi	14
İnanç Turizmi.....	14
Tarihsel Turizm	15
Çevre Turizmi	15
Rekreasyon Amaçlı Turizm	15
Kongre Turizmi.....	15
Golf Turizmi	16
Deniz ve Yat Turizmi.....	16
Girne Bölgesinde Başlıca Çevre Sorunları	16
Girne Bölgesinde Hava Kirliliği.....	18
Girne Bölgesinde Toprak Kirliliği.....	19
Girne Bölgesinde Su Kirliliği	20
Girne Bölgesinde Gürültü Kirliliği.....	19
Girne Bölgesinde Işık Kirliliği	20
Girne Bölgesinde Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi.....	20
Girne Bölgesinde Turistik Yatırımların Ulaşım Etkisi.....	24
Girne Bölgesinde Turistik Yatırımların Doğal Yaşama Etkisi.....	24

Girne Bölgesinde Yapılaşmanın Çevreye Etkisi.....	25
Yasal Çerçeve: Kıyıları Koruma Yasası	25
İlgili Araştırmalar	27

BÖLÜM III

Yöntem	31
Araştırmanın Modeli	31
Evren Örneklem	31
Verilerin Toplanması.....	32
Veri Toplama Araçları	32
Verilerin Analizi.....	67
Araştırma Planı ve Süreci	33

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar	34
----------------------------	----

BÖLÜM V

Tartışma	46
----------------	----

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler	60
Öneriler	67
İleride Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler	67
Kaynakça	68
EKLER.	78
İNTİHAL RAPORU	86
ÖZGEÇMİŞ.....	87
GÖRÜNTÜLER / TABLOLAR / HARİTALAR / GRAFİKLER DİZİNİ.....	88
GÖRÜNTÜLER DİZİNİ.....	88
TABLOLAR DİZİNİ.....	109
GRAFİKLER DİZİNİ	116
HARİTALAR DİZİNİ.....	119

Görüntüler Dizini

Resim 1. Kıbrıs Kuyrukkakanı (<i>Oenanthe cypriana</i>)	62
Resim 2. Kıbrıs Ötleğeni (<i>Sylvia melantorax</i>)	62
Resim 3. Öter Ardıç Kuşu (Cıkla) (<i>Turdus philomelus</i>)	63
Resim 4. Kızıl Gerdan (<i>Eritachus rubecula</i>)	63
Resim 5. Kır Kırangıcı (<i>Hirundo rustica</i>)	63
Resim 6. Sarı Asma Kuşu (<i>Oriolus oriolus</i>)	64
Resim 7. Kara Yılan (<i>Columba jugularis</i>)	64
Resim 8. Kedi Gözlü Yılan (<i>Telescopus fallax</i>)	64
Resim 9. Kıbrıs Çayır Esmeri (<i>Maniola cypricola</i>)	65
Resim 10. Baf Mavisi (<i>Glaucopsyche paphos</i>)	65
Resim 11. Cadı Meleği (<i>Chazara briseis</i>)	65
Resim 12. Büyük Kara Melek (<i>Hipparchia syriaca</i>)	65
Resim 13. Çizgili Kaplumbağa (<i>Mauremys caspica</i>)	66
Resim 14. Yeşil Kaplumbağa (<i>Chelonia mydas</i>)	66
Resim 15. <i>Caretta caretta</i>	66
Resim 16. Siyah Deniz Kestanesi (<i>Arbacia lixula</i>)	67
Resim 17. Deniz Anası (<i>Scyphozoa İstilası</i> (Alagadi Sahili)	67
Resim 18. Alagadi Plajı	68
Resim 19. Yavuz Çıkartma Plajı (Escape Plajı)	68
Resim 20. Sakız Ağacı (<i>Pistacia lentiscus</i>)	69
Resim 21. Ardıç Ağacı (<i>Juniperus oxycedrus</i>)	69
Resim 22. Keçi Boynuzu (<i>Ceratonia siliqua</i>)	69
Resim 23. Zakkum (<i>Nerium oleander</i>)	70
Resim 24. Kum Zambağı (<i>Pancratium maritimum</i>)	70
Resim 25. Kıbrıs Kazteresi (<i>Arabis cypria holmboe</i>)	70
Resim 26. Alevkaya Sinekkapanı (<i>Silene fraudatrix</i>)	71
Resim 27. Girne Kalesi	71
Resim 28. Batık Gemi Müzesi (Girne Kalesi)	72
Resim 29. Girne Antik Liman	72
Resim 30. Bellapais Manastırı	73
Resim 31. Hz Ömer Tekkesi	73
Resim 32. Korineum Golf & Resort Club (Esentepe-Girne)	74
Resim 33. St. Hilarion Kalesi (Girne)	74
Resim 34. Buffavento Kalesi (Girne)	75
Resim 35. Rock's Otel Önü (2018-Sel Felaketi) (Girne)	75
Resim 36. Girne Antik Liman ve Çevresi (Su Kirliliği)	76

Resim 37. Girne Merkez (2003 Yılı Sonrası Yapılaşma)	76
Resim 38. Girne Dağları Çevre Katliamı (Taş Ocakları).....	77
Resim 39. Merit Oteller Grubu Lapta	77
Resim 40. Girne Bölgesi İlk Otellerinden "Le Chateau Lambousa Otel" Lapta	78
Resim 41. Merit Park Otel - Lapta	78
Resim 42. Port Cratos Premium Otel (Çatalköy).....	79
Resim 43. Elexus Otel (Çatalköy).....	79

Tablolar Dizini

Tablo 1. Girne Başlıca Otelleri	115
Tablo 2. Girne’de Eğitim Veren Üniversiteler.....	115
Tablo 3. KKTC İlçeleri Defacto Nüfus Dağılışı (1996,2006 ve 2011 Yılları)	115
Tablo 4. KKTC İnşaat Sektörü İnşaat ve Moloz Atıkları Üretimi Tablosu (Varsayım).....	116
Tablo 5. 2019 Yılı KKTC'ye Gelen Yabancıların Giriş Limanlarına Göre Dağılışı	116
Tablo 6. 2019 Yılı KKTC'ye Gelen Yabancıların Çıkış Limanına Göre Dağılımı..	117
Tablo 7.Turistik Konaklama Tesislerinin Doluluk Oranına Göre Aylara Dağılımı (2019-2020 Mukayeseli)	117
Tablo 8. KKTC Konaklama Tesislerinin Yıllara ve Bölgelere Göre Dağılımı 1 (2015 - 2019)	118
Tablo 9. KKTC Konaklama Tesislerinin Yıllara ve Bölgelere Göre Dağılımı Tablo 2 (Lefkoşa- G.Mağusa) (2015-2019)	119
Tablo 10. KKTC Konaklama Tesislerinin Yıllara ve Bölgelere Göre Dağılımı Tablo 3 (Ülke Geneli) (2015-2019).....	120
Tablo 11. KKTC Geneli Konaklama Tesisleri Çalışan Sayısı (2014-2018).....	121

Grafikler Dizini

Grafik 1. 2019 Yılı Bölgelere Göre Turistik Konaklama Tesislerinin Sayısı ve Yatak Kapasitesi Dağılımı.....	119
Grafik 2. Girne Bölgesi'de Yer Alan Otel Sayısı (2021)	120
Grafik 3. KKTC Geneli Turizm Sektörü Çalışan Sayısı (2014-2018).....	120
Grafik 4. 2021 Yılı Şubat Ayı Ortalama En Yüksek Sıcaklıkların Normalleri ile Karşılaştırılması Grafiği.....	121
Grafik 5. KKTC Aylara Göre Rüzgar Grafiği	121
Grafik 6. KKTC Aylara Göre Deniz Suyu Sıcaklığı Grafiği	122

Haritalar Dizini

Harita 1. Girne Şehir Plan Haritası (1).....	111
Harita 2. Girne Şehir Plan Haritası (2).....	112
Harita 3. Girne Haritası	113

Kısaltmalar

KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
MÖ	: Millattan Önce
ÖÇKB	: Özel Çevre Koruma Bölgesi

BÖLÜM I

Giriş

Problem Durumu

İnsanların doğal güzellikleri, tarihi yapıları görme ve inceleme, dinlenme, eğlenme, kültür ve eğitim, spor, kongre, tedavi, kutsal yerleri ziyaret gibi faaliyetler yapmak için yurt içinde veya yurt dışında geçici sürelerle yer değiştirmelerine turizm adı verilmektedir (İlseven, 2013). İnsanların sağlıklı bir ortamda turizm aktivitelerine katılım gösterebilmesi için gidecekleri ülkedeki iklim konforu şartlarının uygun olması huzur, güler yüz, terör olaylarından uzak, coğrafi çekiciliğin üst seviyede olması gerekmektedir. İklim konforu şartları belirlenirken genelde dikkat edilen iklim elemanları güneşlenme süresi, hava sıcaklığı, nispi nem, rüzgâr ve yağıştır (Güçlü, 2010).

Kıbrıs Adası, kuzey yarım kürede 34° 33' - 35° 42' Kuzey enlemleri ile 32° 16' - 34° 36' Doğu boylamları arasında yer almakta olan, Akdeniz'in Kuzeydoğusunda 9251 km²'lik yüzölçümüne sahip Akdeniz'in üçüncü büyük adasıdır (KKTC Cumhurbaşkanlığı, 2009). Yükselti, bakı, karasallık ve denizellik gibi iklim karakterleri üzerinde yerel farklar yaratan fiziki faktörler KKTC'yi doğudan batıya adeta bir duvar gibi kateden Girne Dağları'nın, kıyı ve iç kesimler arasındaki belirgin farkın ortaya çıkmasında etkili olan bir faktördür (Gönençgil ve Çavuş, 2006). Turizm, bir yandan turistik doğal değerleri yoğun şekilde kullanan, öte yandan bu verileri korumak zorunda olan bir sektördür (Usal, 1998).

Kıyı turizmi denizden çeşitli rekreasyonel amaçlar ile faydalanılan bir turizm çeşitidir. Kıyı turizminin gelişiminde etkili olan fiziki coğrafya özellikleri kıyının jeomorfolojik özellikleri, iklim koşulları ve bitki örtüsüdür. Bu turizm çeşidi doğal güzellik ve ılıman iklime sahip doğal bitki örtüsünün kıyıya kadar indiği seyrek nüfuslu alanlar içerisinde seçilmektedir (Doğaner, 2001).

Avrupa Komisyonu'nun verilerine göre Avrupalı tatilcilerin %63'ü kıyı alanlarını tercih etmektedir (Davenport & Davenport 2006). Kuzey Kıbrıs'ta güneş, deniz ve kum üçlüsünün oluşturduğu kıyı turizmi günümüzde, değişen ilgi ve istekler doğrultusunda yenilenmiş ve çeşitlenmiştir. Bunun sonucunda önceleri kıyılarda gelişen turizm, yeni turizm akımlarının gelişmesi ile Girne bölgesi'nin iç kesimlerinde de alternatif turizm mekânları oluşmuştur (Emekli, 2005).

Girne'nin Doğu ve Kuzey sahil şeridi üzerinde yer almakta olan turistik tesislerin de büyük çoğunluğu, çok katlı ve lüks modern yapılardan oluşmaktadır. Bu yapılar yemek-yatak ve deniz üçgeni mantığında hizmet vermektedir (Ölçer, 2011 & Emekli, 2003).

Kuzey Kıbrıs'ta hava ulaşımında meydana gelen gelişmeler de ülkeler arası mesafeyi kısaltarak turistler için çok uzak yerlerde tatillerini geçirme imkânı sağlamaktadır. Günümüzde seyahat acentalarının düzenlemiş oldukları (Charter) seferleri de büyük bir kitlenin bu ulaşım sektöründen yararlanmasını sağlamaktadır (Tümertekin, 1984).

KKTC'nin sahip olduğu deniz sahillerinin uzunluğu 360 kilometredir. KKTC'ye ulaşım havayolu ve deniz yolu ile gerçekleşmektedir. KKTC'de yolcuların kullanabileceği iki deniz limanı (Girne ve Gazimağusa), yolcuların kullanabileceği bir havalimanı (Ercan) ve üç tane de turistik amaç ile yolcuların kullanabileceği turizm yat limanı bulunmaktadır (İlseven, 2014).

Ülkenin özellikle servis sektörü ile turizm sektörü, tüm dünya ekonomilerinde olduğu gibi önem kazanmasına koşut olmuş durumdadır. Kuzey Kıbrıs, temiz havası, ılıman iklimi, Akdeniz'deki pek çok ülkeye kıyasla temiz olan sahilleri, kendine özgü, nadir bitki ve hayvanları ile zengin çevre kaynaklarına sahiptir (Cant, 1993).

Çevre, insanların ve diğer canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içerisinde bulundukları fiziki, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamdır (Doğanay, 1993). Çevre Eğitimi; insanları çevre konusun'da bilgilendirme, bilinçlendirme, uyarma, dengeleme, geliştirme, koruma vb. süreçleri içeren ve insanlarda bu yönde davranışlar oluşturmaya amaçlayan bir eğitim türüdür (Güler, 2007; Ozaner, 2004). Günümüzde sürdürülebilir yaşam için her toplumun en önemli görevlerinden biri, çocuklara çevrenin korunması ile ilgili tutumlar, değerler, bilgi ve gerekli olan beceriler öğretmektir (Davis, 1998).

Çevre sorunları, yeryüzündeki bütün varlıklar ile etkileşim içerisinde. Bu varlıklar arasında bir ekolojik denge bulunmaktadır ve varlıklar tarafından yapılan müdahaleler sonucu zamanla ekolojik dengede değişmektedir. Genel anlamdaki bu durum veya durumlara çevre sorunları denilmektedir (Kavruk, 2002).

Çevre kirliliği, içerisinde yaşadığımız yüzyılda sanayileşme, kentleşme, teknolojik gelişmeler ve hızlı nüfus artışı sonucu doğanın temel ve fiziksel olarak

kirlenmesine neden olmaktadır. Bu olumsuz etkiler insanları ve diğer tüm canlıları olumsuz yönde etkilemektedir. Bu olumsuz etkilenmelerden ortaya çıkan çevre sorunlarına çevre kirliliği denilmektedir (Aydınalp, 1997).

Ekolojik Taşıma Kapasitesi, ülke içerisinde tüm ekosisteme gelebilecek olumsuz etkilerin maaliyetlerinin hesaplanması ile ilgili bir kavramdır. Turizmin fiziksel çevreye olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla insan faaliyetlerinin sınırları ekolojik taşıma kapasitesi ile çizilmektedir (Tokmak (2008).

Bu çalışma ile ele alınmış olan problem; “Doğuda yer alan Esentepe bölgesi sınırı ile batıda yer alan Karşıyaka bölgesi sınırları arasındaki Girne kıyılarında turistik faaliyet alanları dahilinde bulunan bulunan dört ve beş yıldızlı otellerin çevreye olan etkileri turizm sektörü çalışanları tarafından nasıl algılanmaktadır?” şeklinde oluşturulmuştur.

Alt Problemler

Çalışmanın genel problemi paralelinde belirlenen alt problemleri şunlardır:

1. Girne Bölgesi uristik faaliyet alanlarında çalışan bireylerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Ölçeğinden aldıkları puanların dağılımı nasıldır?
2. Girne Bölgesi uristik faaliyet alanlarında çalışan bireylerin Turizmcilerin Turizm ve Çevreye İlişkin Bazı Görüş ve Düşünceleri Ölçeğinden aldıkları puanların dağılımı nasıldır?
3. Girne Bölgesi uristik faaliyet alanlarında çalışan bireylerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Ölçeği ve Turizmcilerin Turizm ve Çevreye İlişkin Bazı Görüş ve Düşünceleri Ölçeğinden aldıkları puanlar demografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, turizm sektörü çalışanlarının Girne kıyılarındaki turistik yatırımların çevresel etkileri ve ekolojik taşıma kapasitelerine yönelik algılarının belirlenmesidir. Bu bağlamda turizm çalışanlarının bu konudaki görüşlerinin değerlendirilmesi, etkilenme konuları, etkilenme derecelerinin saptanması ve karar vericilerle paylaşılması hedeflenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın önemi Girne kıyılarındaki turistik faaliyet alanları olan (dört ve beş yıldızlı) otellerin doğuda Esentepe bölgesi sınırı ile batıda yer alan Karşıyaka bölgesi sınırları arasındaki çevre kirliliğinin etkilerinin saptanması, sürdürülebilir bir Turizm için turizm sektörü çalışanlarının bu konudaki görüşlerinin tespiti incelenerek kıyı şeridi üzerinde meydana gelen yapılaşma olayına dikkat çekilmesidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu araştırma 2020-2021 yılları arasında Girne kıyı şeridi üzerinde faaliyet gösteren turistik faaliyet alanları ve bu alanlarda çalışan bireyler ile sınırlandırılmıştır.
2. Bu araştırma, konu ile ilgili çalışma kapsamında üniversite kütüphanelerinin web sayfalarında, ulusal ve uluslararası veritabanlarında literatür taraması ile anket formları vasıtasıyla toplanan verilerle sınırlandırılmıştır.
3. Bu araştırma, Kuzey Kıbrıs'ta Turizm, Turistik Faaliyet alanları ve Çevre konularıyla sınırlandırılmıştır.
4. Bu araştırma turizm sektörünün yarattığı çevre kirlilikleri ve çevre kirliliklerinin oluşturduğu sorunlar ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın Tanımları

Amfibi: İki yaşamlı ya da iki yaşayışlı canlılar.

Atmosfer Sirkülasyonu: Ekvatorun fazla ısınması, kutupların ise güneşten gelen enerjiden yeterince enerji alamaması ve soğuk olması nedeniyle, atmosferde görülen, ortalama yıllık basınç örüntüsüne uygun düşen büyük ölçekli hava hareketleridir.

Biyçeşitlilik: Bir ekosistem, biyom veya tüm Dünyada bulunan yaşam formlarının çeşitliliğidir.

Charter: Uçuş seyahat acentası tarafından kiralanan uçak çeşiti.

Ekosistem: Sınırları belirlenmiş bir alan içerisinde birbirleri ile etkileşim gösteren tüm canlılar ve bu canlılara yaşama ortamı sağlayan cansız çevredir (Tekeli ve ark., 2006).

Endemik Bitki: Bulunduğu bölgenin ekolojik şartları yüzünden yalnızca belirli bölgede yaşayan/yetişen, dünyanın başka yerinde yaşama/yetişme ihtimali olmayan, yöreye özgü hayvan/bitki türüdür.

Falez (Yalıyar): Yüksek kıyılarda dalga aşındırması ile oluşan ve aşınma sürdükçe karanın içine doğru gerilen yer.

Fauna: Ekosistem de bulunan hayvan toplulukları (Kocataş, 2003).

Ötrofikasyon: Fosfor ve azot gibi besleyici elementlerin fazlalığından kaynaklanan kirlilik.

Rekreatif: Dinlenme ve boş zaman değerlendirmek için yapılan aktivitelerdir.

Reptilia: Omurgalı hayvanlar aleminin yumurtlayarak çoğalan büyük bir sınıfı.

Subtropikal İklim: Subtropikal bölgeler dünyanın tropik kuşağının hemen kuzey ve güney sınırında kuzey ve güney 23 paralellerinde yer alan Yengeç dönencesi ve Oğlak dönencesi ile sınırlanmış coğrafik bölgelerde görülen iklim tipidir.

BÖLÜM II

Kavramsal Temeller ve İlgili Araştırmalar

Kıbrıs Adasının Ekolojik Yapısı

Kıbrıs'ın İklimi

Doğu Akdeniz havzası içerisinde yer almakta olan Kıbrıs adası bulunduğu konum itibariyle, subtropikal kuşak içerisinde gelişen Akdeniz Makroklima özelliklerini taşımaktadır (Gönençgil ve Çavuş, 2006). Dünya ölçeğinde yapılan makroklima iklim sınıflandırmasına göre (subtropikal) iklim kuşağında bulunan Akdeniz iklimi Kıbrıs Adası'nın etkin iklim tipidir. Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü Kıbrıs adasının'da kışlar ılık ve az yağışlı, yazlar ise sıcak ve kurak geçmektedir (Nalbantoğlu vd. (2003).

Kıbrıs'ta Sıcaklık

Kıbrıs adası bulunduğu enlemlerden dolayı dört mevsimin belirgin olarak yaşandığı Orta Kuşak iklim bölgesi içerisinde yer almaktadır (Gönençgil ve Çavuş, 2006). Adada, yazlar sıcak ve kurak, kışları ise ılık ve yağışlı geçmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık değeri 20.6°C'tır. Yıllık ortalama en yüksek sıcaklık 25.6°C, en düşük sıcaklık ise 13.9°C'tır (Yorgancıoğlu, 1998).

Kıbrıs'ta Basınç ve Rüzgarlar

Kıbrıs Adası'nın hakim rüzgar yönünün batı oluşu, bu sahayı etkileyen rüzgar sistemlerinin gezici basınç merkezleri ile uyumunu göstermektedir. Akdeniz'in doğusunda yer alan Kıbrıs Adası, orta enlem gezici basınç merkezlerinin genel atmosfer sirkülasyonuna uygun olarak gerçekleştirdiği hareketler nedeni ile daha çok batıdan sokulan hava kütlelerinin etkisi altında kalmaktadır (Gönençgil ve Çavuş, 2006).

Kıbrıs'ta Nem ve Yağış

Kıbrıs adasında Akdeniz bölgesi genelinde hakim olan Cephe Yağışları yaygındır. İklim değişikliklerinin etkisi ile Kıbrıs'a düşen yıllık yağış miktarı her geçen yıl azalmaktadır (İlseven, 2013). Ülkede yağışlar eylül ayından aralık ayına

kadar artış göstermektedir. En fazla yağış aralık ve ocak aylarında düşmektedir. Kuzey sahil şeridi, ülkede yağış miktarının en fazla olduğu alandır (Dimililer, 2008).

Kıbrıs'ın Doğal Bitki Örtüsü

Kıbrıs adası üzerinde doğal bitki toplulukları yüksek dağlık alanlardan iç ova'ya ve kıyı ovalarına doğru adeta üç basamak oluşturmaktadır (İlseven, 2021). Ülke'nin doğal bitki örtüsü tüm ada da uyum sağlamış olan akdeniz ikliminin karakteristik bitki örtüsü maki bitki örtüsüdür. Dağların alt yamaçlarında Keçiboynuzu (*Ceratonia siliqua*), Sakız (*Pistacia lentiscus*), Zeytin (*Olea europea*) vb. türler yer almaktadır. 200-700 m arasında Kızılçam (*Pinus brutia*), 500-700 m'nin üzerinde yer yer Servi (*Cupressus sempervirens*) yayılımı göstermektedir (Alptekin ve Ertay, 1993).

Ormanlar

Kıbrıs adası üzerinde ormanlara Trodos Dağları ile Girne Sıra Dağları (kuzey yamaçları) üzerinde rastlanmaktadır (Vehbi, 1991). Kuzey Kıbrıs'ta ise Girne Dağları, orman yönünden Kıbrıs'ın en şanslı alanlarının başında gelmektedir. Girne Dağları ormanlarının yayıldığı alanlar; Lapta, Karşıyaka, Tepebaşı, Akdeniz, Alevkayası ve Kantara bölgeleridir (İlseven, 2021). Akdeniz iklimine sahip KKTC'de orman formasyonu içerisinde en yaygın olan ağaç türü kızılçam (*Pinus brutia*)'dır. Kızılçamlardan sonra ada'da en yoğun olarak bulunan ağaç türü servi (*Cupressus sempervirens*)'dir (Chapman, 1980).

Makiler

Maki bitki örtüsü; Akdeniz iklimi'nin egemen olduğu bölgeler özgü herdem yeşil, kışın yapraklarını dökmeyen, derimsi yaprakları olan, ortalama 1-2 metre boyundaki küçük ağaç ve çalılardan oluşmaktadır. Kıbrıs adası üzerinde Akdeniz bitki örtüsü elemanları olan makiler 400 – 500 metreden daha alçak kesimlerde görülmektedir (Koday, 1998). Kıbrıs'ta tesbit edilen maki elemanları sandal ağacı (*Arbutus andrachne*), kocayemiş (*Arbutus unedo*), menengiç (*Pistacia terebinthus*), sakız (*Pistacia lentiscus*), mersin (*Myrtus communis*), delice (*Olea oleaster*), kermez meşesi (*Quercus coccifera*), laden (*Cistus creticus*), adaçayı (*Salvia fruticosa*), tesbih (*Styrax officinalis*), defnedir (*Laurus nobilis*) (İlseven, 2021).

Garigler

Garig; Makilerden farklı olarak Kıbrıs'ta kalker ana kaya ve kireçli topraklar üzerinde yetişen, daha cılız, kurakçıl ve bodurlaşmış bir bitki topluluğu olarak yayılış göstermektedir. Makinin tahribinden sonra sahaya yerleşen bu sekonder bitki topluluğuna garig adı verilmektedir.

Kıbrıs'ta tesbit edilen garig ve çalılar; Keçiboğan (*Calycotome villosa*), gappar (*Capparis spinosa*), abdestbozan çalısı (*Sarcopotarium spinosum*), siyah azgan (*Genista sphacelata*), hintyağbitkisi (*Ricinus communis*), tülümbe (*Litospermum hispidilum*), kekik (*Thymus capitatus*), alıç (*Crataegus azarelus*), adaçayı (*Salvia grandiflora*), kıbrıs adaçayı (*Salvia cypria*) gibi türlerdir (İlseven, 2021).

Bozkırlar

Kıbrıs'ta bulunan bir diğer bitki örtüsünde bozkırlardır. Küçük boylu seyrek ot topluluğu olan bozkırlar; kış mevsimi ve ilkbahar mevsiminde görülen yağışlarla birlikte yeşerip ve yağışların azalması ile sıcaklık değerlerinin artması sonucu kuruyup sararan ot topluluklarıdır. Ada üzerinde bozkırlar iç düzlük alanlar ile kıyı bölgelerinde yoğunluk göstermektedir (Güney ve Saya, 2011).

Bu bitki alanı, Girne Dağları ile Trodos Dağları arasında 25-30 kilometre genişlik ve 90-95 kilometre uzunluktaki Mesarya Ovası'nın içerisinde yer almaktadır. Kıbrıs'ta tespit edilen bozkırlar; Gömeç (*Malva sylvestris*), Kuşkonmaz (*Asparagus acutifolius*), Ekin papatyası (*Chrysanthemum segetum*), Sarıpapatya (*Chrysanthemum coronarium*) vb. türlerden oluşmaktadır (İlseven, 2021).

Kıbrıs'ın Endemik Bitkileri

Ülkede nadiren görülen endemik türler Kıbrıs Kazteresi (*Arabis cypria*), St. Hilarion Lahanası (*Brassica hilarionis*), Alevkaya Sinekkapanı (*Silene fraudatrix*), Lapta Damkoruğu (*Sedum lampusae*), Kıbrıs Beyaz Kekiği (*Origanum syriacum*) dir (KKTC Orman Dairesi Müdürlüğü 2011). Kuzey kıbrıs'ta Girne Sıradağları endemik bitki türlerinin en yaygın olduğu alandır (Gündüz, 2001 & Viney, 1994). Bunların 47 tanesi Kıbrıs endemiği iken 19 tanesi Kuzey Kıbrıs endemiğidir ve sadece Kuzey Kıbrıs'ta yetişmektedir (Yıldız ve Gücel, 2008).

Adada 1908 bitki türünün 153'ü yani %7,5'i endemik, 360'ı nadir ya da çok nadir görülen türlerdir. Trodos dağları üzerinde bulunan 47'si lokal endemik olmak

üzere toplam 89, Girne dağları üzerinde 47'si lokal endemik olan toplam 61, Güney Kıbrıs'ta yer alan Akama bölgesinde biri lokal endemik olmak üzere toplam 37 endemik bitki bulunmaktadır (İlseven ve Diğ. 2017).

Kıbrıs'ın Kum Sever Bitkileri

Kuzey kıbrıs'ın plajlarından olan “Alagadi, Altinkum, Akdeniz ve Güzelyalı plajları” nda Akdeniz kıyılarındaki plaj ve kumsallar ile çakıllı ortamlar üzerinde maki ve garig ile ilgisi olmayan tür çeşitliliğinden fakir halofit ve psammofil bitkilerden kum zambağı (*Pancratium maritimum*) yer almaktadır (İnandık, 1969).

Kıbrıs'ın Park ve Bahçe Ağaçları

Kıbrıs adasına dış ülkelerden getirilmiş, ada'nın iklimine uyum sağlamış çoğalabilen ağaçlar mevcuttur. Parklar ve evlerin bahçelerini süsleyen güzel görünümüne sahip çeşitli ülkelerden getirilmiş türlerin en önemlileri “yalancı akasya (*Robinia pseudoacacia*), zangalak (*Melia azedarach*), kauçuk (*Ficus elastica*), erguvan (*Cercis siliquastrum*) vb.” ağaç türleri kuzey kıbrıs'ta flora alanlarını oluşturmaktadır (İlseven., 2004).

Girne Bölgesinin Ekolojik Yapısı

Girne Dağlarının Jeomorfolojisi

Kıbrıs'ın geniş alanları, genelde doğu – batı yönünde uzanan iki dağ kütlesi olan Girne Dağları ve Trodos dağları arasında yer almaktadır. Bu iki dağ sırasının arasında geniş Mesarya Ovası bulunmaktadır. Adanın tüm kıyılarını genelde dar bir şekilde uzanan bazen genişleyen kıyı ovalarından oluşmaktadır. Kıyı ovaları yer yer Falezlerle (Diklik) kesintiye uğramaktadır (Yorgancıoğlu, 1998).

Kuzey Kıbrıs'ın yeryüzü şekilleri dört bölümden oluşmaktadır. Bu dört bölüm Girne Sıra Dağları, Mesarya Ovası, Trodos Dağları ve Kıyı Ovalarıdır. Girne Dağları üzerinde yer alan üç önemli geçitle dört bölgeye ayrılmıştır. Geçitköy Geçidi ile Kayalar ve Lapta Dağları, Girne Boğazı ile Lapta Dağları ve Beşparmak Dağları, Mersinlik Geçidi ile de Beşparmak Dağları ve Kantara Dağları birbirinden ayrılmıştır (İlseven, 2021).

Girne Dağları'nın yükseltisi Yedikonuk bölgesinde de azalarak sona ermektedir. Girne dağları'nın arazi yapısı'nın oluşumu üçüncü jeolojik döneme aittir. Karbonifer ve Kretase döneminde bazalt tabakasının da bulunduğu Alpin orojenez

sırasında şekillenmiştir. Kayalar kireç taşı ve kum taşı karakterindedir (Sfikas, 1993 ve Öztekin, 2005).

Kıbrıs'ta iklim elemanlarının değişik alanlarda farklılık göstermesi, doğal bitki örtüsündeki farklılıklar ve jeolojik yapı farklılığı Kıbrıs'ta birbirinden farklı toprak tipleri yaratmıştır. İklim ve doğal bitki örtüsü dikkate alındığında da Kıbrıs'ta topraklar Kırmızı Renkli Akdeniz toprakları (Terra rosa), kestane renkli step toprakları, kahverengi orman toprakları ve alüvyal topraklar olmak üzere dört sınıfa ayrılmıştır.

Kırmızı Renkli Akdeniz Toprakları (Terra rosa): Akdeniz ikliminin hâkim olduğu sahalarda karstik çukurlarda biriken ve bu karstik sahalarda hem erimeye hem de yıkanmaya maruz kalarak bünyesinde bulunan kireçtaşı kaybeden killi toprak çeşitidir (Güney, 2003). Kireçtaşı üzerinde gelişim gösteren Terra Rosalar genellikle topografyanın düz olduğu sahalarda görülmektedir (Atalay, 2011). Kireçtaşları üzerinde gelişmiş olan terra rosalara daha çok Girne Dağları'nın batısında Koruçam bölgesinde rastlanılmaktadır.

Kahverengi Orman Toprakları: Genellikle ılıman iklimin görüldüğü alanlarda bulunan toprak çeşididir. Arazinin eğimli olduğu sahalarda ve genç oluşumlu ormanlık alanlarda yoğun olarak görülen toprak çeşidi Beşparmak Dağlarının kuzeyinde yer alan yamaçlarda sınırlı bir alanda görülmektedir (Bozan, Artun ve Dinç, 2011). Bu topraklar Girne ve Lapta Dağları'nın yüksek yamaçlarında yer almaktadır. Alüvyal Topraklar: Ada'nın kuzeyinde görülen bir diğer toprak grubunu da alüvyal Topraklar oluşturmaktadır. Toprak grupları sınıflamasına göre alüvyal topraklar, azonal toprak grubu içerisinde yer almaktadır (Hoşgören, 2014).

Girne Dağları Faunası

Kıbrıs, tamamen akdeniz fitocoğrafik bölgesine dahil bir ada ülkesidir. Ada, çeşitli iklimsel varyasyonlara ve habitatlara sahip olduğundan biyoçeşitlilik ve endemizm bakımından zengin bir bölge içerisinde yer almaktadır. Bu özelliğinden dolayı dünyadaki floristik bölgelerinden biri olarak kabul edilmektedir (Vural vd. (2010).

Ada'nın coğrafik konumu nedeniyle, ada buzul döneminde bir sığınak görevi görmüştür. Bu nedenle biyolojik çeşitlilik yönünden oldukça zengindir. İki endemik tür ve dört endemik alt tür olmak üzere 368 kuş türü Girne Sıradağları'nı ziyaret etmektedir (Kuşkor, 2003).

Bu kuşlardan; Karakuş (*Turdus merula*), Cıkla (*Turdus philomelus*), Kızılgerdan (*Erithacus rubesula*), Kır Kırlangıcı (*Hirundo rustica*) ve Sarı İncir Kuşu (*Oriolus oriolus*) başlıcalarıdır. Girne Dağları üzerinde bulunan iki ayrı endemik kuş türü de Kıbrıs kuyrukkakanı (*Oenanthe cypriaca*) ve Kıbrıs ötleğeni (*Sylvia melantorax*) dir (Flint, & Stewart, 1992).

Kıbrıs'ta yaşayan Amfibi ve Reptilia faunasında tesbit edilen türlerden 3'ü kurbağa (*Anura*), 3'ü kaplumbağa (*Testudinata*), 11'i kertenkele (*Lacertilia*) ve 10'u yılan (*Ophidia*) grubundadır (Atatür ve Göçmen, 2001). Kıbrıs'ta üç çeşit kurbağa Gece Kurbağası (*Bufo viridis*), Yeşil Kurbağa (*Hyla savignyi*) ve Ova Kurbağası (*Rana ridibunda*) ile üç çeşit kaplumbağa Çizgili Kaplumbağa (*Mauremys capsica*), Çorba Kaplumbağası (*Chelonia mydas*) ve *Caretta Caretta* Kaplumbağa bulunmaktadır (Başoğlu, 1973).

Girne dağları üzerinde yaşayan yılan türleri de Kara Yılan (*Coluber jugularis*), Kedi Gözlü Yılan (*Telescopus fallax*), İnce Yılan (*Coluber najadum*) gibi türlerdir (İlseven., 2019). Ada çok değerli kelebek türlerine de ev sahipliği yapmaktadır. Ada genelinde 53 tür kelebek türü bulunmaktadır. Ada'da üç tür endemik ve iki de endemik alt tür olan kelebekler Girne bölgesinin Alevkaya Bölgesi ve civarında yoğun olarak görülmektedir (Özden, 2003).

Endemik türler; Baf Mavisi (*Glaucopteryx paphos*), Kıbrıs Kızıl Meleği (*Hipparchia cypriensis*) ve Kıbrıs Çayır Esmeri (*Maniola cypricola*) dir. Endemik alt türler ise; Cadı Kelebeği (*Chazara briseis*), Büyük Kara Melek (*Hipparchia syriaca*)'dir.

Girne Bölgesi Nüfus ve Yerleşme

Girne bölgesi Kuzey Kıbrıs'ın kuzey sahil şeridinde yer alan bir yerleşim bölgesidir. 2000'li yılların başlarından itibaren şehirde nüfus artışı ve yapılaşma yaşanmıştır. Bu hızlı nüfus artışı ile 2006 yılında 61,192 kişi olan Girne ilçe nüfusu beş yıl sonra 2011 yılında %58.1'lik bir artış ile 69,163 kişiye ulaşmıştır (KKTC-İstatistik Kurumu 2011).

Girne bölgesi kendi arasında Girne Bucağı ve Çamlıbel bucağı olmak üzere iki bucağa ayrılmıştır. Girne bölgesi, 2003 Annan Planı dönemi ve sonrasındaki siyasi gelişmelerin etkisiyle sahil boyunca uzayarak gelişimini sürdürmüştür (İlseven, 2013).

Girne Bucağı yerleşmeleri: Ağırdağ, Alsancak, Arapköy, Aşağı Dikmen, Bahçeli, Beşparmak, Beylerbeyi, Boğazköy, Çatalköy, Dağyolu, Esentepe, Göçeri, Güngör, Ilgaz, Karaağaç, Karşıyaka, Kömürcü, Lapta, Malatya, Ozanköy, Pınarbaşı Yeşiltepe, Yukarı Dikmen, Yukarı Taşkent'tir. Çamlıbel Bucağı yerleşmeleri: Akçicek, Akdeniz, Alemdağ, Geçitköy, Hisarköy, Karpasa, Kayalar, Kılıçaslan, Koruçam, Kozan, Özhan, Sadrazamköy, Şirinevler, Tepebaşı'dır (KKTC Harita Dairesi).

Girne bölgesi Kuzey Kıbrıs'ta bir liman kentidir. Şehir çok sayıda yeme - içme ve alışveriş mekanı ile eğlence mekanları sayesinde gece hayatına ev sahipliği yapmaktadır. Girne antik limanı ile çevresinde restoranlar, barlar ve kafeteryalar yer almaktadır (KKTC İstatistik Kurumu 2019).

2000'li yılların başlarından başlayarak, Annan Planı'nın yarattığı olumlu hava sonucunda Girne ve çevresinde inşaat patlaması yaşanmıştır. 2001-2003 yılları arasında şehirde yapılan inşaat sayısı her yıl üçe katlanarak, yabancılara yapılan emlak satışları sonucunda yapılaşmada büyük artış yaşanmıştır.

Girne Bölgesinin Kıyıları

Kuzey Kıbrıs'ın sahil şeridi uzunluğu 396 km'dir. KKTC kıyılarının uzunluğu, adanın toplam kıyı uzunluğunun %50,6'sını kapsamaktadır (Hoşsucu ve ark., 1998). Kuzey Kıbrıs'ın kıyılarında fazla girinti ve çıkıntı bulunmamaktadır. Ada'da yüksek tip kıyılara Girne ve Eski Erenköy arasında rastlanmaktadır. Bu alanlar üzerinde yalıyarlar yer almaktadır. Girne kıyılarının özel kıyı tipleri Lapta ve Karakum çevresinde yer almaktadır (www.hotelsempati.com).

Girne ilçesinde yer alan Plajlar; Alagadi Plajı, Acapulco Plajı ve Diana Plajıdır. Girne bölgesinde yer alan 16 plajın toplam uzunluğu 3.5 - 4 km uzunluktadır. En uzun plaj özelliğine sahip olan Alagadi plajı, kaplumbağa üreme bölgesi olarak 25.08.1997'de KKTC Bakanlar Kurulu kararınca "ÖÇKB" ilan edilmiştir (Arter, 2001).

Bölge'nin batı kesiminde yer alan plajlar içerisinde bulunan Escape Plajı (Yavuz Çıkartma Plajı) da Kuzey Kıbrıs'taki en güzel plajlardan birisi olarak bilinmektedir. Girne'nin yaklaşık yedi mil batısında yer almakta olan Denizkızı Plajı, Alsancak Plajı Girne bölgesi yakınlarındaki diğer plajlardandır.

Girne Bölgesinin Doğal Gölleri

Kuzey Kıbrıs'ta su vazgeçilmez önemli bir doğal kaynaktır. Kuzey Kıbrıs'ın hidrografik unsurları arasında dönemlik akarsular, baraj ve göletler, yer altı suları ve pınarlar yer almaktadır. Gölleri besleyen kaynakların yetersiz olmasından kaynaklı olarak KKTC'de su ihtiyaçlarına cevap verebilecek ölçüde büyük göl ve baraj bulunmamaktadır (Tarım Master Planı, 2017).

Girne sıradağlarının yağış ortalamasının düşük olması (450mm) daimi akarsuların oluşumunu önemli oranda etkilemektedir. Girne Dağlarının kuzey yamaçlarında dereler tamamen mevsimlidir. Dağların yapısındaki kireçtaşları nedeni ile voklüz kaynakları oluşmuştur. Voklüzlerin birçoğu kışın çok az akış göstermektedir. Bölge sınırları içerisinde Lapta - Başpınar, Alsancak -Başpınar, Kömürcüköyü-Pınarbaşı, Bellapais voklüzleri bulunmaktadır (İlseven, 2014).

İlçede yeraltı suyunu besleme amaçlı birtakım göletlerde inşaa edilmiştir. Bu göletlerin başlıcaları; Arapköy Uzundere Göleti, Arapköy Ayanidere Göleti, Beşparmak Alagadi Göleti, Dağyolu Üçparmakdere Göleti, Geçitköy Göletidir (KKTC Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı, 2017).

Girne Bölgesinde Turizm

Kuzey Kıbrıs coğrafi konum olarak, turistik değerleri bakımından dünya turizminde çok önemli bir konuma sahiptir. Kuzey Kıbrıs'ın tarihi eser zenginliği ile turistler için Girne bölgesi adeta bir çekim merkezidir (Serter, 1994). Bölge'nin bu özellikleri yanısıra tarih, sanat, arkeoloji ve kültür değerleri gibi faktörler de ülkenin uluslararası turizmdeki önemini ortaya koymaktadır (2003 yılı Geçiş Yılı Programı, 2003).

Bölge içerisinde (doğal plajlar, milli parklar, denizkaplumbağası yumurtlama alanları, geniş bir flora yelpazesi, tarım alanları, özgün bir fauna yelpazesi) bulunmaktadır. Güçlü esen rüzgarlar, kıyı balıkçılığı, arıcılık, su altı sporları, küçükbaş hayvancılık, kumullar, dereler ve ormanlık alanlar) bölge'nin doğal değerleri olarak tanımlanmaktadır (KKTC Turizm Gelişim Planı, 2007).

Girne ilçesi doğal güzellikleri yanı sıra tarihi eserleri, temiz havası, denizi ve temiz sahilleri ile tam bir turizm cennetidir. Her geçen yıl artan nüfus ve turizm trafiğinin artışına paralel olarak çevrenin de olumsuz yönde etkilendiği şüphesiz bir gerçektir (Kıral, 1994).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde deniz suyunun erken ısınıp geç soğuması, uzun dönemde havanın açık ve güneşli olması deniz turizmi açısından oldukça elverişli bir durumdur. Girne ilçesinde bulunan konaklama yapılarının doğu ve kuzey sahil bölgelerinde yer alanlarının büyük çoğunluğu, çok katlı, lüks ve modern yapılardır (Ölçer, 2011, Emekli, 2003).

Milattan önceki devirlere kadar uzanan bir kuruluş mazisine sahip olan Girne, Beşparmak Dağları'nın kuzey eteklerinde yer alan stratejik bir limana sahiptir. İlk çağlarda kurulmuş olan fiziki mekânlarında bugünkü görünümünü Ortaçağ'da almıştır (Vallega, 1993).

Girne'nin kıyı kesiminde yer alan Girne Kalesi ile liman boyunca çok sayıda lokanta, bar ve kafeterya bulunmaktadır. Girne bölgesi, bugün doğu ve batı kesimlerin de uzanan plajları, lüks otelleri, motelleri, piknik yerleri, villaları ve tatil köyleri ile turistik bir şehirdir.

Bölgenin doğal plajları deniz turizminin diğer önemli halkasını oluşturmaktadır. Elverişli iklimi, önemli konaklama tesisleri ve ulaşım kolaylıkları ile Mağusa ve Girne bölgeleri Kuzey Kıbrıs'ın önemli turizm merkezleridir. Otel, otel apartman, pansiyon, bungalov ve tatil köyleri en yoğun Girne merkezi ve Karşıyaka arasında yer almaktadır (Necdet, 2002).

Eğitim Turizmi

Eğitim turizmi bakımından eğitim faaliyetleri ve üniversiteler, ülkemizin en önemli gelir kaynağı durumundadır (İlseven, 2017). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti üniversitelerini sınırlı sayıda ülke tarafından tanınan KKTC'de günümüzde; 21'i yerel merkezli, 4'ü yurt dışı merkezli toplam 25 eğitim veren üniversite ve 2'si meslek okulu olmak üzere 27 aktif yükseköğrenim kurumu bulunmaktadır.

KKTC sınırları içerisinde 2019-2020 eğitim yılı kayıtlarına göre toplam 93.223 öğrenciye eğitim veren toplam 21 üniversite içerisinde sadece 5 üniversite Girne ilçesi içerisinde yer almaktadır. Girne bölgesinde yer alan 5 üniversitenin toplam 23 bin 117 öğrencisinin sadece 18.311 öğrencisi Girne Amerikan Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir (KKTC İstatistik Kurumu, 2019).

İnanç Turizmi

İnanç turizmi, insanların kutsal ve dini yerlere yönelik yaptıkları seyahatlerdir. Dünyada gelişme gösteren inanç turizmi, insanların isteklerine bağlı

olarak, kültürel değerlerin korunmasını ve tanıtılmasını amaçlamıştır (Kozak, Kozak, ve Kozak, 2001). Kuzey Kıbrıs'ta da Girne ilçesine bağlı Çatalköy bölgesi sınırları içerisinde bulunan Hz. Ömer Tekkesi ve mescidi ile Girne bölgesi içerisinde yer alan diğer tüm cami ve ibadet yerlerinde de inanç turizm gerçekleştirilmektedir.

Tarihsel Turizm

Tarihsel açıdan önem taşıyan yerlere yönelik olarak gerçekleştirilen turizm çeşitlidir. Bu amaçla geziye katılan kişiler çeşitli müzeleri, anıtları ve dinsel açıdan önemli yer ve mekanları ziyaret etmektedirler (Avcıkurt, 2003). Girne bölgesi içerisinde tarihsel bakımda bulunan Girne Kalesi ve Müzeleri, Bellapais Manastırı, St. Hilarion Kalesi, Buffavento Kalesi, İkon Müzesi (Arkhangelos Kilisesi), Güzel Sanatlar Müzesi, Girne Halk Sanatları Müzesi, Barış Özgürlük Müzesi, Antiphonitis Manastırı, Lambousa Kral Mezarları turistler bakımından gezilecek yerlerindendir (Eski Eserler ve Müzeler Dairesi Arşivi, 2019).

Çevre Turizmi

Çevre turizmi, genel olarak coğrafi bir özellik taşımaktadır. İnsanlar doğal ve çevresel çekicilikleri görmek, doğaya dönmek ve doğaya sahip çıkmak amacıyla bir takım geziler gerçekleştirilmektedir (Avcıkurt, 2003). Bölge içerisinde doğa ile iç içe olmak kaydı ile belirli yaş grupları için organize edilen doğa yürüyüşleri için yürüyüş parkuru oluşturulmuştur. Bu parkurların başlıcaları; Alevkayası Antiphonitis Manastırı Parkuru, Akdeniz Sahil Parkuru, Alevkayası – Viran Kilise Parkuru, Lapta Sahil Yürüyüş Parkuru vb. parkurlar ile doğa yürüyüşleri gerçekleştirilmektedir.

Rekreasyon Amaçlı Turizm

Rekreasyon amaçlı turizm; Bireylerin serbest zamanlarını değerlendirmek için rekreatif etkinliklere katılmak için sürekli ikamet ettikleri yerlerin dışına seyahat etmeleriyle oluşan turizm faaliyetidir (Hazar, 2014). Bölgede rekreasyon amacı ile Girne Belediyesi'ne ait olan Turizm Parkı, Tenis Kortu ve Amfi Tiyatro gibi alanlar kullanılmaktadır.

Kongre Turizmi

Kongre turizmi, günümüzde hızla gelişen bir turizm türüdür. Kongre turizmi; turizm faaliyetleri içerisinde, sezonu süre olarak uzatma özelliği ile ulusal turizm

geliri ve turist sayısını artırarak sektöre özel bir canlılık kazandıran organizasyonlardan biridir. Bu turizmin çeşitini farklı kılan bir başka özellik de delege harcamalarının diğer turistlere göre daha fazla olmasıdır. Bunun en önemli sebebi, kongreye katılanların harcamalarının ve giderlerinin mensup oldukları kurum, organizasyon ya da devletleri tarafından karşılanmış olmasıdır (Öztaş, 2002).

Girne bölgesi içerisinde Kongre Turizmine olanak sağlayan “Acapulco ve Vuni Place Otel” bulunmaktadır. Bu oteller dışında bölge içerisinde diğer kongre salonları Girne Üniversitesi, Girne Belediyesi Yeni Hizmet Binası ve Kültür Merkezi ile Girne Amerikan Üniversitesi bünyesindeki Spectrum Uluslararası Kongre Merkezidir.

Golf Turizmi

Günümüzde KKTC’nin Girne bölgesinde 2007 yılında Girne ilçesine bağlı Esentepe bölgesinde 1000 dönümlük alana kurulan Korineum Golf & Resort adlı işletme yer almaktadır. Bu alan içerisinde ülkeye turist olarak gelen kişiler ve golf severler golf turizmi faaliyetini gerçekleştirmektedir.

Deniz ve Yat Turizmi

Tüm dünya ülkeleri gibi, kuzey kıbrıs’ta da turistik talebin en fazla olduğu turizm türü deniz turizmidir. Deniz turizmi içinde yer alan diğer önemli turizm türü de yat turizmidir (Öztaş, 2002). Girne ilçesinde turizm eski yıllardan günümüze kadar olan süre içerisinde gelişme gösteren bir sektördür. Bölge içerisinde turizm, yat turizminin gelişmesinde büyük rol oynamıştır.

Bölge de 1987 yılında faaliyete başlayan 100 yat kapasiteli Girne Yat Limanı ile 1996 yılında hizmete giren 7500 m alana sahip, denizde 40, karada 60 adet yat bağlama ve kışlama alanına sahip Gem- Yat Delta Marina yer almaktadır (İlseven, 2014).

Girne Bölgesinde Başlıca Çevre Sorunları

Girne bölgesinde meydana gelen başlıca çevre sorunları “Su Sorunu, Taş Ocakları Sorunu, Çöp ve Çöplük Sorunu, Çarpık Kentleşme, İnşaat Atıkları ve Molozlar ile Sahil ve Deniz Kirliliği Sorunu” olmak üzere çeşitli sorunlardır. Ülkenin en önemli çevre sorunlarından olan kuraklık, adanın eski bir sorunudur. Son yıllarda artan nüfus ve denetimsiz tarımsal sulama sonucu daha da artmıştır. Ada’nın

dört tarafının su ile çevrili olması canlı hayatının en temel unsuru olan içme suyunun “tarım, ticaret, turizm ve sanayide” kullanımı tatlı su kaynaklarını azaltmıştır (Özdemir&Bostancı, 2007).

Ülke’nin suya ulaşma noktasında yaşadığı bu olumsuzluklar nedeni ile 26 Haziran 2016 tarihinden itibaren Türkiye üzerinden boru hattı ile ülkeye su getirilmeye başlanmıştır. Getirilen su “Dragon Çayı” suyu ile birlikte tahmini olarak 75 milyon m³ su KKTC’nin su kaynakları içerisinde yer almaya başlamıştır (Yıldız, 2018).

Kuzey Kıbrıs’ın en büyük yeraltı suları Güzelyurt ve Lefke’de bulunan akiferlerdir. Güzelyurt akiferinde aşırı çekim nedeni ile 1970 yılından itibaren statik su seviyelerinde düşmeler meydana gelmiştir. Su seviyesi’nin deniz seviyesinin altına inmesi ile deniz suyu tarafından istila edilmesine neden olmuştur (2. Su Kongresi, 1995). Başkent Lefkoşa ve Girne kentinin bir bölümü hariç ülke genelinde kanalizasyon ve arıtma sistemi olmaması atıksu konusunda da sorunlara neden olmaktadır (Alkan, 2015).

Kuzey Kıbrıs’ın en büyük sorunlarından birisi’de taş ocakları sorunudur. KKTC’de taş ocakları 651.000 metrekarelik alana yayılmıştır. Faaliyette olan 36 işletmenin 16’sı kırma kum çakıl, 11’i mozaik taşı, 6’sı yapı taşı, 2’si alçıtaşı, 1’si de dere kum ve çakıl işletmesi olarak faaliyet göstermektedir.

Girne bölgesin’de yoğun faaliyet gösteren taş ocakları özellikle habitat yapısının bozulmasına neden olmuştur. Bölge içerisinde taş ocaklarında yapılan patlatma faaliyetlerinin ortaya çıkardığı başlıca çevresel sorunları “yer sarsıntısı, hava şoku, kaya fırlaması ve toz” dur. Bu patlamalar çalışma alanına yakın yerlerde yaşayan vatandaşlara endişe, korku, stres gibi psikolojik sorunlar yaşatmaktadır (Cihangir, & Diğ, 2007). Taş ocakları aynı zamanda havaalanı ile en büyük alışveriş merkezlerinin bulunduğu yere yakın olması sebebiyle çevre kirliliği yanında görüntü kirliliği yaratmakta ve turizmi de olumsuz etkilemektedir (Suiçmez, 2016).

Girne bölgesinde bilinçsiz kişiler tarafından yerlere atılan çöpler çöp sorununu meydana getirmiştir. Şehirlerarası ve şehir içi yolculuk esnasında araçlardan yollara, boş arsalara atılan çöpler ve plajlara bırakılan çöpler ülke içerisinde dağ gibi büyüyerek çöp sorunun tetiklemiştir (Cansu, 2016). Akdeniz’in incisi olarak kabul edilen Ada’da, son yıllarda yapılaşma sorunun giderek artmıştır. Dünyanın en büyük sorunları arasında yer alan çarpık kentleşme, ülkede de çok sık görülmeye başlamıştır. KKTC’nin önemli turizm kenti olan Girne bölgesinde

görülen çarpık kentleşme bölgenin kanayan yarası haline gelmiştir (Karagözlü, 2018).

Ülkede meydana gelen yapılaşma sonucu ortaya çıkan moloz atık sorunu, yerel yönetimleri de zora sokmuştur. Moloz atıklarını ayrıştırıcı ve yeniden dönüştürücü bir sistemin olmaması ülkemizde, gelişigüzel atılan molozlar ve diğer inşaat atıklarının, çevreyi tahrip etmesine neden olmuştur (Ekinci, 2015). Su kalitesindeki azalma, deniz flora ve faunasını etkileyerek, bazı türlerin yok olmasına, alanı terk etmesine neden olmakta birlikte istenmeyen zararlı alglerin oluşumuna neden olmaktadır (Kay ve Adler 2000).

Birçok kıyı alanında plajlarda turistik ve rekreasyonel faaliyetlerin gelişimi sonucu taşıma kapasitesi üzerinde yapılaşma artmıştır. Turistlerin hassas bölgelerdeki, tarihi ve arkeolojik alanlarda sergiledikleri olumsuz davranışlar sonucu bu alanlar ciddi zararlar görmüştür. Bölgede yat turizmi günümüzde oldukça popüler olması yanında en çok zarar veren turizm tipi haline gelmiştir (Roe 2000).

Girne bölgesinde yeşil alanlardaki bitki örtüsü, bölgedeki yapılaşma faaliyetleri nedeniyle zarar görmüştür. Turizmin gelişmesiyle birlikte gürültü, hava ve çevre kirliliği de aşırı derecede artmıştır. Bölgede yeterli bir altyapı ve kanalizasyon sisteminin bulunmaması, atık suların denize boşalmasına ve deniz suyunun da kirlenmesine neden olmaktadır.

Girne Bölgesinde Hava Kirliliği

Hava kirliliği doğal kaynaklara göre çok daha yüksek olan yapay kaynaklar; insani faaliyetler sonucu oluşan konutlarda ısınmak amacı ile kullanılan yakıtlar, sanayi sektörü ve motorlu taşıtlar olmak üzere sıralanmıştır (Saral, 2011). Girne bölgesi içerisinde turizmin gelişimi ile birlikte ulaşım sektörünün gelişimi de artmıştır. Girne kıyılarında yolcu gemisi, toplu taşıma ve otomobil gibi ulaşım araçlarının sebep olduğu gazlar ve yoğun trafik sonucu hava kirliliği her geçen gün daha da artış göstermiştir.

Bölge içerisinde gelişen yatırım alanları sonucu elektrik ihtiyacı da artmıştır. Bu elektrik ihtiyacının karşılanması için Fuel oil kullanan Teknecik Elektrik Santrali'ne ihtiyaç artış göstermiştir. Santralin aşırı yakıt kullanımı havanın kirliliğine neden olmaktadır. Bu kirlilik ile Teknecik Elektrik Santrali'nin doğusunda yer alan "Arapköy ve Esentepe" gibi yerleşim alanları başta olmak üzere santralin bacasında filtre bulunmaması nedeni ile çıkan zararlı maddelerin etkisi altında kalmaktadır.

Elektiriğin zamlanması konutlarda katı yakıt kullanımını da artırmıştır. Santralin artan yakıt kullanımı neticesi ile bölgede geceleyin hava kirliliğide artış göstermiştir.

Girne Bölgesinde Toprak Kirliliği

Toprak kirliliği insanların yanlış uygulamalarının bir sonucu olarak toprak ekosisteminin fiziksel, kimyasal ve biyolojik dengesini bozulması durumudur (Haktanır, 1987 ve Jack, 2001). Toprak kirlenmesi hava, su, tarımsal uygulamalar ve katı atıklar nedeni ile gerçekleşmektedir. Toprağın verim gücünü ve işlevselliğini düşüren en önemli kirleticiler ağır metaller ve pestisitlerdir. Ağır metallerin geridönüşüm mekanizmaları ile yok edilememesinden dolayı toprakta sürekli olarak birikmektedir (Haktanır, 2016).

Bölge içerisinde meydana gelen toprak kirliliği gerek seyir halindeki araçların pencerelerinden atılan çöpler, gerekse bilinçsizce sahillerde yaz sezonlarında yapılan piknikler sonucu kumsallarda bırakılan çöplerin toprağa karışması sonucu meydana gelmektedir. Bu durum ülkenin yabancı ülke vatandaşlarının gözündeki imajını kötü etkileyerek çevre ve insan sağlığını tehdit etmektedir.

Çevreye karşı duyarsız olan vatandaşlar tarafından etrafa atılan atıklar nedeni ile doğa katledilmektedir. Çöplüğe dönüştürülen deniz sahillerinde kırılmış içki şişeleri, teneke kutuları, kuruyemiş ambalajları, pet şişeler, poşet çöpler, çekirdek kabukları ve daha birçok benzeri atıklar sonucunda bölge de meydana gelen toprak kirliliği çevre felaketine dönüşmüştür.

Girne Bölgesinde Gürültü Kirliliği

Gürültü kirliliği insan sağlığı ve çevre kalitesi üzerinde zararlı etkilere sahip aşırı ses olayıdır. Turizm sektörünün 20. Yüzyılın son yıllarında artış göstermesi ile birlikte turizm ve çevre arasındaki yoğun ilişkiyi de artmıştır (Sharma ve Bhattacharya, 2014; Davenport ve Switalski, 2006).

Girne bölgesi içerisinde turistik destinasyonların ortaya çıkardığı gürültü kirliliği; otomobil, motorlu botlar vb. araçların çıkardığı gürültülerle birlikte eğlence mekanlarında oluşan gürültüler gürültü kirliliğine neden olmaktadır. Ülkeye gelen turistlerin turistik bölgelerde yoğunlaşması sonucu meydana gelen sesler ile oluşan gürültüler de gürültü kirliliği'nin diğer boyutunu ortaya çıkarmıştır (Demir ve Çevirgen, 2006; Akış Roney, 2011).

Turistik bölgelerde özellikle de turistlerin belirli alanlarda yoğunlaşması turizm bölgelerinde otellerde yapılan eğlence ve eğlence merkezlerinin de geç saatlere kadar süren çok yüksek seviyede müzik sesleri gürültü kirliliği artırmaktadır (Erdoğan, 2003; Kahraman ve Türkay, 2014). Yeni yıl kutlamaları, turistik faaliyet alanı, diskotek açılışları vb. faaliyetler de gerçekleştirilen Havai fişenk gösterileri de gürültü kirliliğine sebep olmaktadır.

Girne Bölgesinde Işık Kirliliği

Girne bölgesinde yer almakta olan turistik faaliyet alanları kıyılarda yoğun bir ışıklandırma kapasitesine sahiptir. Bu olay doğasında ışık olmayan ve karanlıkta aktif olan denizel organizmalar için tehlike arz etmektedir. Bu durum aynı zamanda Deniz kaplumbağalarının aşırı ışık nedeni ile yönlerini kaybederek, yumurtlamak için karaya ulaşamamalarına neden olmaktadır. Yaz aylarındaki kavurucu yaz güneşinin altında yavru deniz kaplumbağalarının ölmeleri yanı sıra diğer canlılar tarafından da yem olmalarına neden olmaktadır (Topçu ve Diğ. 2008).

Girne Bölgesinde Su Kirliliği

Su kirliliği, suda istenmeyen zararlı maddelerin (temizlik malzemesi, ilaçlar, endüstriyel atık maddeler, motorlu araç yağları, renkli ve çözünmüş maddeler, plastik partikülleri), niteliği bozacak, ölçülebilecek, miktarlarda ve yoğunlukta suda artmış olmasıdır (Çepel, 1996). Kuzey Kıbrıs'taki su sorunları arasında yeraltı suları ve deniz suyuna atık su bulaşması yer almaktadır. Girne bölgesi içme suyu şebekelerindeki su kaçakları, kanalizasyon sistemi kurulmaması ve içme suyunun bazı bölgelerde sulama suyu olarak kullanımı sayılabilmektedir (Erçakıca, 2015). Kuzey Kıbrıs sahilleri ve girne kıyılarında artan kirlilik ile denizanaları'nın beslenme sorunu ortadan kalkmış ve sayıları artmıştır (www.kibrismanset.com).

Bölge içerisinde kimyasalların, kanalizasyon ve atık suların denizlere sızması su kirliliği ile bitki ve hayvanların zarar görmesine de neden olmaktadır. Girne antik liman ve çevresinde geceleri bilinçsiz kişiler tarafından denize atılan (kuruyemiş kabukları, atıştırmalık paketleri vb) kirleticiler sonucu bölgede deniz kirliliği de ortaya çıkmaktadır.

Girne Bölgesinde Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi

Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde deniz suyunun erken ısınıp geç soğuması, uzun dönemde havanın açık ve güneşli olması turizm faaliyetlerinin en büyük avantajıdır. Bu büyük avantajın yanında plansız gelişme,

uygulanamayan yasalar ve turizm master planının olmayışı, çevre kirliliğine neden olmaktadır (Sepetçioğlu, 2016).

Girne bölgesinde Turizm sektörü ülke veya bölge açısından iyi planlanıp kontrol edildiği zaman hızla gelişebilecek potansiyele sahip bir sektördür. Bu sektörün hammaddesi ise, doğal, kültürel, tarihi ve coğrafi zenginlik ve güzelliklerdir. Bir ülkede veya bölgede turizmin sürekliliği, sahip olunan hammaddenin sürekliliğine bağlıdır (Avcıkurt, 2003).

Toplumsal çevrede oluşan sorunlar arasında, düzensiz kentleşme, plansız yerleşim, altyapı yetersizliği, toplumsal kargaşalar, nüfus yoğunluğu, işsizlik ve sosyal gruplaşma olarak sayılmaktadır (İçöz, 1994). Son yıllarda artan nüfus miktarına bağlı olarak Girne bölgesinde turist sayısında artış meydana gelmiştir. Artan turistik faaliyet alanları sonucu bu alanlarda turistlerin hem eğlenmek hemde dinlenmek amacı ile otellerin sağladığı imkanlar da artış göstermiştir.

Turistik faaliyetlerin kara ve su ekosistemlerine zarar verdiği bilinmektedir. Dağ sıraları boyunca yürüyüş yapan turistler, etrafa çöp atarak bitki örtüsünü çiğneyerek oradaki ekosisteme zarar verebilmektedirler. Bu durumun sürekliliği sonucu turizm faaliyetleri sürekli baskı altında kalmaktadır (Mathienson ve Wall, 1982).

Ekosistemler ve doğal yaşam alanları; turizm altyapısı, turistik aktiviteler, eğlence amaçlı tekne gezileri tarafından zarar görmektedir. Havaalanları, yollar ve marinalar gibi turistik altyapıyı inşa etmek için birçok sulak arazinin tahrip edilmesi, bu alanlardaki ekosistemlere zarar vererek habitat kayıplarına yol açmaktadır (Andereck, 1993). Girne İlçesinde kıyı şeridi üzerinde kurulmuş olan oteller gündüzleri müşterilerine sağlamış olduğu özel yat, tekne turları vesu motorları (jet-ski) ile gerçekleştirilen aktiviteler bölgede biyoçeşitliliği etkilemektedir.

Deniz suları ve kıyı kirlenmesi sonucu 2019 yılı itibari ile Süveyş Kanalı aracılığı ile Kızıldeniz'den Akdeniz'e göç edip benzer şekilde adaptasyon sağlayan Balon balıkları ve deniz anaları sahillerimizi istila etmiştir (Bentur vd., 2008). Bölge'nin kıyı kesimlerinde geçmiş yıllarda deniz diplerinde yaşayan deniz kestaneleri (*Arbacia lixula*) günümüzde artan deniz kirlilikleri sonucu yok olmuştur. Girne sahil şeridi üzerinde otellerin eğlence amacı ile kurmuş oldukları diskotekler de Deniz kaplumbağaları için gürültü kirliliği yanında ışık kirliliği kaynaklı olarak olumsuzluklar yaratmaktadır.

Son yıllarda Girne kıyı şeridi üzerinde yer alan kıyı arsalarına olan yoğun talep nedeni ile kıyıda kalmış az sayıdaki tarım alanı da yerleşime açılmıştır. Yapılaşma ve kentleşmeyi yönlendiren imar mevzuatının çevre koruma açısından yeterli içeriğe sahip olmaması ve tam uygulanamaması telafisi mümkün olmayan çevre problemlerini yaratmıştır (Gürçınar ve Yüceer, 2000).

Artan yapılaşma ile yeşil alanların sit alanı olarak belirlenen alanlarında mevcut imar planında ki değişimler sonucu turistik faaliyet alanı izinleri ile şehir içi ve kıyı kesimlerinde yer alan (çam, zeytin, harnup vb) maki elemanları bilinçsizce tüketilmiştir (Karaman, 2009). 2000 yılından itibaren, Girne ilçesinin doğu ve kuzey sahil şeridi üzerinde yer alan çok katlı ve çok yataklı büyük konaklama yapılarının inşası ile birlikte bölge kültür turizmine hizmet etmekten uzaklaşmıştır.

KKTC geneli 25.821 yatak kapasitesinin %63 oranındaki 16.214 yatak kapasitesinin 91 adet konaklama yapısı girne ilçesinde yer almaktadır. Bölge genelinde bulunan ve kalite değeri bir ve beş yıldız arasında değişen 77 adet otel yatak kapasitesi 13.640'tır. Bölgenin otel, butik otel, tatil köyü, pansiyon gibi tesislerinin de yatak kapasitesi 2.574'tür (KKTC İstatistik Kurumu (2019).

Bölgeki mevcut 91 adet konaklama yapısının 6'sı çatakköy, 59'u Girne merkez ve çevresi, 25'i Lapta bölgelerinde bulunmaktadır. Gelişen otel modelleri sonucu artan turist sayısı bağlı olarak otellerin rekreasyon alanı ihtiyacı artmış ve kuzey sahil şeridi üzerinde sahiller işgal edilmiştir (KKTC Turizm İstatistikleri, 2017).

Kuzey Kıbrıs'ın turizm merkezi olarak adlandırılan Girne ilçesi merkez ve batı kesiminde gelişen turistik yapılar (dört ve beş yıldızlı oteller) turistik bakımdan faydalı olmaları yanı sıra çeşitli çevresel olumsuzlukları da beraberinde getirmiştir. Otellerin çevre tahribatına doğrudan ve dolaylı etkileri de "Otel atık sularının toprağa sızarak yeraltı sularını kirletmesi, yüzme havuzları için artezyenlerden aşırı su çekimi ve yeraltı su kaynaklarının azalması" şeklinde sıralanmaktadır (Aslanertik ve Özgen, 2007).

Kıyı şeridinde yer alan turistik yapıların artışı ile bölge halkının hem kıyı alanlarına yakınlığını hemde kıyı şeridine olan görüş açısı aşırı derecede azaltmıştır. Girne bölgesinde yer alan turistik konaklama yapıları 2019 yılında kuzey kıbrıs'ın en fazla yatak ve tesis sayısı bakımından en fazla olan bölge konumuna gelmiştir. Turizm sektörüne bağlı olarak gelişen bu artış ile birlikte kıyı şeridinin en batısından başlayarak en doğusuna kadar uzanan alan içerisinde bulunan oteller gerek kıyı

şeridine yapmış oldukları plajlar, eğlence amaçlı gürültü kirliliği yaratan diskotekler, gerekse çevredeki denizlere önemli oranda kirlilik veren kirli suların denizlere boşaltılması hem bölge halkına olumsuz etki vermekte hemde bölgede yaşayan deniz canlılarının yaşamlarını tehlikeye sokmaktadır.

1990'lı yıllardan itibaren ilerleyen hızlı siyasal politikalar adı altında devlet desteği ve teşvikler ile kalkındırılmaya çalışılan turizm endüstrisi, süreç içerisinde istenen altyapı ve tesis yatırımlarına kavuşmuştur. Bu durum aynı zamanda uluslararası arenada düşük oda ücreti, düşük personel kalitesi ve çevresel bozulma sonucunu beraberinde getirmiştir (Roney ve Öztin, (2007).

Turizmin ekonomik yönünün ağır basması, turizm ve çevre arasındaki ilişkinin uzun yıllar ihmal edilmesine neden olmuştur. Turizm sektörü kullanılarak bir talep ögesine dönüşen üç çevresel kaynak doğal kaynaklar, insan yapısı kaynaklar, sosyo-kültürel kaynaklar'dır (Akış, 1999).

Son zamanlarda artan nüfus sayısına bağlı olarak gelişen çarpık kentleşme ile otellerin artışı bölgede turizm bakımından birçok olumsuzluk meydana getirmiştir. Bölgede başta ulaşım olmak üzere, gürültü kirliliği, hava kirliliği ve su kirliliği artmıştır (Commission of the European Communities 1993).

Girne ilçesinde karşı karşıya kalınan durum, sayılan olumsuz yönlere birer örnek teşkil etmektedir. Turizmle ilgili olarak yerel yönetimlerin konaklama imkânı, yatak kapasitesi, nitelikli eleman, tanıtım, pazarlama, yerel halkın bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi gibi pek çok hususta yetersiz kaldığı tespiti yapılmaktadır (Selvi ve Şahin, 2012).

Bölge'nin en büyük sorunlarından biri de, oteller, mağazalar, gece kulüpleri ve yazlık sitelerin artış göstermiş olmasıdır. İlerleyen yıllar ile birlikte bölge içerisinde artan “dört ve beş yıldızlı” otellerin inşası ile şehir çevre kavramından uzaklaşmıştır. Bölgenin doğal yapısı bozularak megapol şehirlere benzetilmiştir.

2003 yılı Annan Planı sonrasında oldukça hızlı ve plansız yapılaşma sonucu bitki örtüsünün tahribatına neden olmuştur. Beşparmak Dağları üzerinde bulunan taş ocakları da bu yapılaşma durumuna gerekli taş, çakıl ve kum gibi materyalleri üretmek maksadı ile yapılan işlemler ile doğal yapının bozulmasına da neden olmuştur (Dağlı ve diğ 2014).

Girne Bölgesinde Turistik Yatırımların Ulaşım Etkisi

Ulaşım; turistleri havalimanları, deniz limanları ve kalacakları tesis ile onun etrafındaki gezilecek yerlere, alışverişe ve bilgi hizmetlerine ulaştıran hizmetler olarak tanımlanmaktadır (Chu-Mei, 2001). Uluslararası dünya turizminde ulaşım % 53'havayolu, %39 karayolu, % 8'de demiryolu veya denizyolu ile gerçekleşmektedir. Araştırmalara göre dünyanın karbondioksit emisyonları, sera gazı ve küresel iklim değişikliğinde oldukça fazla olumsuz etki sağlayan yolcu uçaklarının çevre üzerinde en fazla olumsuz etkiyi sağladıklarını ortaya koymuştur (Mastny, 2001, UNWTO, 2010).

Turizm Girne ilçesinde su, kanalizasyon, katı atık, enerji, yol, sağlık hizmeti, iletişim, internet gibi yerel altyapı yatırımları ile üstyapı yatırımlarına ve yerel hizmetlere olan talepleri de artırmıştır (OECD, 2000). Turizm kaynaklı nüfus artışına bağlı olarak ulaşım sorunu gelişerek mevcut kara yollarını yetersiz kılmış ve bölgede trafik sorunu artmıştır (Sadler, 2004). Konutlar ve sanayi tesisleri gibi sabit emisyon kaynaklarından ileri gelen hava kirliliği yanında şehir içi ve şehirler arası kullanılan motorlu taşıtlardan kaynaklanan hava kirliliği de artmıştır (Alkaya vd., 2000).

Girne Bölgesinde Turistik Yatırımların Doğal Yaşama Etkisi

Biyolojik çeşitlilik, genetik farklılıklara sahip canlı türlerinden oluşan, değişik işlevlere sahip çeşitli ekosistemlere dağılmış olan sayı ve tür bakımından zengin canlılar toplumunun oluşturduğu yaşam dünyalarıdır (IPCC,2002, Çepel, 2003). Çevrede gördüğümüz biyolojik çeşitlilik 3,2 milyar yıldan beri devam eden bir değişimin sonucu olmuştur. Türlerin kaybolması her zaman bu sürecin bir parçası haline gelmiştir. Şimdiye kadar dünyaya gelmiş ve yaşamış canlı türlerinin %99'unun herhangi bir sebeple yok olduğu kabul edilmektedir (Leveque ve Mounolou, 2004).

Günümüzde biyoçeşitliliğe etki eden en büyük sorunlardan biri de insan etkisidir. İnsan etkileri; Yoğun zirai faaliyetler, turizm faaliyetleri, sanayileşme, ormancılık, sulak alanlara müdahale, doğal kaynakların bilinçsiz kullanımı, kontrolsüz avcılık, hızlı nüfus artışı, şehirleşme, çevre kirliliği, doğal afetler olmuştur (IPCC, 2002a; Çepel, 2003; AOK, 2006; Akın, 2007; Botkin vd., 2007).

Kuzey Kıbrıs sahilleri ve özellikle Girne bölgesin'de yer almakta olan turistik faaliyet alanları deniz canlıları için aşırı derecede büyük bir tehlike arz etmektedir. Sahil şeridi boyunca inşaa edilen turistik faaliyet alanlarının tesis aydınlatmaları

balıklar ve deniz kaplumbağaları için büyük bir sorun haline gelmiştir (Mathieson ve Wall, 1982). Turistler ve yerli halkın hayvanların yuvalarını incelemek ve fotoğraflarını çekmek istemesi habitatlarını rahatsız etmektedir. Turistler tarafından kullanılan bisikletler, yapılan yürüyüşler ve vahşi yaşam izleme aktiviteleri genellikle turistlerin yarattığı gürültü ve kargaşadan olumsuz etkilenmektedir (Evert, 1999).

Girne Bölgesinde Yapılaşmanın Çevreye Etkisi

Son yıllarda ülkemizdeki yağış verileri incelendiği zaman, düzensiz bir dağılım gözlenmektedir. İlerleyen yıllar itibariyle günümüze yaklaştıkça taşkınlardan dolayı meydana gelen can ve mal kayıplarında da artışlar gözlenmektedir. Bunun temel sebepleri yıllara göre artan nüfus yoğunluğu, yanlış yerleşim ve çarpık yapılaşma sonucu gösterilmektedir (Demirci ve Karakuyu, 2002). Her geçen yıl artan bina sayısı Girne şehrinin dokusuna büyük zarar vermiştir. Bölgede gelişen bina sayısı ile birlikte otopark, yeşil alan eksikliği, trafik sorunu vb. sorunlar giderek artmıştır (Ortadoğu Analiz Dergisi, 2013).

Yasal Çerçeve: Kıyıları Koruma Yasası

Kıyıların korunmasıyla ilgili ilk yasa 1959 yılında “kıyıları koruma yasası” (foreshore protection law) (Fasıl 59) adı altında çıkarılmış ve 1960 yılında Kıbrıs Cumhuriyeti’nin ilan edilmesiyle yürürlüğe girmiştir. Bu yasanın temel hedefi, gel-git sınırından itibaren kara ve deniz yönünde 100 m’ye kadar olan mesafe içinde yapılacak faaliyetleri kısıtlamaktır.

Bu yasa ile kaymakam uygun gördüğü zamanlarda resmi gazetede yayınlamak suretiyle, kıyılardan kum, çakıl, taş gibi malzemelerin çıkarılması ya da alana çöp ve atık malzemenin dökülmesi gibi faaliyetleri yasaklama veya kısıtlama konusunda yetkilendirilmiştir. 1961 yılında yapılan yeni düzenlemeyle yukarıda tanımlanan sınırlarla birlikte bu sınırlar içerisinde bulunan iskele, rıhtım, dalgakıran gibi yapılar da bu yasanın kapsamına alınmıştır.

Bunun yanında belediye sınırları dışında kalan sahil şeridindeki arazilerde her türlü inşaat faaliyeti yasaklanmış ve sahile kayak bağlama ya da lokanta ve kahvehanelerin masa-sandalyelerini sahile taşımaları kaymakamlıktan alınacak izne bağlanmıştır. Bu yasa 1996 yılında son halini almış ve bu yasada belirtilen hususlara aykırı davranılması halinde uygulanacak para cezası 200,000,000 TL olarak

belirlenmiştir. Ayrıca daha önce en fazla üç ay olarak belirlenen hapis cezası yeni yasa ile birlikte üç yıla kadar yükseltilmiştir.

KKTC anayasasında kıyıların korunması ile ilgili 38. madde şöyledir:

- Kıyılar, devletin hüküm ve tasarrufu altındadır ve yalnız kamu yararına kullanılabilir.
- Belediye sınırları dışındaki kıyıların 100 metrelik şeridi içinde kalan bölge yalnız Devlete ait çok gerekli ve kamu yararına olan tesisler kurulabilir. Ancak, bu gibi tesisler, kıyıların doğal güzelliğini bozacak nitelikte olamaz.
- Belediye sınırları içindeki kıyıların korunması ve 100 metrelik kıyı şeridi içinde kalan bölgede inşaa edilebilecek yapı ve tesisler ile mevcutların durumu, kamu yararının ve kent planlamasının gereklerine uygun olarak yasa ile düzenlenir.
- Ulusal güvenlik, kamu düzeni, kamu yararları, genel sağlık ve çevre korunması amacıyla yasa ile sınırlama konmadıkça, yurttaşların yüz metrelik kıyı şeridi içerisine girmesi kimse tarafından engellenemez ve giriş ücrete bağlanamaz. Ancak bu kural mülkiyet hakkına tecavüz edilmesine olanak tanır biçimde yorumlanamaz.

KKTC anayasasının, çevrenin korunması ile ilgili 40. maddesinde ise herkesin dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğundan, hiç bir kişi ya da kuruluşun insan sağlığını bozacak veya deniz varlıklarını tehlikeye düşürecek nitelikte katı, sıvı veya gaz halindeki atıkları deniz, göl veya akarsulara dökemeyeceğinden bahsedilmektedir.

21/97 sayılı Çevre yasasının temeli sürdürülebilir gelişme olarak belirlenmiştir. Su havzalarının, içme sularının, verimli tarım topraklarının, doğal çevrenin ve özel çevre koruma alanlarının, ayrıca yerleşim yerlerinin estetik ve sağlık yönünden korunması ile ilgili hükümler bu yasada belirtilmiştir.

Hava, su ve toprak kirliliğinin önlenmesi ve halk sağlığının korunması ile ilgili maddelere yer verilmiştir. Ayrıca herhangi bir gelişim planı için çevresel etki değerlendirmesi raporunun oluşturulması gerektiği belirtilmiştir. Fası 96'da belirtilen yollar ve binaları düzenleme yasasının 10.7.1989 tarih ve 76 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren değişiklik yasasında ise kıyı bölgelerini korumak, geliştirmek, turizm yatırımlarını teşvik etmek ve aynı zamanda doğal güzelliklerini bozmayacak şekilde arazi kullanımını yönlendirmek amacıyla bir düzenleme yapılmış ve yapılacak yapıların niteliği, yüksekliği, alanı ve arsa-yapı oranı belirli ölçülerle sınırlandırılmıştır (<https://www.mahkemeler.net/>).

İlgili Araştırmalar

Bozkuzu (1997) yaptığı “Girne yerleşmesinde halkın turizmin çevresel etkilerini algılaması ve değerlendirmesi” isimli çalışmada Turizmin sağladığı ekonomik faydaların yanında, evsahibi durumunda olan ülkelerin turistik alanlarının sosyal dokusu ve doğal çevresi üzerinde etkilerini incelemiştir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde turistik açıdan önemli bir yer tutan Girne bölgesinde yaşayan halkın turizmin etkilerini nasıl algıladığı ve buna karşı nasıl bir tutum içinde olduğunu belirtmiştir.

Yıldırım (2000) yaptığı “Turizm pazarlamasında iletişim teknolojisinin rolü ve KKTC'deki turizm sektöründe bir uygulama” isimli çalışmada öncelikle bilginin turizm endüstrisi için önemini vurgulamış ve turizm dağıtım kanallarının yapısı incelemiştir. İnternet üzerinden pazarlama ile geleneksel pazarlama yaklaşımı arasındaki farkları ortaya koyarak, elektronik turizm ticaretinde başarılı olabilmek için takip edilmesi gereken unsurlar birçok başarılı sanal şirketlerden örnekler vererek vurgulamıştır. Çalışmanın sonuç kısmında ise yıllardır Türkiye Cumhuriyeti’nden başka hiçbir ülke tarafından tanınmayan ve bugünlerde hem siyasi hem de ekonomik sıkıntılar yaşayan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti konaklama sektörünün internetten ne şekilde faydalandığı tesbit edilmeye çalışmıştır.

Altunç (2003) yaptığı “KKTC turizminin gelişimi ve müşteri memnuniyeti açısından halkla ilişkilerin önemini” isimli çalışmada Turizmin genel tanımı ve ülke ekonomisine olan etkisini belirttikten sonra otel, restoran ve seyahat acenteleri yöneticileri ve turistler ile bir anket çalışması yapılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda, ulaşım, servis kalitesi ve çevresel sorunlar yanında iletişim koordinasyon ve halkla ilişkiler problemleri olduğu tespit edilmiştir,

Öztüren (2008) yaptığı “KKTC turizm sektöründe bütünleşik tedarik zincirinin konaklama işletmelerinin performansı etkisi” isimli çalışmada Kuzey Kıbrıs turizm sektöründeki konaklama işletmelerinin tedarikçiler, seyahat acenteleri ve müşterilerle ilişkilerini ve bu ilişkilerin performansları üzerindeki etkilerini ortaya koyan bir model geliştirmiştir. Araştırma verileri, konaklama işletmelerinde ilgili faaliyetleri yürüten yöneticilerden toplamıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, kuramsal olarak geliştirilen modeldeki hipotezler kabul edilmiş ve modelin uygulamadaki geçerliliği kanıtlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, konaklama işletmelerinin tedarikçilerle, seyahat acenteleriyle ve müşterilerle

kurdukları ilişkiler sonucunda, tüm işletmelerin performansları karşılıklı olarak yükselmekte olduğu tespit edilmiştir.

Çoban (2011) yaptığı “Çevreci sivil toplum örgütlerinin Türkiye'deki zincir otel işletmelerinin çevre politikalarına etkileri” isimli çalışmasında çevreci sivil toplum örgütlerinin Türkiye'deki zincir otel işletmelerinin çevre politikalarına etkilerini tespit etmiştir. Bunun yanı sıra, zincir otel işletmelerinin çevre politikası oluşturma sürecini etkileyen unsurlar arasında işletme türü zincirin ulusal ve yabancı zincir otel olduğu ve işletmenin çevreci davranış ve tutumlarını etkilediğini belirtmiştir.

Kaymaz (2012) yaptığı “Turizm sektöründe çevre yönetimi: Marmaris'teki konaklama işletmeleri örneği” isimli çalışmasında Çevre ile ilgili sorunlar çağımızın en önemli konularından biri haline gelmiş olduğunu Çevre sorunlarındaki artış çevre kirliliğinin boyutlarını yerelden, bölgesel kirliliğe ve hatta küresel kirlenmeye kadar genişleyerek bütün gezegeni tehdit etmekte olduğunu tespit etmiştir. Yapılan bu çalışmada Marmaris'te turizm sektöründe faaliyet gösteren konaklama işletmelerinde çevre yönetimi çalışmalarının neler olduğu, mevcut duruma göre yapılan çalışmaların yeterli olup olmadığı belirtmiştir.

Turgut (2013) yaptığı “Kıyı otellerinde çevresel yönetim uygulamaları” isimli çalışmasında son yıllarda hızla büyüyen turizm endüstrisinin bir unsuru olan otel işletmelerinin doğal kaynakları önemli oranda tüketerek, atık oluşumuna sebep olduğunu ve çevrenin sürdürülebilirliğine büyük oranda olumsuz etki yapmakta olduğunu tespit etmiştir. Bunun sonucunda otel işletmelerinin; ekonomik, kurumsal imaj yaratma, sosyal sorumluluk gibi bazı nedenlerden dolayı çevresel uygulamalara önem vermeye başladığını ve herhangi bir çevresel yönetim sistemini edinme yoluna gittiğini belirtmiştir.

Oku (2013) yaptığı “Konaklama işletmelerinin sürdürülebilir turizm performanslarının küresel sürdürülebilir turizm kriterlerine göre analizi: Alanya üzerine bir çalışma” isimli çalışmasında turizm sektöründe artan rekabetin, başta konaklama işletmeleri olmak üzere sektör genelinde sürdürülebilir turizmin bir zorunluluk haline geldiğini tespit etmiştir. Başlıca konuların çevresel, ekonomik, sosyal ve kültürel sürdürülebilirlik olduğunu turizmin çevreye olumsuz etkilerinin en aza indirgenmesi gerektiğini yerel halkın sosyal ve kültürel kimliğinin korunması, ülkenin ve turizmin tüm paydaşlarının ekonomik olarak kalkınmasını bir arada hedeflemek olduğunu belirtmiştir.

Özer (2016) yaptığı “Termal otel çalışanlarının çevreye duyarlılık uygulamalarına ilişkin algı düzeyleri” isimli çalışmasında Afyonkarahisar ilinde faaliyet gösteren beş yıldızlı ve Çevreye Duyarlı Konaklama Tesis Belgesine (Yeşil Yıldız) sahip termal otel çalışanlarının çevreye duyarlılık uygulamalarına ilişkin algı düzeyleri tespit etmiştir. Çalışanların otel açısından çevreye duyarlılık uygulamalarına verdikleri önem düzeyi arttıkça, otelin bu faaliyetleri uygulama düzeyinin de çalışanlar tarafından daha yüksek değerlendirdiğini vurgulamıştır.

Hacıoğlu (2018) yaptığı “Turistlerin sorumlu turizm algıları üzerine bir araştırma: Fethiye örneği” isimli çalışmada sorumlu turizm modelinin Fethiye destinasyonunu ziyaret eden turistler üzerinde uygulanabilirliğini test etmek amacı ile gerçekleştirmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, "algılanan değer, tur deneyimi, turistik ürün tatmini, turistik ürün sadakati ve çevreye karşı sorumlu davranış" değişkenleri arasında anlamlı ve pozitif yönde etkileşim olduğu gözlemlenmiştir.

Pak (2018) yaptığı “Oteller çevre uygulamalarının AB çevre uygulamaları kapsamında değerlendirilmesi: beş yıldızlı zincir oteller üzerine bir araştırma” isimli çalışmasında, dünya genelindeki otel işletmelerinin çevre duyarlılığına dair ne tür uygulamaları bulunduğunu tespit etmiştir. Turizm destinasyonları arasında en çok turist alan bölge olan Avrupa Birliği'ndeki çevre koruma uygulamaları ve Türkiye'deki uygulamalar karşılaştırmaya çalışmıştır. Karşılaştırma yapılırken Avrupa merkezli otel işletmelerinin uygulamalarının neler olduğu, ne tür ödüllendirme sistemlerinin bulunduğu ve çevre uygulamaları konusunda müşterileri nasıl konuya dâhil ettiklerini tespit etmeye çalışmıştır.

Karaömer (2018) yaptığı “Otel işletmelerinde işgören sinizminin çalışanların motivasyon ve iş tatminine etkileri: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bir araştırma” isimli çalışmasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde faaliyet gösteren 5 yıldızlı otel işletmelerinde çalışan işgörenlerin örgütsel sinizm durumları ile işgörenlerin motivasyon ve iş tatmin düzeylerini tespit etmiştir. Otel işletmelerinde çalışan işgörenlerin örgütsel sinizm düzeylerinin "orta", motivasyon durumlarının "yüksek" seviyede olduğu tespit edilirken, işgörenlerin iş tatmin durumlarının "orta" düzeyde olduğunu belirtmiştir.

Aktaz (2019) yaptığı “Konaklama sektöründe çalışan Türk ve yabancı uyruklu iş görenlerin iş tatmini bakımından farkları: KKTC/Girne” isimli çalışmasında Bütün sektörlerde olduğu gibi turizm sektörünün de küreselleşmeden önemli ölçüde etkilendiğini belirtmiştir. Bu sektörde rekabetin günden güne arttığını

ve buna bağı olarak da işletmeler iş görenlerin iş tatmin düzeyini ve sunulan hizmetin kalitesini yükseltmeye çalışıldığını tespit etmiştir.

Ataman (2019) yaptığı “Mardin halkının turizmin etkilerine yönelik algıları” isimli çalışmasında Bir bölgede turizm sektörünün gelişmeye başlamasıyla birlikte hem olumlu hem de olumsuz ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerin meydana gelebildiğini tespit etmiştir. Bu çalışmasında, Mardin ilindeki yerel halkın turizm gelişimine ve turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerine yönelik algılarının belirtmiştir.

Davutoğlu (2019) yaptığı “Kültürel turizmin bir yerel kalkınma aracı olarak sürdürülebilirliğinin Mardin kenti örneği üzerinden incelenmesi” isimli çalışmasında Kaynakların aşırı kullanımı ve tüketimi doğal ve kültürel çevrenin kalitesini düşürerek, olumsuz etkileri beraberinde getirdiğini tespit etmiştir. Tüm bu olumsuzluklar göz önünde bulundurularak günümüz koşullarının korunmasının yanı sıra gelecek koşulların da düşünülerek önlem alınması için sürdürülebilirlik kavramının önemini vurgulamıştır.

Oğuz (2020) yaptığı “Yeşil otellerin tercih edilmesinde doğa dostu tutumların etkisi: Bir uygulama” isimli çalışmada Doğal kaynakların ve çevresel öğelerin turizmin sürdürülebilirliği için çok önemli olduğunu ve Çevresel kirlilik ile küresel ısınmanın artması tüketicilerde çevreye karşı bir hassasiyet oluştuğunu tespit etmiştir. Bu hassasiyet ile tüketicilerin satın alma davranışları sırasında ürün ve hizmetlerin çevresel etkilerine dikkat etmesi gerektiğini belirtmiştir.

Özmen (2020) yaptığı “Sürdürülebilir turizm kapsamında turizm işletmelerinin çevre duyarlılığının belirlenmesi: Safranbolu örneği” isimli çalışmada insanın doğadaki mevcut kaynakları, doğanın kendisini yenilemesinden daha hızlı kullanması, tüm canlıların sağlığını olumsuz etkileyen kalıcı sorunlara sebep olan çevre sorunlarını tüm canlıları, ekosistemleri, habitatları ve popülasyonları etkilediğini tespit etmiştir. Sürdürülebilir turizm bağlamında, turizm faaliyetlerinin çevre dostu uygulamalarla çevreye verilen zararları en aza indirmesi gerektiğini belirtmiştir.

BÖLÜM III

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Turizm sektörü çalışanlarının Girne kıyılarındaki turistik yatırımların çevreye etkisi ve ekolojik taşıma kapasitesi üzerine algılarının araştırılması amacıyla başlatılan bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden tarama desenine uygun olarak çalışılmıştır. Nicel araştırma, değişkenler arasındaki ilişkiyi inceleyerek nesnel kuramları test etme yaklaşımıdır. Bu değişkenler genellikle ölçme araçlarıyla sırayla ölçümlenebilir, böylece sayısallaştırılmış veriler istatistiksel işlemler kullanılarak analiz edilebilmektedir (Newman & Benz, 1998). Bu çalışmada turizm sektöründe çalışan bireylerin ekolojik taşıma kapasitesi ve işletme uygulamalarına yönelik algılarının ve çevreye ilişkin bazı görüş ve düşüncelerinin ortaya çıkarılması hedeflendiğinden tarama deseni uygun görülmüştür.

Evren Örneklem

Araştırmanın evrenini, Girne bölgesi turizm sektöründe çalışan 1696 kişi (casino çalışanları hariç) oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, evrenden tesadüfi yöntemle seçilmiştir. Böylelikle çalışmanın örneklemini Girne bölgesinde yer alan turistik faaliyet alanlarındaki dört ve beş yıldızlı otellerde hizmet veren 18 yaş ve üzeri 260 kişi oluşturmaktadır.

Tablo 1.

Turizm Sektörü Çalışanlarının Demografik Bilgilere Göre Dağılımı

Demografik Değişkenler		F	%
Cinsiyet	Kadın	94	36,15
	Erkek	166	63,85
Toplam		260	100
Yaş	18 – 24	48	18,46
	25 – 34	108	41,54
	35 – 44	67	25,77
	45 ve üstü	37	14,23
Toplam		260	100

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada veri toplama araçları 14.10.2021 – 25.11.2021 tarihleri arasında araştırmacı tarafından bizzat uygulanmıştır. Çalışma bölgesinde yer alan bir otel, pandemi sürecini ileri sürerek çalışmaya katılmayı reddetmiştir. Çalışmaya katılmayı kabul eden ve Girne kıyılarında yer alan yedi adet dört ve beş yıldızlı turistik faaliyet alanlarında (otellerde) 1696 kişilik (casino çalışanları hariç) çalışan kadrosu bulunmaktadır. Çalışmaya dahil edilen yedi adet turistik faaliyet alanında çalışan toplam turizm sektörü çalışanı 260 katılımcıya veri toplama aracı uygulanarak veriler toplanmıştır. Araştırmacı, öncelikle turistik faaliyet alanlarının işletmecileriyle görüşerek veri toplama aracını uygulamak üzere izin almıştır. Verilen izin dahilinde veri toplama araçları uygun görülen birimlere araştırmacı tarafından dağıtılmış, katılımcılara gerekli açıklamalar yapılmış, gelen sorular cevaplandırılmış ve akabinde geri toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Nicel yöntemle yürütülmek üzere araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan “Demografik Bilgi Formu”, “Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği” ve “Turizmcilerin Turizm ve Çevreye İlişkin Bazı Görüş ve Düşünceleri Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme aracının sosyo-demografik bilgiler kısmında katılımcının cinsiyeti, yaşı, medeni hali, eğitim seviyesi, işletme niteliği, işletmede çalışma süresi, işletmedeki görevi ve Girne’de ikamet süresi gibi kişisel sorular bulunmaktadır.

Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği

Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği, Bahar (2020) tarafından Avcı’nın (2018); Güneş ve Alagöz’ün (2018); Çevik, Yıldırım Saçılık ve Toptaş’ın (2018) ve Gökdeniz’in (2018) çalışmalarında kullanmış oldukları ölçekler dikkate alınarak geliştirilmiştir. Ölçek, 10 maddeden oluşan 5’li likert tipi bir ölçektir. Derecelenme ölçeği “1 (Kesinlikle katılmıyorum), 2 (Katılmıyorum.), 3 (Kararsızım.), 4 (Katılıyorum.), 5 (Kesinlikle katılıyorum.)” şeklinde yazılmıştır. Olumsuz madde bulunmayan ölçekten alınabilecek en yüksek puan 50, en düşük puan 10 olarak hesaplanmıştır.

Turizmcilerin Turizm ve Çevreye İlişkin Bazı Görüş ve Düşünceleri Ölçeği

Turizmcilerin Turizm ve Çevreye İlişkin Bazı Görüş ve Düşünceleri Ölçeği, 2008 yılında Durak tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, 15 maddeden oluşan 5’li likert tipi ile çevreye ilişkin görüş ve düşüncelerden oluşan bir ölçektir. 5’li likert tipi Derecelenme ölçeği Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Fikrim Yok, Katılmıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum şeklinde yazılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada uygulanan ölçekler ile belirlenen bağımsız değişkenlerin karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırma verilerinin istatistiksel açıdan çözümlenmesi için Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 25.0 programı kullanılmıştır.

Turizmcilerin sosyo-demografik özelliklerine, turizm ekolojik taşıma kapasitesine zararına inanma ve işletmelerinde uygulanan ekolojik uygulama örnekleri olmasına ve turizm ve çevreye ilişkin görüşlerine göre dağılımları frekans analiziyle ortaya konmuştur.

Turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesive İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeğinde yer alan maddelerden ve ölçek toplamından aldıkları puanlara dair tanımlayıcı istatistikler verilmiştir. Araştırmaya katılan Turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesive İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeğinden aldıkları puanların normal dağılıma uyma durumu Kolmogorov-Smirnov testiyle incelenmiş ve normal dağılmadığı belirlenmiştir. Bu sebeple araştırmada nonparametrik testler kullanılmıştır. Yapılan karşılaştırmalarda bağımsız değişkende iki grup var ise Mann-Whitney U testi, üç ve fazla grup var ise Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır.

Araştırma Planı ve Süreci

Literatür Taraması	8 Haziran 2021 / 29 Haziran 2021
Konu Seçimi	29 Haziran 2021
Konunun Amaç ve Problemlerin Belirlenmesi	29 Haziran 2021
Veri Toplaması (Anket) ve Analizi	14 Ekim 2021 / 25 Kasım 2021
Araştırma ve Analiz Yöntemlerinin Belirlenmesi	25 Kasım 2021
Analiz ve Bulguların Rapor Edilmesi	25 Kasım 2021 / 5 Ocak 2022

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları hakkında toplanan verilerin çözümü ile ulaşılan bulgu ve yorumlar yer almaktadır.

Tablo 4.1.

Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	94	36,15
Erkek	166	63,85
Yaş		
18-24	48	18,46
25-34	108	41,54
35-44	67	25,77
45 ve üstü	37	14,23
Medeni hal		
Evli	111	42,69
Bekar	136	52,31
Diğer	13	5,00
Eğitim seviyesi		
Ortaöğretim	104	40,00
Önlisans	48	18,46
Lisans	62	23,85
Lisansüstü	18	6,92
Diğer	28	10,77
İşletme niteliği		
4 yıldızlı	111	42,69
5 yıldızlı	115	44,23
Diğer	34	13,08
İşletmede çalışma süresi		
0-5 yıl	141	54,23
6-10 yıl	83	31,92
11 yıl ve üzeri	36	13,85

İşletmedeki görev

İşletme sahibi	1	0,38
İşletme müdürü	5	1,92
Departman müdürü	24	9,23
Diğer	230	88,46

Girne'de ikamet süresi

0-5 yıl	88	33,85
6-10 yıl	68	26,15
11-15 yıl	41	15,77
16-20 yıl	23	8,85
21 yıl ve üzeri	40	15,38

Tablo 4.1’de araştırmaya alınan turizmcilerin sosyo-demografik özellikleri verilmiştir. Tablo 4.1 incelendiğinde, araştırmaya katılan kişilerin %36,15’inin kadın, %63,85’inin erkek olduğu, %18,46’sının 18-24 yaş arasında, %41,54’ünün 25-34 yaş arasında, %25,77’sinin 35-44 yaş arasında, %14,23’ünün 45 yaş ve üzerinde olduğu, %42,69’unun evli, %52,31’inin bekar olduğu, %40’ının ortaöğretim mezunu, %18,46’sının önlisans mezunu, %23,85’inin lisans mezunu, %6,92’sinin lisansüstü mezun olduğu, %42,69’unun çalışmakta olduğu işletmenin 4 yıldızlı olduğu, %44,23’ünün çalışmakta olduğu işletmenin 5 yıldızlı olduğu, %13,08’inin çalışmakta olduğu işletmenin diğer niteliklere sahip olduğu, %54,23’ünün işletmede çalışma süresinin 0-5 yıl arasında, %31,92’sinin işletmede çalışma süresinin 6-10 yıl arasında, %13,85’inin işletmede çalışma süresinin 11 yıl ve üzerinde olduğu, %0,38’inin işletmenin sahibi, %1,92’sinin işletmenin müdürü, %9,23’ünün işletmenin bölüm müdürü, %88,46’sının işletmenin diğer görevli personeli olduğu, %33,85’inin Girne’de 0-5 yıl, %26,15’inin Girne’de 6-10 yıl, %15,77’sinin Girne’de 11-15 yıl, %8,85’inin Girne’de 16-20 yıl ve %15,38’inin Girne’de 21 yıl ve üzerinde süre ile ikamet ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.2.

Turizmcilerin turizm ekolojik taşıma kapasitesine zararına inanma ve işletmelerinde uygulanan ekolojik uygulama örnekleri olması durumu

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Girne’de turizm gelişiminin bölgenin “ekolojik taşıma kapasitesine” zarar verdiğine inanma		

Evet	106	40,77
Hayır	86	33,08
Fikrim yok	68	26,15
İşletmede uygulanan ekolojik uygulama örnekleri		
Evet	106	40,77
Hayır	154	59,23

Tablo 4.2’de turizmcilerin turizm ekolojik taşıma kapasitesine zararına inanma ve işletmelerinde uygulanan ekolojik uygulama örnekleri olması durumu verilmiştir. Tablo 4.2 incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan bireylerin %40,77’sinin Girne’de turizm gelişiminin bölgenin ekolojik taşıma kapasitesine zarar verdiğine inandığı, %33,08’inin Girne’de turizm gelişiminin bölgenin ekolojik taşıma kapasitesine zarar verdiğine inanmadığı, %26,15’inin konu ile ilgili fikir sahibi olmadığını belirtmişler, %40,77’si işletmelerinde ekolojik uygulama örneklerinin mevcut olduğu, %59,23’ünün işletmelerinde ekolojik uygulama örneklerinin mevcut olmadığını bilgisini paylaşmışlardır.

Tablo 4.3.

Turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği maddelerinden aldıkları puanlar

	$\bar{x}$	s
Kuzey Kıbrıs’ta 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında mevcut yasa ve yönetmelikler yetersizdir	3,11	1,49
Girne’de, 'ekolojik taşıma kapasitesi' özellikle yaz aylarında aşırı zorlanmaktadır.	3,47	1,34
Girne İlçesi’de 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütü yoktur	3,45	1,25
Girne’de oteller, 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir	3,26	1,25
Girne Bölgesinde oteller; yeşil yönetim (ekolojik) sertifika programları hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.	3,35	1,19
Girne Bölgesinde oteller; ekolojik sıvı ve katı atık yönetim sistemleri hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.	3,12	1,46
Girne’de oteller; yenilenebilir enerjikaynakları (rüzgar ve güneş) hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.	3,18	1,24

Girne bölgesinde mavi bayraklı (Blue Flag) plaj sayısı yeterli değildir	3,32	1,22
Girne bölgesi Tabiat Parkı ve yöredeki biyolojik çeşitlilik yeterince korunmamaktadır.	3,51	1,20
Girne bölgesinde karar alıcı organların (Belediye, Kaymakamlık vb.) yöneticileri, yörenin 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir	3,42	1,27

Tablo 4.3'te turizmcilerin *Ekolojik Taşıma Kapasitesi* ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği maddelerinden aldıkları puanlar verilmiştir. Tablo 4.3 incelendiğinde, araştırmaya dahil olan bireylerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeğine ait “Kuzey Kıbrıs'ta 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında mevcut yasa ve yönetmelikler yetersizdir” maddesinden ortalama $3,11 \pm 1,49$ puan, “Girne'de, 'ekolojik taşıma kapasitesi' özellikle yaz aylarında aşırı zorlanmaktadır” maddesinden ortalama $3,47 \pm 1,34$ puan, “Girne İlçesin'de 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütü yoktur” maddesinden ortalama $3,45 \pm 1,25$ puan, “Girne'de oteller, 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir” maddesinden ortalama $3,26 \pm 1,25$ puan, “Girne Bölgesinde oteller; yeşil yönetim (ekolojik) sertifika programları hakkında yeterli bilgiye sahip değildir” maddesinden ortalama $3,35 \pm 1,19$ puan, “Girne Bölgesinde oteller; ekolojik sıvı ve katı atık yönetim sistemleri hakkında yeterli bilgiye sahip değildir” maddesinden ortalama $3,12 \pm 1,49$ puan, “Girne'de oteller; yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar ve güneş) hakkında yeterli bilgiye sahip değildir” maddesinden ortalama $3,18 \pm 1,24$ puan, “Girne bölgesinde mavi bayraklı (Blue Flag) plaj sayısı yeterli değildir” maddesinden ortalama $3,32 \pm 1,22$ puan, “Girne bölgesi Tabiat Parkı ve yöredeki biyolojik çeşitlilik yeterince korunmamaktadır” maddesinden ortalama $3,51 \pm 1,20$ puan ve “Girne bölgesinde karar alıcı organların (Belediye, Kaymakamlık vb.) yöneticileri, yörenin 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir” maddesinden ortalama $3,42 \pm 1,27$ puan aldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 4.4.

Turizmcilerin turizm ve çevreye ilişkin bazı görüş ve düşüncelerinin dağılımı

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Turizmin yol açtığı en büyük probleme ilişkin görüş		
Atıkların neden olduğu çevresel kirlenme	62	23,85
Trafik yoğunluğu	65	25,00
Çarpık yapılaşma	52	20,00
Deniz ve sahillerde kirlenme	55	21,15
Bitki ve hayvan neslinin tükenmesi	15	5,77
Tarihi mekan ve anıtlarda tahribat	7	2,69
Diğer	4	1,54
Çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağını düşünme		
Kesinlikle Katılıyorum	99	38,08
Katılıyorum	91	35,00
Fikrim yok.	36	13,85
Katılmıyorum	25	9,62
Kesinlikle Katılmıyorum	9	3,46
Turizm pazarlaması açısından çevre kirliliğinin etkileyeceği kesime ilişkin görüş		
Turizm yatırımcılarını	122	46,92
Seyahat acentalarını	38	14,62
Turistleri	75	28,85
İşletme yöneticilerini	25	9,62
Çevre duyarlılığının turistlerin satın alacakları ürün hakkındaki kararlarını nasıl etkilediğine ilişkin görüş		
Ürünü satın almama	63	24,23
Kalış süresini kısaltma	48	18,46
Daha pahalı olsa bile çevreye önem veren işletme veya ülkeyi tercih etme	76	29,23
Satın alma kararını erteleme	36	13,85
Etkilemez	37	14,23

Tablo 4.4'te turizmcilerin turizm ve çevreye ilişkin bazı görüş ve düşüncelerinin dağılımı verilmiştir. Tablo 4.4 incelendiğinde, araştırma kapsamına dahil olan bireylerin turizmin yol açtığı en büyük probleme ilişkin görüşünüz nedir sorusuna %23,85'inin en büyük problem atıkların neden olduğu çevresel kirlenmedir, %25'inin en büyük problem trafik yoğunluğudur, %20'sinin en büyük problem çarpık yapılaşmadır, %21,15'inin en büyük problem Deniz ve sahillerde kirlenmesidir, %5,77'sinin en büyük problem Bitki ve hayvan neslinin tükenmesidir, %2,69'unun en büyük problem Tarihi mekan ve anıtlarda tahribattır yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırmaya katılanların %38,08'inin çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağını kesinlikle düşünmediğini, %35'inin çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağını düşünmediğini, %13,85'inin konu hakkında fikir sahibi olmadığını, %9,62'sinin çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağını düşündüğünü, %3,46'sının çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağını kesinlikle düşündüğünü belirtmiştir. Turizmcilerin %46,92'si turizm yatırımcılarının, %14,62'si seyahat acentalarının, %28,85'i turistlerin, %9,62'si işletme yöneticilerini turizm pazarlaması açısından çevre kirliliğinden etkileneceklerini, %23,23'ü çevre duyarlılığının turistlerin kararlarına ürün almama, %18,46'sı çevre duyarlılığının turistlerin kararlarına kalış süresini kısaltma, %29,23'ü çevre duyarlılığının turistlerin kararlarına daha pahalı olsa bile çevreye önem veren işletme veya ülkeyi tercih etme, %13,85'i çevre duyarlılığının turistlerin kararlarına satın alma kararını erteleme şeklinde yansıyacağını söylemiş, %14,23'ü çevre duyarlılığının turistlerin kararlarına etkisi olmaz görüşünü ortaya koymuşlardır.

Tablo 4.4'ün devamında turizmcilerin turizm ve çevreye ilişkin bazı görüş ve düşüncelerinin dağılımı verilmiştir. Tablo 4.4'ün devamı incelendiğinde, araştırmaya dahil olan bireylerin %24,23'ü çevreye duyarlılığın Yüksek fiyat uygulayabilme açısından, %18,46'sı çevreye duyarlılığın Talep artışı yaratması açısından, %29,23'ü çevreye duyarlılığın Kaliteli otel imajı oluşturması açısından, %13,85'i çevreye duyarlılığın Sürdürülebilir turizm açısından, %14,23'ü çevreye duyarlılığın diğer açılardan rekabet avantajı sağlayacağı görüşündedir.

Araştırmaya katılanların %20'si "KKTC'de çevre dostu ürün ve hizmetler için pazar potansiyeli mevcuttur" görüşüne kesinlikle katılıyorum, %38,08'i katılıyorum, %17,31'i fikrim yoktur, %18,85'i katılmıyorum, %5,77'si kesinlikle katılmıyorum yanıtlarını vermişlerdir. Turizmcilerin %24,23'ü çevreyle ilgili

yatırımların amacının yasal zorunlulukları yerine getirmek, %58,85'i çevreyle ilgili yatırımların amacının çevreyi korumak, %13,85'i çevreyle ilgili yatırımların amacının tüketicileri memnun etmek, %3,08'i çevreyle ilgili yatırımların amacının diğer işletmelerle rekabet edebilmek olduğunu söylemişlerdir.

Tablo 4.4.

Turizmcilerin turizm ve çevreye ilişkin bazı görüş ve düşüncelerinin dağılımı (Devam)

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çevreye duyarlılığın hangi açıdan rekabet avantajı sağlayacağına ilişkin görüş		
Yüksek fiyat uygulayabilme açısından	63	24,23
Talep artışı yaratması açısından	48	18,46
Kaliteli otel imajı oluşturmaya açısından	76	29,23
Sürdürülebilir turizm açısından	36	13,85
Diğer	37	14,23
“KKTC’de çevre dostu ürün ve hizmetler için pazar potansiyeli mevcuttur” görüşüne katılma		
Kesinlikle katılıyorum	52	20,00
Katılıyorum	99	38,08
Fikrim yok	45	17,31
Katılmıyorum	49	18,85
Kesinlikle katılmıyorum	15	5,77
Çevreyle ilgili yatırımların amacına ilişkin görüş		
Yasal zorunlulukları yerine getirmek	63	24,23
Çevreyi korumak	153	58,85
Tüketicileri memnun etmek	36	13,85
Diğer işletmelerle rekabet edebilmek	8	3,08
Çevreyle ilgili çalışmalarını tanıtmaya şekli		
Çevreyle ilgili sponsorluklar yapmak	58	22,31
Reklamlarda çevreci temalar kullanmak	62	23,85
Yurt içi ve yurt dışı fuarlarda çevreci yönün vurgulanması	54	20,77
Yurt içi ve yurt dışı araçlarla çevreci yönün vurgulanması	33	12,69
Hiçbiri	53	20,38
Çevreye duyulan ilginin turizm pazarlaması açısından nasıl kullanılmasına ilişkin görüş		
Çevreye duyulan ilgi ürünü pazarlamak amacıyla kullanılmalı	54	20,77
Çevreye duyulan ilgi ürünün dayandığı kaynakları korumak amacıyla	90	34,62
Turistlerin çevreye olan ilgilerinden mutlaka yararlanılmalı	100	38,46
Çevreye duyulan ilgi geçici bir modadır	16	6,15
Çevreci kuruluşların turizm pazarlamasını nasıl etkileyebileceğine ilişkin görüş		
Etkilemez	62	23,85
Çevreci kuruluşlarla işbirliği pazarlama faaliyetlerini kolaylaştırır	67	25,77
Çevreci kuruluşlarla işbirliği olumlu imaj geliştirme açısından yararlıdır.	97	37,31
Ülkemizde pazarlamayı etkileyebilecek güce sahip değildir	34	13,08

Araştırmaya katılanların %22,31'i çevreyle ilgili çalışmaları Çevreyle ilgili sponsorluklar yapmak, %23,85'i çevreyle ilgili çalışmaları Reklamalarda çevreci temalar kullanmak, %20,77'si çevreyle ilgili çalışmaları Yurt içi ve yurt dışı fuarlarda çevreci yönün vurgulanması, %12,69'u çevreyle ilgili çalışmaları Yurt içi ve yurt dışı araçlarla çevreci yönün vurgulanması şeklinde tanımlamış, %20,77'si çevreye duyulan ilginin ürünü pazarlamak amacıyla, %25,77'si çevreye duyulan ilginin ürünün dayandığı kaynakları korumak amacıyla, %38,46'sı çevreye duyulan ilginin turistlerin çevre ilgisinden yararlanmak amacıyla kullanılabileceğini belirtmiş, %6,15'i çevreye duyulan ilginin geçici bir moda olduğunu söylemiştir. Araştırma kapsamındakilerin %25,85'i çevreci kuruluşların turizm pazarlamasını etkilemeyeceğini, %25,77'si çevreci kuruluşların turizm pazarlama faaliyetlerini kolaylaştıracağını, %37,31'i çevreci kuruluşlarla işbirliğinin olumlu imajı geliştirmeye yararlı olacağını savunurken, %13,08'i çevreci kuruluşların turizm pazarlamasına etki edebilecek güçte olmadıkları görüşünü savunmuşlardır.

Tablo 4.5.

Turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesive İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları

	n	$\bar{x}$	s	Min	Max
Ölçek puanı	260	33,19	8,83	10	50

Tablo 4.5'te turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları verilmiştir. Tablo 4.5 incelendiğinde, araştırmaya dahil edilenlerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeğinden ortalama $33,19 \pm 8,83$ puan, minimum 10 puan, maksimum 50 puan aldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 4.6.

Turizmcilerin sosyo-demografik özelliklerine göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanlarının karşılaştırılması

	n	$\bar{x}$	s	M	SO	Z	p	Fark
Cinsiyet								
Kadın	94	33,20	8,82	32	132,15	-0,266	0,790	
Erkek	166	33,18	8,87	32	129,57			
Yaş								
18-24	48	31,21	7,76	30	111,32	6,513	0,089	
25-34	108	34,61	9,15	35	142,55			
35-44	67	32,13	8,38	32	123,55			
45 ve üstü	37	33,51	9,54	34	132,78			
Medeni hal								
Evli	111	32,72	8,87	32	126,37	0,886	0,642	
Bekar	136	33,69	8,76	33	134,62			
Diğer	13	31,92	9,65	30	122,65			
Eğitim seviyesi								
Ortaöğretim	104	32,35	8,90	30	122,17	4,540	0,338	
Önlisans	48	33,02	7,85	35	129,60			
Lisans	62	33,53	9,43	31,5	133,77			
Lisansüstü	18	36,39	8,29	38,5	161,08			
Diğer	28	33,79	9,15	33	136,09			
İşletme niteliği								
4 yıldızlı	111	31,69	9,34	30	116,09	9,385	0,009*	1-4
5 yıldızlı	115	34,77	8,36	36	146,27			2-4
Diğer	34	32,74	7,99	33,5	124,24			
İşletmede çalışma süresi								
0-5 yıl	141	33,55	8,68	33	134,32	0,797	0,671	
6-10 yıl	83	32,78	9,28	32	125,95			
11 yıl ve üzeri	36	32,72	8,53	31,5	126,01			
Girne'de ikamet süresi								
0-5 yıl	88	33,14	8,15	31,5	130,89	12,111	0,017*	2-5
6-10 yıl	68	31,71	9,73	29,5	118,35			3-5
11-15 yıl	41	31,39	7,86	30	112,28			
16-20 yıl	23	34,57	9,35	36	140,96			
21 yıl ve üzeri	40	36,88	8,50	37,5	162,98			

*p<0,05

Tablo 4.6’da turizmcilerin sosyo-demografik özelliklerine göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanlarının karşılaştırılması Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanılarak verilmiştir. Tablo 4.6 incelendiğinde, araştırmaya dahil olan kişilerin cinsiyetine göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Kadın ve erkek turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları benzerdir.

Araştırma kapsamına alınan bireylerin yaş grubuna göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark yoktur ($p>0,05$). 25-34 arası yaş grubuna mensup turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları, diğer yaş gruplarına mensup turizmcilerin puanlarından daha yüksek hesaplanmasına karşın tespit edilen puan farkı istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir.

Turizmcilerin medeni haline göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Evli olan, bekar olan ve medeni hali diğer olan katılımcılar, Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeğinden benzer puanlar aldıkları belirlenmiştir.

Araştırmaya dahil edilen bireylerin eğitim seviyesine göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Lisansüstü mezunu olan turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları, diğer eğitim seviyelerine sahip turizmcilerin puanlarından daha yüksek hesaplanmasına karşın, turizmcilerin eğitim seviyesinden kaynaklı puan farkı istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir.

Turizmcilerin çalıştıkları işletmenin niteliğine göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). 5 yıldızlı işletmelerde çalışmakta olan turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları, 4 yıldızlı işletmelerde çalışmakta olan ve diğer niteliklere sahip işletmelerde çalışmakta olan turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanlarından daha yüksek hesaplanmıştır.

İşletme niteliğinden kaynaklı belirlenen puan farkı istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir.

Araştırmaya katılanların işletmede çalışma süresine göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark yoktur ($p>0,05$). Turizmcilerin işletmede çalışma süresine bakılmaksızın Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeğinden benzer puanlar aldıkları görülmüştür.

Katılımcı bireylerin Girne’de ikamet süresine göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark vardır ($p<0,05$). 21 yıl ve üzerinde süre ile Girne’de ikamet eden turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları, 6-10 yıl arası süre ile ve 11-15 yıl arası süre ile Girne’de ikamet eden turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanlarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Tablo 4.7.

Turizmcilerin turizm ekolojik taşıma kapasitesine zararına inanma ve işletmelerinde uygulanan ekolojik uygulama örnekleri olması durumuna göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanlarının karşılaştırılması

	n	$\bar{x}$	s	M	SO	Z	p	Fark
Girne’de turizm gelişiminin bölgenin “ekolojik taşıma kapasitesine” zarar verdiği inanma								
Evet	10	36,0	9,0	38,	156,5	21,72	0,000	1-2
	6	9	5	5	6	2	*	
Hayır	86	31,2	8,8	30,	114,9			1-3
		2	1	5	1			
Fikrim yok	68	31,1	7,2	29,	109,6			
		5	1	5	0			
İşletmede uygulanan ekolojik uygulama örnekleri								
Evet	10	32,7	8,4	32	128,8			0,762
	6	1	3		0	-		
Hayır	15	33,5	9,1	33	131,6	0,303		
	4	2	1		7			

* $p<0,05$

Tablo 4.7’de turizmcilerin turizm ekolojik taşıma kapasitesi zararına inanma ve işletmelerinde uygulanan ekolojik uygulama örnekleri olması durumuna göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanlarının karşılaştırılması Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanılarak verilmiştir.

Tablo 4.7 incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin turizm gelişiminin ekolojik taşıma kapasitesine verdiği zarara inanma durumuna göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Girne’de turizm gelişiminin ekolojik taşıma kapasitesine verdiği zarara inanan turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları, gelişimin ekolojik taşıma kapasitesine verdiği zarara inanmayan ve gelişim konusu hakkında fikir sahibi olmayan turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanlarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Katılımcı bireylerin çalıştıkları işletmelerde ekolojik uygulama örnekleri olması durumuna göre Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Çalıştıkları işletmede ekolojik uygulama örnekleri olan ve çalıştıkları işletmede ekolojik uygulama örnekleri olmayan turizmcilerin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve İşletme Uygulamaları Algısı Ölçeği puanları benzer hesaplanmıştır.

BÖLÜM V

Tartışma

Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları başlıklı araştırma dahilinde hazırlanan ölçme aracı ile elde edilen verilerin analizi neticesinde aşağıdaki hususlara vurgu yapılmıştır.

Bahar (2020)'nin yapmış olduğu “Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği” isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirdiği “Ayvalık'ta Turizm Gelişiminin Bölgenin “Ekolojik Taşıma Kapasitesine” zarar verdiğine İnaniyor Musunuz?” sorusuna araştırmaya katılanların çoğunluğu 'Evet' cevabını, verdiğini, araştırmaya katılanların yarıya yakını 'Hayır' cevabı verdiğini, katılımcıların geriye kalanı da belirli bir oranda bu konuda fikirlerinin olmadığını belirtmişlerdir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Girne’de turizm gelişiminin bölgenin ‘ekolojik taşıma kapasitesine’ zarar verdiğine inaniyor musunuz?” sorusuna araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğu ‘Evet’ cevabı, yarıya yakını ‘Hayır’ cevabı verirken, belirli bir oranda katılımcı da bu konuda fikirlerinin olmadığını bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)'nin yapmış olduğu çalışmadaki turizm gelişiminin bölgenin “ekolojik taşıma kapasitesine” zarar verdiğine inaniyor musunuz? sonuçları karşılaştırılması ile elde edilen cevapların birbirleri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da turizm gelişiminin bölgenin “ekolojik taşıma kapasitesine” zarar verdiğini görülmektedir.

Bahar (2020)'nin yapmış olduğu “Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği” isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirmiş olduğu “İşletmenizde Uyguladığınız Ekolojik Uygulama Örnekleri Var Mıdır” sorusuna araştırmaya katılanların büyük çoğunluğu 'Hayır' cevabını verirken, katılımcıların yarıya yakını 'Evet' cevabını verdiğini belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları”

isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Girne’de turizm gelişiminin bölgenin “İşletmenizde Uyguladığınız Ekolojik Uygulama Örnekleri Var Mıdır” sorusuna araştırmaya katılan katılımcılar yarıya yakını ‘Evet’ cevabı verirken, yarıdan fazla katılımcı da ‘Hayır’ cevabı verdiğini bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)’nin yapmış olduğu çalışmadaki “İşletmenizde Uyguladığınız Ekolojik Uygulama Örnekleri Var Mıdır” sonuçlarının karşılaştırılması ile elde edilen cevapların birbirleri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da katılımcıların işletmelerinde ekolojik uygulama örneklerinin yer aldığı görülmektedir.

Bahar (2020)’nin yapmış olduğu “Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği” isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirmiş olduğu “Ayvalık’ta faaliyet gösteren otel yöneticileri “Türkiye’de 'Ekolojik Taşıma Kapasitesi' Hakkında Mevcut Yasa ve Yönetmelikler Yetersizdir.” Önermesine katılan katılımcıların yüksek oranda katılıyorum, orta oranda kararsız ve düşük oranda da katılmıyorum cevabını vererek, mevcut yasa ve yönetmeliklerin yetersiz olduğunu düşündüklerini belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Kuzey Kıbrıs’ta 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında mevcut yasa ve yönetmelikler yetersizdir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan yarıya yakın oranda puan aldığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulgular Bahar (2020)’nin yapmış olduğu çalışmadaki “Türkiye’de 'Ekolojik Taşıma Kapasitesi' Hakkında Mevcut Yasa ve Yönetmelikler Yetersizdir.” sonuçları ile yapılan bu çalışmada “Kuzey Kıbrıs’ta 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında mevcut yasa ve yönetmelikler yetersizdir.” Önermesi iki çalışmada da sonuçlarının birbiri ile tutarsız olduğu tespit edilmiştir.

Bahar (2020)’nin yapmış olduğu “Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği” isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirmiş olduğu “Ayvalık’ta faaliyet gösteren otel yöneticileri Ayvalık’ta, 'ekolojik taşıma kapasitesinin' özellikle yaz aylarında zorlanıp zorlanmadığı ile ilgili önermesine katılan katılımcıların

yüksek oranda katılıyorum, orta oranda kararsızım ve düşük oranda da katılmıyorum cevabını vererek, Ayvalık'ta, 'ekolojik taşıma kapasitesinin' özellikle yaz aylarında zorlandığını düşündüklerini belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Girne’de, 'ekolojik taşıma kapasitesi' özellikle yaz aylarında aşırı zorlanmaktadır.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan orta oranda puan aldığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)’nin yapmış olduğu çalışmadaki 'ekolojik taşıma kapasitesi' özellikle yaz aylarında aşırı zorlanmaktadır ile ilgili önermesinin tutarlı olduğu bulunmuştur.

Bahar (2020)’nin yapmış olduğu “Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği” isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirmiş olduğu “Ayvalık’ta faaliyet gösteren otel yöneticilerinin Ayvalık’ta 'ekolojik taşıma kapasitesi’ hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütünün olmadığı ile ilgili önermesine katılan katılımcıların yüksek oranda katılıyorum, belirli oranda kararsızım ve düşük oranda katılmıyorum cevabı vererek Ayvalık’ta 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütünün olmadığı konusunda hemfikir olduklarını belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Girne İlçesin’de 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütü yoktur.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan düşük oranda puan aldığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)’nin yapmış olduğu çalışmadaki Ayvalık’ta 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütü yoktur.” Önermesi ile “Girne İlçesin’de 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütü yoktur.” önermelerinin tutarlı olduğu tespit edilmiştir.

Bahar (2020)’nin yapmış olduğu “Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği” isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirmiş olduğu “Ayvalık’ta

faaliyet gösteren otel yöneticilerinin Ayvalık'ta otellerin, 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları” ile ilgili önermesine yüksek oranda katılımcının katılıyorum, orta oranda katılımcının kararsız ve az oranda katılımcının da katılmıyorum cevabını vererek, yeterli bilgiye sahip olunmadığı noktasında uzlaştıklarını belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Girne’de oteller, 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan düşük oranda puan aldığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)’nin yapmış olduğu çalışmadaki otellerin, 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları” ile ilgili önermesinin iki çalışmada da tutarsız olduğu tespit edilmiştir.

Bahar (2020)’nin yapmış olduğu “Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği” isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirmiş olduğu “Ayvalık'ta faaliyet gösteren otel yöneticilerinin Ayvalık'ta oteller; yeşil yönetim (ekolojik) sertifika programları hakkında yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları” ile ilgili önermesine yüksek oranda katılımcının katılıyorum, orta oranda katılımcının kararsız ve çok az oranda katılımcının da katılmıyorum cevabını vererek, yeterli bilgiye sahip olunmadığını belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Girne Bölgesinde oteller; yeşil yönetim (ekolojik) sertifika programları hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan çok az oranda puan aldığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)’nin yapmış olduğu çalışmadaki “Oteller; Yeşil Yönetim (Ekolojik) Sertifika Programları Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Değildir.” önermesinden tutarsız olduğu tespit edilmiştir.

Bahar (2020)’nin yapmış olduğu “Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği”

isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirmiş olduğu “Ayvalık’ta faaliyet gösteren otel yöneticilerinin Ayvalık’ta otellerin; ekolojik sıvı ve katı atık yönetim sistemleri hakkında yeterli bilgiye sahip değildirlir” ile ilgili önermesine yüksek oranda katılımcının katılıyorum, orta oranda katılımcının kararsız ve düşük oranda katılımcının katılmıyorum cevabını vererek, yeterli bilgiye sahip olunmadığını düşündüklerini belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Girne Bölgesinde oteller; ekolojik sıvı ve katı atık yönetim sistemleri hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan orta oranda puan aldığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)’nin yapmış olduğu çalışmadaki Ekolojik Sıvı ve Katı Atık Yönetim Sistemleri Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Değildir.” Önermesi tutarlı olduğu tespit edilmiştir.

Bahar (2020)’nin yapmış olduğu “Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği” isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirmiş olduğu “Ayvalık’ta faaliyet gösteren otel yöneticilerinin Ayvalık’ta otellerin; yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar ve güneş) hakkında görüşleri önermesine katılan yüksek oranda katılımcı katılıyorum, orta düzeyde katılımcı kararsızım ve düşük oranda katılımcı da kararsızım cevabını vererek, yeterli bilgiye sahip olunmadığını belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Girne oteller; yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar ve güneş) hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan düşük oranda puan aldığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)’nin yapmış olduğu çalışmadaki otellerin; yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar ve güneş) önermesine göre iki çalışmanın birbiri ile tutarlı olduğu bulunmuştur.

Bahar (2020)’nin yapmış olduğu “Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği” isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirmiş olduğu “Ayvalık’ta

faaliyet gösteren otel yöneticilerinin çoğunluğunun Ayvalık'ta mavi bayraklı (Blue Flag) plaj sayısının yeterli olmadığı" önermesine katılan yüksek oranda katılımcı katılıyorum, orta oranda katılımcı kararsızım ve belirli bir oranda katılımcıda katılmıyorum cevabını vererek, plaj sayısının yeterli olmadığı konusunda görüş birliğinde olduğunu belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada "Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları" isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen "Girne bölgesinde mavi bayraklı (Blue Flag) plaj sayısı yeterli değildir." Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan düşük oranda puan aldığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)'nin yapmış olduğu çalışmadaki mavi bayraklı (Blue Flag) plaj sayısı yeterli değildir önermesine göre iki çalışmanın birbiri ile tutarsız olduğu bulunmuştur.

Bahar (2020)'nin yapmış olduğu "Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği" isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirmiş olduğu "Ayvalık'ta faaliyet gösteren otel yöneticilerinin çoğunluğunun Ayvalık Tabiat Parkı ve yöredeki biyolojik çeşitliliğin yeterince korunup, korunmaması" hakkındaki önermesine yüksek oranda katılımcı katılıyorum, orta oranda katılımcının kararsız ve düşük oranda katılımcının da katılmıyorum cevabını vererek, biyoçeşitliliğin yeterince korunmadığını düşündükleri belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada "Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları" isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen "Girne bölgesi Tabiat Parkı ve yöredeki biyolojik çeşitlilik yeterince korunmamaktadır." Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan düşük oranda puan aldığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)'nin yapmış olduğu çalışmadaki Tabiat Parkı ve yöredeki biyolojik çeşitliliğin yeterince korunup, korunmaması önermesi ne göre tutarlı olduğu bulunmuştur.

Bahar (2020)'nin yapmış olduğu "Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği" isimli yüksek lisans tez çalışmasında katılımcılara yönlendirmiş olduğu Ayvalık'ta faaliyet gösteren otel yöneticilerinin; "Ayvalık'ta karar alıcı organların (Belediye,

Kaymakamlık vb.) yöneticilerinin, yörenin 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir” önermesi katılan katılımcıların yarıya yakın oranda katılıyorum, yarıdan fazla oranda kararsızım ve belirli bir oranda katılmıyorum cevabı vererek Ayvalık’ta karar alıcı organların yöneticilerinin, yörenin “ekolojik taşıma kapasitesi” hakkında ortalama bilgiye sahip olduklarını düşündüklerini belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Girne bölgesinde karar alıcı organların (Belediye, Kaymakamlık vb.) yöneticileri, yörenin 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan orta oranda puan aldığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)’nin yapmış olduğu çalışmadaki karar alıcı organların (Belediye, Kaymakamlık vb.) yöneticilerinin, yörenin 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir önermesine göre tutarsız oldukları bulunmuştur.

Durak (2008)’in yapmış olduğu “Turizmin Çevreye Etkileri Nevşehir İli Konaklama İşletmeleri Yöneticilerinin Çevre Duyarlılığı İle İlgili Bir Araştırma” isimli yüksek lisans çalışmasında katılımcılara yönlendirdiği ‘Size göre aşağıdakilerden hangisi turizmin yol açtığı en büyük problemdir?’ sorusuna araştırmaya katılan katılımcıların bir kısmı Atıkların neden olduğu çevresel kirlenme, düşük bir oranda katılımcı Trafik yoğunluğu, bir kısmı Çarpık yapılaşma, hemen hemen az bir oranda katılımcı Deniz ve Sahillerde Kirlenme, çok az bir oranda katılımcı Bitki ve Hayvan Neslinin Tükenmesi ve büyük bir çoğunluğu da Tarihi Mekân ve Anıtlarda Tahribat cevabı verdiğini belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Size göre aşağıdakilerden hangisi turizmin yol açtığı en büyük problemdir?” sorusuna araştırmaya katılanların ortalama bir oranda katılımcı Atıkların neden olduğu çevresel kirlenme, büyük bir oranda katılımcı Trafik yoğunluğu, katılımcıların yarısı Çarpık yapılaşma, katılımcıların yarıya yakını Deniz ve Sahillerde Kirlenme, belirli bir orana yakın katılımcı Bitki ve Hayvan Neslinin Tükenmesi, belirli bir oranda katılımcı Tarihi Mekân ve Anıtlarda Tahribat, çok az bir oranda katılımcı da diğer cevabını verdiğini bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)'in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman “turizmin yol açtığı en büyük problem” sonuçlarının karşılaştırılması sonucunda birbirleri ile tutarsız olduğu bulunmuştur.

Durak (2008)'in yapmış olduğu “Turizmin Çevreye Etkileri Nevşehir İli Konaklama İşletmeleri Yöneticilerinin Çevre Duyarlılığı İle İlgili Bir Araştırma” isimli yüksek lisans çalışmasında katılımcılara yönlendirdiği “Çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?” sorusuna yarıdan fazla katılımcının çevre korunmasına katkı sağlayacağını, az bir oranda katılımcı da katkısı olmayacağı yönünde görüş belirtmiştir.

Yapılan bu çalışmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada da katılımcılara yönlendirilen “Çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?” sorusuna yarıdan fazla katılımcının çevre korumasına katkı sağlayacağını, yarısından az bir oranda katılımcıda katkı sağlamayacağını cevabını verdiği bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)'in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman Çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağı sonuçlarının tutarlı olduğu bulunmuştur.

Durak (2008)'in yapmış olduğu “Turizmin Çevreye Etkileri Nevşehir İli Konaklama İşletmeleri Yöneticilerinin Çevre Duyarlılığı İle İlgili Bir Araştırma” isimli yüksek lisans çalışmasında katılımcılara yönlendirdiği “Turizm pazarlaması açısından çevre kirliliği hangi kesimi daha fazla etkileyebilir?” sorusuna yüksek oranda katılımcı turizm yatırımcılarını, az bir oranda seyahat acentalarını, orta oranda katılımcı turistleri ve belirli bir oranda da işletme yöneticilerini etkileyebileceğini belirtmiştir.

Yapılan bu çalışmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada katılımcılara yönlendirilen “Turizm pazarlaması açısından çevre kirliliği hangi kesimi daha fazla etkileyebilir?” sorusuna yüksek oranda katılımcı turizm yatırımcılarını, orta oranda katılımcı turistleri, az bir oranda seyahat acentalarını ve çok az bir oranda da işletme yöneticilerini etkileyebileceği cevabını verdiği bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)'in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman Turizm pazarlaması açısından çevre

kirliliği hangi kesimi daha fazla etkileyebilir sonuçlarının karşılaştırılması ile elde edilen cevaplar iki çalışmada da birbirleri ile tutarlı olduğu bulunmuştur.

Durak (2008)'in yapmış olduğu “Turizmin Çevreye Etkileri Nevşehir İli Konaklama İşletmeleri Yöneticilerinin Çevre Duyarlılığı İle İlgili Bir Araştırma” isimli yüksek lisans çalışmasında katılımcılara yönlendirdiği “Size göre çevre duyarlılığı turistlerin satın alacakları ürün hakkındaki kararlarını nasıl etkiler?” sorusuna yüksek oranda katılımcı Daha pahalı olsa bile çevreye önem veren işletme veya ülkeyi tercih etme, orta oranda katılımcı Ürünü satın almama, belirli bir oranda katılımcı kalış süresini kısaltma, az bir oranda katılımcı satın alma kararını erteleme ve çok az bir oranda katılımcı da Etkilemez cevabını belirtmiştir.

Yapılan bu çalışmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada katılımcılara yönlendirilen “Size göre çevre duyarlılığı turistlerin satın alacakları ürün hakkındaki kararlarını nasıl etkiler?” sorusuna yüksek oranda katılımcı Daha pahalı olsa bile çevreye önem veren işletme veya ülkeyi tercih etme, yarıya yakın oranda katılımcı Ürünü satın almama, orta oranda katılımcının Kalış süresini kısaltma, belirli bir oranda katılımcı Etkilemez ve az oranda bir katılımcının Satın alma kararını erteleme cevabı verdiği bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)'in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman Size göre çevre duyarlılığı turistlerin satın alacakları ürün hakkındaki kararlarını nasıl etkiler?” sonuçlarının karşılaştırılması sonucunda iki çalışmada birbiri ile tutarlı olduğu bulunmuştur.

Durak (2008)'in yapmış olduğu “Turizmin Çevreye Etkileri Nevşehir İli Konaklama İşletmeleri Yöneticilerinin Çevre Duyarlılığı İle İlgili Bir Araştırma” isimli yüksek lisans çalışmasında katılımcılara yönelttiği “Çevreye duyarlılığınızın size hangi açıdan rekabet avantajı sağlayacağına inanıyorsunuz?” sorusuna yüksek oranda katılımcı kaliteli otel imajı oluşturması, orta oranda katılımcı sürdürülebilir turizm açısından, az oranda katılımcı talep artışı yaratması ve çok az oranda katılımcıda yüksek fiyat uygulayabilme cevabı verdiği belirtilmiştir.

Yapılan bu çalışmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada katılımcılara yönlendirilen “Çevreye duyarlılığınızın size hangi açıdan rekabet avantajı sağlayacağına inanıyorsunuz?” sorusuna yüksek oranda katılımcı Kaliteli otel imajı oluşturması açısından, yarıya yakın katılımcı Yüksek

fiyat uygulayabilme açısından, orta oranda katılımcı Talep artışı yaratması açısından, belirli oranda katılımcı diğer ve az oranda katılımcı da sürdürülebilir turizm açısından cevabı verdiği bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)'in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman elde edilen cevapların birbiri ile tutarsız olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Durak (2008)'in yapmış olduğu “Turizmin Çevreye Etkileri Nevşehir İli Konaklama İşletmeleri Yöneticilerinin Çevre Duyarlılığı İle İlgili Bir Araştırma” isimli yüksek lisans çalışmasında katılımcılara yönelttiği “Türkiye’de çevre dostu ürün ve hizmetler için pazar potansiyeli mevcuttur” görüşüne katılıyor musunuz? Sorusuna yüksek oranda katılımcı yüksek oranda katılımcı bu görüşe katılım gösterdiğini belirtirken, düşük oranda katılımcının da bu görüşe katılım göstermediğini belirtmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada katılımcılara yönlendirilen “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde çevre dostu ürün ve hizmetler için pazar potansiyeli mevcuttur “görüşüne katılıyor musunuz?” sorusuna yüksek oranda katılımcıların bu görüşe katılım gösterdiğini, orta oranda katılımcıların bu görüş hakkında fikrinin olmadığını ve yarıya yakın oranda katılımcıların da bu görüşe katılım göstermediği bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)'in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman elde edilen cevapların birbiri ile tutarlı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Durak (2008)'in yapmış olduğu “Turizmin Çevreye Etkileri Nevşehir İli Konaklama İşletmeleri Yöneticilerinin Çevre Duyarlılığı İle İlgili Bir Araştırma” isimli yüksek lisans çalışmasında katılımcılara yönelttiği “Çevreyle ilgili yatırımlarınızın amacı aşağıdakilerden hangisidir?” sorusuna düşük oranda katılımcının yasal zorunlulukları yerine getirme, yüksek oranda katılımcıların çevreyi korumak, belirli bir oranda katılımcıların Tüketicileri memnun etmek ve düşük oranda katılımcıların da diğer işletmelerle rekabet edebilmek cevabı verdiği belirtilmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada katılımcılara yönlendirilen “Çevreyle ilgili yatırımlarınızın amacı

aşağıdakilerden hangisidir?” sorusuna orta oranda katılımcıların yasal zorunlulukları yerine getirme, yüksek oranda katılımcıların çevreyi korumak, düşük oranda katılımcıların tüketicileri memnun etmek ve az bir oranda katılımcıların da diğer işletmelerle rekabet edebilmek cevabı verdiği bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)’in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman elde edilen cevapların birbiri ile tutarlı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Durak (2008)’in yapmış olduğu “Turizmin Çevreye Etkileri Nevşehir İli Konaklama İşletmeleri Yöneticilerinin Çevre Duyarlılığı İle İlgili Bir Araştırma” isimli yüksek lisans çalışmasında katılımcılara yönelttiği “Çevreyle ilgili çalışmalarınızı aşağıdaki yöntemlerden hangisi veya hangileriyle tanıtıyorsunuz?” sorusuna düşük oranda katılım gösteren katılımcı çevreyle ilgili sponsorluklar yapmak, yüksek oranda katılım gösteren katılımcıların Reklamlarda Çevreci Temalar Kullanmak, çok az bir oranda katılım gösteren katılımcıların Yurt içi ve yurt dışında Fuarlarda çevreci yönün vurgulanması, belirli bir oranda katılım gösteren katılımcıların yurt içi ve yurt dışı araçlarla çevreci yönün vurgulanması ve az bir oranda katılımcıların da hiçbiri cevabı verdiği belirtilmiştir.

Yapılan bu çalışmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada katılımcılara yönlendirilen “Çevreyle ilgili çalışmalarınızı aşağıdaki yöntemlerden hangisi veya hangileriyle tanıtıyorsunuz?” sorusuna orta oranda katılımcının Çevreyle ilgili sponsorluklar yapmak, yüksek oranda katılımcıların Reklamlarda çevreci temalar kullanmak, yarıya yakın oranda katılımcıların Yurt içi ve yurt dışı fuarlarda çevreci yönün vurgulanması, az bir oranda katılımcıların Yurt içi ve yurt dışı araçlarla çevreci yönün vurgulanması ve düşük oranda katılımcıların da hiçbiri cevabı verdiği bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)’in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman birbirleri ile tutarsız oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Durak (2008)’in yapmış olduğu “Turizmin Çevreye Etkileri Nevşehir İli Konaklama İşletmeleri Yöneticilerinin Çevre Duyarlılığı İle İlgili Bir Araştırma” isimli yüksek lisans çalışmasında katılımcılara yönelttiği “Çevreye duyulan ilgi turizm pazarlaması açısından sizce nasıl kullanılmalıdır? sorusuna orta oranda katılım gösteren katılımcıların Ürünü pazarlamak amacıyla kullanılmalı, yüksek

oranda katılım gösteren katılımcıların Çevreye duyulan ilgi ürünün dayandığı kaynakları korumak amacıyla kullanılmalı, düşük oranda katılımcıların Turistlerin çevreye olan ilgilerinden mutlaka yararlanılmalı ve Çok az oranda katılımcıların da Çevreye duyulan ilgi geçici bir modadır cevabı verdiği belirtilmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada katılımcılara yönlendirilen “Çevreye duyulan ilgi turizm pazarlaması açısından sizce nasıl kullanılmalıdır?” sorusuna yarıya yakın oranda katılım gösteren katılımcıların Ürünü pazarlamak amacıyla kullanılmalı, orta oranda katılım gösteren katılımcıların Çevreye duyulan ilgi ürünün dayandığı kaynakları korumak amacıyla kullanılmalı, yüksek oranda katılımcıların Turistlerin çevreye olan ilgilerinden mutlaka yararlanılmalı ve düşük oranda katılımcıların da Çevreye duyulan ilgi geçici bir modadır cevabı verdiği bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)’in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman birbirleri ile tutarsız oldukları cevabı ortaya çıkmıştır.

Durak (2008)’in yapmış olduğu “Turizmin Çevreye Etkileri Nevşehir İli Konaklama İşletmeleri Yöneticilerinin Çevre Duyarlılığı İle İlgili Bir Araştırma” isimli yüksek lisans çalışmasında katılımcılara yönelttiği “Çevreci kuruluşlar turizm pazarlamasını nasıl etkileyebilir?” sorusuna düşük oranda katılım gösteren katılımcıların Etkilemez, orta düzeyde katılım gösteren katılımcıların Çevreci kuruluşlarla işbirliği pazarlama faaliyetlerini kolaylaştırır, yüksek oranda katılım gösteren katılımcıların Çevreci kuruluşlarla işbirliği olumlu imaj geliştirme açısından yararlıdır ve çok az oranda katılımcıların da Ülkemizde pazarlamayı etkileyebilecek güce sahip değiller cevabı verdiği belirtilmiştir.

Yapılan bu araştırmada “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” isimli çalışmada katılımcılara yönlendirilen “Çevreci kuruluşlar turizm pazarlamasını nasıl etkileyebilir?” sorusuna belirli oranda katılım gösteren katılımcıların Etkilemez, orta oranda katılım gösteren katılımcıların Çevreci kuruluşlarla işbirliği pazarlama faaliyetlerini kolaylaştırır, yüksek oranda katılım gösteren katılımcıların Çevreci kuruluşlarla işbirliği olumlu imaj geliştirme açısından yararlıdır ve düşük oranda katılımcıların da Ülkemizde pazarlamayı etkileyebilecek güce sahip değiller cevabı verdiği bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)'in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman elde edilen cevaplar tutarlı olarak bulunmuştur.

Çalışma sonuçları üzerine yapılmış olan ölçeklerden elde edilen tutarlı cevaplar neticesi ile;

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)'nin yapmış olduğu çalışmadaki turizm gelişiminin bölgenin "ekolojik taşıma kapasitesine" zarar verdiğine inanıyor musunuz? sonuçları karşılaştırılması ile elde edilen cevapların birbirleri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da turizm gelişiminin bölgenin "ekolojik taşıma kapasitesine" zarar verdiği görülmektedir.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)'nin yapmış olduğu çalışmadaki "İşletmenizde Uyguladığınız Ekolojik Uygulama Örnekleri Var mıdır" sonuçlarının karşılaştırılması ile elde edilen cevapların birbirleri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da katılımcıların işletmelerinde ekolojik uygulama örneklerinin yer aldığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)'nin yapmış olduğu çalışmadaki 'ekolojik taşıma kapasitesi' özellikle yaz aylarında aşırı zorlanmaktadır sonuçlarının karşılaştırılması ile elde edilen cevapların birbirleri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da katılımcıların ekolojik taşıma kapasitesi'nin özellikle yaz aylarında aşırı zorlandığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)'nin yapmış olduğu çalışmadaki sonuçlarının karşılaştırılması ile elde edilen cevapların birbirleri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da katılımcıların "ekolojik taşıma kapasitesi" hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütünün olmadığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)'nin yapmış olduğu çalışmadaki sonuçlarının karşılaştırılması ile elde edilen cevapların birbirleri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da katılımcıların otellerin; ekolojik sıvı ve katı atık yönetim sistemleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)'nin yapmış olduğu çalışmadaki sonuçlarının karşılaştırılması ile elde edilen cevapların birbirleri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da katılımcıların otellerin; yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar ve güneş) yeterli bilgiye sahip olunmadığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Bahar (2020)'nin yapmış olduğu çalışmadaki sonuçlarının karşılaştırılması ile elde edilen cevapların birbirleri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da katılımcıların Tabiat Parkı ve yöredeki biyolojik çeşitliliğin yeterince korunmadığı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)'in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman Çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? sonuçlarının karşılaştırılması ile elde edilen cevapların birbiri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da çevre korumaya katkı sağlayacağı bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)'in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman Turizm pazarlaması açısından çevre kirliliği hangi kesimi daha fazla etkileyebilir sonuçlarının karşılaştırılması ile elde edilen cevapların birbirleri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da çevre kirliliğinin en fazla turizm yatırımcıları üzerinde etkili olduğu bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)'in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman “Çevreyle ilgili yatırımlarınızın amacı aşağıdakilerden hangisidir?” ile elde edilen cevapların birbirleri ile tutarlı olduğu bulunarak her iki çalışmada da çevreyi korumak olduğu bulunmuştur.

Bu araştırma sonucuna göre elde edilen bulguların Durak (2008)'in yapmış olduğu çalışma ile karşılaştırıldığı zaman Çevreci kuruluşlar turizm pazarlamasını nasıl etkileyebilir?” ile elde edilen cevapların Çevreci kuruluşlarla işbirliği olumlu imaj geliştirme açısından yararlı olduğu bulunmuştur.

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Sonuç

Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları başlıklı çalışma dahilinde hazırlanan ölçme aracı ile elde edilen verilerin analizi neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Girne’de turizm gelişiminin bölgenin “ekolojik taşıma kapasitesine” zarar verdiğine inanma durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Girne’de turizm gelişiminin bölgenin “ekolojik taşıma kapasitesine” zarar verdiğine inanıyor musunuz?” sorusuna araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğu ‘Evet’ cevabı, yarıya yakını ‘Hayır’ cevabı verirken, belirli bir oranda katılımcı da bu konuda fikirlerinin olmadığı bulunmuştur.

Girne bölgesinde turizmin ekolojik taşıma kapasitesine zarar vermesi turizm sektörü çalışanları tarafından değerlendirildiği zaman bölgenin ekolojik olarak zarar gördüğü sonucu ortaya çıkmıştır.

İşletmenizde uyguladığınız ekolojik uygulama örnekleri durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “İşletmenizde Uyguladığınız Ekolojik Uygulama Örnekleri Var Mıdır” sorusuna araştırmaya katılan katılımcılar büyük bir çoğunlukta ‘Evet’ cevabı verirken, yarıdan fazla katılımcı da ‘Hayır’ cevabı verdiğini bulunmuştur.

Girne bölgesinde yer almakta olan turistik faaliyet alanı olan işletmenizde ekolojik uygulama örnekleri olması durumunun turizm sektörü çalışanları tarafından değerlendirildiği zaman bölgedeki turistik faaliyet alanlarında ekolojik uygulama örneklerinin yer aldığı sonucuna varılmıştır.

“Kuzey Kıbrıs’ta 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında mevcut yasa ve yönetmenlikler yetersizdir.” Durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Kuzey Kıbrıs’ta 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında mevcut yasa ve yönetmelikler yetersizdir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan yarıya yakın oranda puan aldığı bulunmuştur.

Kuzey Kıbrıs'taki “ekolojik taşıma kapasitesi” hakkında mevcut yasa ve yönetmenliklerin yetersizliği ile ilgili durumun turizm sektörü çalışanları tarafından değerlendirildiği zaman turizm sektörü çalışanlarının görüşü ile mevcut yasa ve yönetmenliklerin geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

“Girne’de 'ekolojik taşıma kapasitesi' özellikle yaz aylarında aşırı zorlanmaktadır” Önermesi Durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Girne’de, 'ekolojik taşıma kapasitesi' özellikle yaz aylarında aşırı zorlanmaktadır.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan orta oranda puan aldığı bulunmuştur.

Girne bölgesinde yer alan turistik faaliyet alanlarında çalışmakta olan turizm sektörü çalışanlarının bölgedeki “ekolojik taşıma kapasitesi'nin” özellikle yaz aylarında aşırı zorlanmasının mevsimsel yoğunluğa bağlı olması kaynaklı olduğu sonucu bulunmuştur.

“Girne İlçesin’de 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütü yoktur.” Önermesi Durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Girne İlçesin’de 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütü yoktur.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan düşük oranda puan aldığı bulunmuştur.

Girne bölgesi’nde turizm sektörü çalışanları “ekolojik taşıma kapasitesi” hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütünün olmadığı ve bu eksiklikten dolayı bölgede meydana gelen turizm sorunları ile ilgilenilmediği sonucu bulunmuştur.

“Girne’de oteller, 'Ekolojik Taşıma Kapasitesi' Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Değildir.” Önermesi Durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Girne’de oteller, 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan düşük oranda puan aldığı bulunmuştur.

Girne bölgesinde otellerin turizm sektörü çalışanları tarafından Ekolojik taşıma kapasitesi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarından kaynaklı olarak ekolojik taşıma kapasitesi bakımından eksikliklere sahip oldukları sonucu bulunmuştur.

Girne Bölgesinde oteller; yeşil yönetim (ekolojik) sertifika programları hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesi Durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Girne Bölgesinde oteller; yeşil yönetim (ekolojik) sertifika programları hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan çok az oranda puan aldığı bulunmuştur.

Girne bölgesinde otellerin yeşil yönetim (ekolojik) sertifika programları hakkında yeterli bilgiye yeterince sahip olmadıklarından dolayı bölgede ekolojik sorunların meydana geldiği sonucu belirtilmiştir.

“Girne Bölgesinde oteller; ekolojik sıvı ve katı atık yönetim sistemleri hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesi Durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Girne Bölgesinde oteller; ekolojik sıvı ve katı atık yönetim sistemleri hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan orta oranda puan aldığı bulunmuştur.

Girne bölgesinde otellerin ekolojik sıvı ve katı atık yönetim sistemleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmamalarından kaynaklı olarak çevresel ve denizel kirliliğe neden oldukları sonucuna varılmıştır.

“Girne’de oteller; yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar ve güneş) hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesi Durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Girne’de oteller; yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar ve güneş) hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan düşük oranda puan aldığı bulunmuştur.

Girne bölgesinde yer alan otellerin turizm sektörü çalışanları tarafından yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar ve güneş) hakkında yeterli bilgi sahibi olmadıklarından kaynaklı olarak işletmelerinde bu sistemlere yer vermedikleri sonucu bulunmuştur.

“Girne bölgesinde mavi bayraklı (Blue Flag) plaj sayısı yeterli değildir.” Önermesi Durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Girne bölgesinde mavi bayraklı (Blue Flag) plaj sayısı yeterli değildir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan düşük oranda puan aldığı bulunmuştur.

Girne bölgesinde turizm sektörü çalışanları tarafından mavi bayraklı (Blue flag) plaj sayısı yeterli olmadığı ve turizm sektörü çalışanları tarafından bölgede mavi bayraklı (Blue flag) plaj sayısının artırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

“Girne bölgesi Tabiat Parkı ve yöredeki biyolojik çeşitlilik yeterince korunmamaktadır.” Önermesi Durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Girne bölgesi Tabiat Parkı ve yöredeki biyolojik çeşitlilik yeterince korunmamaktadır.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan düşük oranda puan aldığı bulunmuştur.

Girne bölgesinde turizm sektörü çalışanları Tabiat parkı ve yöredeki biyoçeşitliliğin yeterince korunamadığı görüşünü savunarak bölgedeki biyoçeşitliliğin bu durumdan aşırı derecede etkilendiği sonucuna bulunmuştur.

“Girne bölgesinde karar alıcı organların (Belediye, Kaymakamlık vb.) yöneticileri, yörenin 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesi Durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Girne bölgesinde karar alıcı organların (Belediye, Kaymakamlık vb.) yöneticileri, yörenin 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.” Önermesine çalışmaya katılan katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan orta oranda puan aldığı bulunmuştur.

Girne bölgesi karar alıcı organların (Belediye, Kaymakamlık vb.) yöneticilerin yörenin “ekolojik taşıma kapasitesi” hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarından dolayı bölgenin ekolojik olarak etkilendiği sonucunun ortaya çıktığı bulunmuştur.

Turizmin yol açtığı en büyük probleme ilişkin görüş durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Size göre aşağıdakilerden hangisi turizmin yol açtığı en büyük problemdir?” sorusuna araştırmaya katılanların ortalama bir oranda katılımcı Atıkların neden olduğu çevresel kirlenme, büyük bir oranda katılımcı Trafik yoğunluğu, katılımcıların yarısı Çarpık yapılaşma, katılımcıların yarıya yakını Deniz ve Sahillerde Kirlenme, belirli bir orana yakın katılımcı Bitki ve Hayvan Neslinin Tükenmesi, belirli bir oranda katılımcı Tarihi Mekân ve Anıtlarda Tahribat, çok az bir oranda katılımcı da diğer cevabını verdiğini bulunmuştur.

Girne bölgesinde turizmin yol açtığı en büyük problemin trafik yoğunluğu olmasıdır. Turizmin neden olduğu bir başka en büyük problemde atıkların neden olduğu çevresel kirlenme olduğu bulunmuştur.

Çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağını düşünme durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?” sorusuna yarıdan fazla katılımcının çevre korumasına katkı sağlayacağını, yarisından az bir oranda katılımcıda katkı sağlamayacağını cevabını verdiği bulunmuştur.

Çevrenin korunmasında turizmin en fazla çevre korumasına katkı sağlayacak bir yapının olduğu belirtilmiştir.

Turizm pazarlaması açısından çevre kirliliğinin etkileyeceği kesime ilişkin görüş durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Turizm pazarlaması açısından çevre kirliliği hangi kesimi daha fazla etkileyebilir?” sorusuna yüksek oranda katılımcı turizm yatırımcılarını, orta oranda katılımcı turistleri, az bir oranda seyahat acentalarını ve çok az bir oranda da işletme yöneticilerini etkileyebileceği cevabını verdiği bulunmuştur.

Turizm pazarlaması açısından çevre kirliliğinin en fazla turizm yatırımcılarını etkileyecek oluşu sonucuna varılarak ülkeye gelecek olan turist sayısındaki azalışa bağlı olarak çevre kirliliğinin turizm yatırımcılarını en fazla etkileyecek olması turizm sektörünün bu durumdan aşırı derecede etkileneceği sonucu ortaya çıkmıştır.

Çevre duyarlılığının turistlerin satın alacakları ürün hakkındaki kararlarını nasıl etkilediğine ilişkin görüş durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Size göre çevre duyarlılığı turistlerin satın alacakları ürün hakkındaki kararlarını nasıl etkiler?” sorusuna yüksek oranda katılımcı Daha pahalı olsa bile çevreye önem veren işletme veya ülkeyi tercih etme, yarıya yakın oranda katılımcı Ürünü satın almama, orta oranda katılımcının Kalış süresini kısaltma, belirli bir oranda katılımcı Etkilemez ve az oranda bir katılımcının Satın alma kararını erteleme cevabı verdiği bulunmuştur.

Çevre duyarlılığının turistleri satın alacakları ürün hakkında kararlarını çevreye önem veren işletme veya ülkeyi tercih ederek çevre duyarlılığı hakkında bilinçli olarak seçim yapmaları bakımından etkilemekte olduğu sonucunu ortaya çıkartmıştır.

Çevreye duyarlılığın hangi açıdan rekabet avantajı sağlayacağına ilişkin görüş durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Çevreye duyarlılığınızın size hangi açıdan rekabet avantajı sağlayacağına inanıyorsunuz?” sorusuna yüksek oranda katılımcı Kaliteli otel imajı oluşturması açısından, yarıya yakın katılımcı Yüksek fiyat uygulayabilme açısından, orta oranda katılımcı Talep artışı yaratması açısından, belirli oranda katılımcı diğer ve az oranda katılımcı da sürdürülebilir turizm açısından cevabı verdiği bulunmuştur.

Çevreye duyarlılığın turizm sektörünün en fazla kaliteli otel imajı oluşturması yanında yüksek fiyat uygulayabilmeleri bakımından da rekabet avantajı sağlayacaklarının ortaya çıktığı bulunmuştur.

“KKTC’de çevre dostu ürün ve hizmetler için pazar potansiyeli mevcuttur” görüşüne katılma durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde çevre dostu ürün ve hizmetler için pazar potansiyeli mevcuttur “görüşüne katılıyor musunuz?” sorusuna yüksek oranda katılımcıların bu görüşe katılım gösterdiğini, orta oranda katılımcıların bu görüş hakkında fikrinin olmadığını, ve yarıya yakın oranda katılımcıların da bu görüşe katılım göstermediği bulunmuştur.

KKTC’de çevre dostu ürün ve hizmetler için Pazar potansiyelinin mevcut olmasında kaynaklı olarak turizm sektöründe yer almakta olan otellerin çevre dostu ürün ve hizmetler kullanarak çevre korunmasına önem verdikleri ortaya konularak belirlenmiştir.

Çevreyle ilgili yatırımların amacına ilişkin görüşü durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen “Çevreyle ilgili yatırımlarınızın amacı aşağıdakilerden hangisidir?” sorusuna orta oranda katılımcıların yasal zorunlulukları yerine getirme, yüksek oranda katılımcıların çevreyi korumak, düşük oranda katılımcıların tüketicileri memnun etmek ve az bir oranda katılımcıların da diğer işletmelerle rekabet edebilmek cevabı verdiği bulunmuştur.

Çevre ile ilgili yatırımların çevreyi korumaya yönelik olmasının yanında bölge içerisinde bir diğer önemli amaç olan yasal zorunlulukların da yerine getirilmesi hususlarının önemli bir konu olduğu belirtilmiştir.

Çevreyle ilgili çalışmaları tanıtma şekli durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen ‘‘ evreyle ilgili çalışmalarınızı aşağıdaki yöntemlerden hangisi veya hangileriyle tanıtıyorsunuz?’’ sorusuna orta oranda katılımcının çevreyle ilgili sponsorluklar yapmak, yüksek oranda katılımcıların Reklamlarda  evreci temalar kullanmak, yarıya yakın oranda katılımcıların Yurt içi ve yurt dışı fuarlarda çevreci yönün vurgulanması, az bir oranda katılımcıların Yurt içi ve yurt dışı aracılarla çevreci yönün vurgulanması ve düşük oranda katılımcıların da hiçbiri cevabı verdiği bulunmuştur.

 evre ile ilgili çalışmalar yapılırken tanıtım şekli olarak reklamlarda çevreci temalar kullanılması yanında yurt içi ve yurt dışı fuarlarda da çevreci yönün vurgulanması ile turist ve yerli halkın ilgisini çekecek tanıtım şeklinin kullanıldığı belirtilmiştir.

Çevreye duyulan ilginin turizm pazarlaması açısından nasıl kullanılmasına ilişkin görüş durumu:

Yapılan bu araştırmada katılımcılara yönlendirilen ‘‘ evreci kuruluşlar turizm pazarlamasını nasıl etkileyebilir?’’ sorusuna belirli oranda katılım gösteren katılımcıların Etkilemez, orta oranda katılım gösteren katılımcıların çevreci kuruluşlarla işbirliği pazarlama faaliyetlerini kolaylaştırır, yüksek oranda katılım gösteren katılımcıların çevreci kuruluşlarla işbirliği olumlu imaj geliştirme açısından yararlıdır, ve düşük oranda katılımcıların da ülkemizde pazarlamayı etkileyebilecek güce sahip değiller cevabı verdiği bulunmuştur.

Çevreye duyulan ilginin turizm pazarlaması açısından çevreci kuruluşlarla işbirliği yapılmasının faaliyetleri kolaylaştırabileceği gibi çevreci kuruluşlarla yapılacak olan işbirliğinin olumlu imaj oluşturarak otellerin daha fazla çevreye önem veren çevreci işletme olabilecekleri belirtilmiştir.

Öneriler

- 1- Çalışmada Girne bölgesinde turizmin meydana getirdiği en önemli problemin trafik yoğunluğu olduğu bulunmuştur. Bu nedenle bu sorunun giderilmesi ile ilgilenebilecek devlet makamı olan Ulaştırma Bakanlığı'nın bu konu hakkında bilgilendirilmelidir.
- 2- Çalışmada Girne bölgesinde Tabiat Parkı ve yöredeki biyolojik çeşitliliğin yeterince korunmadığı ifade edilmiştir. Bu sorun ile ilgilenebilecek olan ülkedeki çevreci örgüt ve kuruluşların bu konu hakkında bilgilendirilmesi ve konu hakkında görüşlerine başvurulması gerekli görülmektedir.
- 3- Çalışmada Girne bölgesinde yer alan otellerin; yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar ve güneş) hakkında yeterli bilgi sahip olmadıkları bulunmuştur. Bu durumun çevre korunması ile ilgili makam olan “Turizm ve Çevre Bakanlığı” aracılığı ile oteller yenilenebilir enerji kaynaklarına teşvik edilmelidir.
- 4- Çalışmada Girne bölgesi içerisinde yer alan otellerde; mavi bayraklı (Blue Flag) plaj sayısının yetersiz olduğu bulunmuştur. Otellerin ilgili makamlar tarafından konu hakkında bilgilendirilmelidir.
- 5- Çalışmada Girne bölgesi içerisinde yer alan otellerin meydana getirdiği en önemli diğer bir problemin deniz ve sahillerdeki kirlenme olduğu bulunmuştur. Bölgedeki otellerin bu problemin en az seviyeye inmesi için çevreci önlemler uygulaması gerekmektedir.
- 6- Çalışmada Girne bölgesinde yer alan otellerin ekolojik sıvı ve katı atık yönetimine etkisinin olduğu bulunmuştur. Bölgedeki Oteller ve yönetim organlarının (kaymakamlık ve belediye vb.) sıvı ve katı atık projeleri geliştirerek çevre kirliliğini önlemesi sağlanmalıdır.
- 7- Araştırmanın daha genel bir probleme çözüm sağlamak için Turizm Sektörü Çalışanları'nın Kuzey Kıbrıs kıyılarında yer alan turistik faaliyet alanlarının çevreye olan etkisi üzerine araştırılabilir.
- 8- Araştırma Turizm Sektörü Çalışanları dışında bir kitle üzerine araştırılabilir.
- 9- Araştırma daha fazla nüfusa sahip ilçeler'den biri üzerine de yapılabilir.

Kaynakça

- Açık Öğretim Kurumları (AOK), (2006). Coğrafya-5, MEB Açık Öğretim Yayınları. Ankara.
- Akın, G., (2007). Küresel çevre sorunları. C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, 31 (1), 43-54. Sivas.
- Akış Roney, S. (2011). Turizm, Bir Sistemin Analizi. Detay Yayıncılık, Ankara.
- AKIŞ, S. (1999), "Sürdürülebilir Turizm ve Türkiye", Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi, 10 (Mart-Haziran), ss. 36-46 Şile /Türkiye.
- Alkaya, B. ve Yıldırım, M. (2000): "Taşıt Kaynaklı Kirleticilerin Azaltılma Yöntemleri", ÇEV-KOR Ekoloji Çevre Dergisi, 9, 34, Pp 15 – 20. Bursa.
- Alptekin, C.Ü. ve Ertaş, A., (1993), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 1995 Yılı Orman Yangını Sonrasındaki Ağaçlandırmalardan Gözlemler, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, 43 (3-4), 133-144. İstanbul
- Andereck K.L. (1993). The impacts of tourism on natural resources. Parks and Recreation, 28(6), 26-32 North Carolina USA.
- Arter, İ. (2001). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Plajlardaki Çevre Kirliliği ve Çözüm Yolları Üzerine Bir Araştırma. KKTC Turizm ve Çevre Bakanlığı ve Kıbrıs Türk Mimar Mühendisleri Odası Birliği Organizesiyle Çevre ve Turizm Kongresi, (pp. 77-85). Lefkoşa, Kıbrıs.
- Aslanertik, E. ve Özgen, I. (2007), 'Otel İşletmelerinde Çevresel Muhasebe' Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, Cilt 8, Sayı 2, 163-179. İzmir
- Atalay, İ. (2011) Toprak Oluşumu Sınıflandırılması ve Coğrafyası, Meta Basım Matbacılık, İzmir.
- Atatür, M.K ve Göçmen, B., 2001, Kuzey Kıbrıs'ın Kurbağa ve Sürüngenleri, Ege Üniversitesi Basımevi, ISBN 975-483 486-5, 63s. İzmir.
- Avcıkurt, C. (2003). Turizm Sosyolojisi. Balıkesir: Detay Yayınları.
- Aydınalp, C. (1997). Çevre Kirlenmesinin Nedenleri ve Ekoloji, Çevre ve insan Dergisi, Çevre Bakanlığı Yayın Organı Sayı:37, Ankara.
- Başoğlu, M., (1973). Sea Turtles and the Species Found Along the Coast of Neighboring Countries, Türk Biyoloji Dergisi, (23,12-21.
- Bahar, D, E (2020). "Otel Yöneticilerinin Ekolojik Taşıma Kapasitesi ve Çevre Uygulamalarına Yönelik Algılarının Tespiti: Ayvalık Örneği"

Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Botkin, D.B., Saxe, H., Araújo, M.B., Bett, R., Bradshaw, R.H.W., Cedhagen, T., Chesson, P., Dawson, T.P., Etterson, J.R., Faith, D.P., Ferrie, S., Guisan, A., Hansen, A.S., Hilbert, D.W., Loehle, C., Margules, C., New, M., Sobel, M.J. ve Stockwell, D.R.B., (2007). Forecasting the Effects of Global Warming on Biodiversity. *Bioscience*, 57(3),227236
- Bentur, Y., Ashkar, J., Lurie, Y, Levy, Y., Azzam, Z.S., Litmanovich, M., Golik, M., Gurevych, (2008). Lessepsian migration and tetrodotoxin poisoning due *Toxicon*(52),964968.doi:<https://doi.org/10.1016/j.toxicon.2008.10.001>
- Bozan, V. Ali, Artun, Ozan, Dinç O. Akin, (2011) KKTC Topraklarının Morfolojik Toprak Özelliklerinin CBS'de Alansal Analizleri. TMMOB Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi (s. 1-8). Antalya.
- Bıçak, A., & Turkan, Z. (2018). Kuzey Kıbrıs'ta Kültür Turizmi Ve Konaklama Yapılarına İki Örnek: Karpaz Arch Houses-Lefke Gardens Hotel. *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 8(4), 595-601.
- Chapman, F.E., (1980), *Cyprus Trees and Shrubs*, Cyprus Government's Copyright Reserved, Lefkoşa, KKTC
- Commission of the European Communities, (1993). Commission of the European Communities, Directorate General XXIII-Tourism Unit. Taking account of environmental in tourism development. Bruxelles
- Chu-Mei, L. (2001), "Tourist behaviour and the determinants of secondary destination", *Asia Pacific Journal of Marketing and Logistics*, 2(2), ss. 3-22.
- Çin
- Cihangir, Kesimal, Erçikdi & Durmuş, (2007)
- CBD (2010). Fourth National Report to the United Nations Convention on Biological Diversity. Department Of Environment Ministry Of Agriculture, Natural Resources And Environment. <https://www.cbd.int/doc/world/cy/cy-nr-04en.pdf>. (Erişim: 13 Haziran 2016)
- Cant. P (1993) "Green Island: The Environment of North Cyprus as seen by the Environmental Movement", Shards.
- Çepel, N. (1996). Çevre koruma ve ekoloji terimleri sözlüğü. TEMA Vakfı Yayınları.İstanbul.

- Çepel, N. (2003). Ekolojik sorunlar ve çözümleri, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları. Aydoğdu, Ankara.
- Davis, J. (1998). Young children, environmental education, and the future. *Early Childhood Education Journal*, 26(2), 117-123. London, United Kingdom.
- Davenport, J. and Davenport, J. L. (2006). The impact of tourism and personal leisure transport on coastal environments: A review. *Estuarine, Coastal and Shelf Science*, 67, 280-292.
- Davenport, J.& Switalski, T. A. (2006). Environmental Impacts of Transport, related to Tourism and Leisure Activities. In *the Ecology of Transportation: Managing Mobility for the Environment* (pp. 333-360). Springer, Dordrecht.
- Dağlı G ve diğ., (2014) Kuzey Kıbrıs Florasını Tehdit Eden Çevresel Faktörler, Su, Çevre ve Tarım Kongresi, AKM- (20-21 Şubat 2014), ss.2-4. Lefkoşa, KKTC.
- Demirci, A., Karakuyu, M., (2002). “Küresel iklim Değişimi ve Türkiye’nin Fiziki ve Beşeri Coğrafyası Üzerindeki Olası Etkileri” Klimatoloji Çalıştayı, 11-13 Nisan 2002, Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, İzmir.
- Demir, C. ve Çevirgen, A. (2006). Turizm ve Çevre Yönetimi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Delipetrou, P., Makhzoumi, P., Dimopoulos, P., ve Georghiou, K. (2008). Cyprus. I. N. Vogiatzakis, et al. (ed.), *Mediterranean Island Landscapes, Mediterranean Island Landscapes*
http://users.uoa.gr/~kgeorghi/files/20_cyprus_landscape.pdf (Erişim: 13 Haziran 2016)
- Dimililer, A. (2008), Mesarya ve Omorfo (Güzelyurt) Ovalarının (KKTC) Karşılaştırmalı Arazi Kullanımı Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Doğanay, H. (1993). Coğrafya’ya Giriş: Aktif Yayınları Erzurum.
- Doğaner, S. (2001) Türkiye Turizm Coğrafyası, Çantay Kitabevi, İstanbul
- Durak, A. (2008). Turizmin çevreye etkileri neveshir ili konaklama işletmeleri yöneticilerinin çevre duyarlılığı ile ilgili bir araştırma, t.c. erciyes üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü, Kayseri
- Emekli, G. (2003), “Bergama ve Selçuk’un İzmir’in Kültürel Turizmindeki Yeri”, *Ege Coğrafya Dergisi*, Vol.12 (2003), s. 39-50 İzmir.

- Ergil, M. (1999). The sanitation problem of Güzelyurt aquifer rehabilitation scenarios. Doktora Tezi Doğu Akdeniz Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü Gazimağusa, KKTC.
- Evert, A. W., (1999). Outdoor Recreation and Natural Resource Management: An Uneasy Alliance, *Parks & Recreation*, 34(7): 58-67.
- Erdoğan, N. (2003) Çevre ve (Eko)turizm. Erk Yayın ve Dağıtım, Ankara.
- Emekli, G., (2005), Avrupa Birliği’nde Turizm Politikaları ve Türkiye’de Kültürel Turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*. Sayı:14, İzmir.
- EH Ekiz, AGDNE Köker (2012) Destinasyon Tatmininin Belirleyicileri: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni Ziyaret Eden Yabancı Turistlerin Algılamaları
- Erçakıca, M. (2015). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çevre Hukuku ve Ülkede Yaşanan Çevresel Sorunlar. *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1(2), 1495-1496.
- Eski Eserler ve Müzeler Dairesi Müdürlüğü (2013). Retrieved Şubat 13, 2013, from <http://eemd.gov.ct.tr/tr-tr/muzeveörenyerleri.aspx>
- Flint, P., & Stewart, P., (1992) *The Birds of Cyprus*, 2nd edition, British Ornithologists Union, Dorchester; Henry Ling Ltd.& Dorset Press.
- Güçlü, Y (2010) Doğu Karadeniz Bölümü Kıyı Kuşağında İklim Konforu Şartlarının Kıyı Turizmi Yönünden İncelenmesi (The Examination of Climate Comfortable Conditions in Terms of Coastal Tourism on the Eastern Black Sea Subregion Coastal Belt) *Coğrafi Bilimler Dergisi/ Turkish Journal of Geographical Sciences*, 8 (2), 111-136 Hendek/Sakarya.
- Gündüz, Ş. (2001). Ecologically Important Areas. UNDP Project Report. Nicosia, Cyprus
- Gönençgil, B., Çavuş, E (2006) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin İklimi., İstanbul
- Güney, E. (2003), *Yer Bilim Terimleri Sözlüğü*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara
- Güney, E, & Saya, Ö, (2011) *Bitki Coğrafyası 1*, Nobel Akademik Yayıncılık, İstanbul.
- Gürçinar Y. ve Yüceer M., 2000 ‘Mersin-Silifke Kıyı Şeridindeki Yapılaşmanın Çevreye Etkileri’ *Çevre Koruma Cilt: 9 Sayı: 36(2000)*, 18-24
- Güler, T. (2007) Yaygın Eğitimde Çevre Eğitimi. İçinde: “Çevre Eğitimi” Türkiye Çevre Vakfı Yayını No:178,99-116 Ankara.
- 2003 Geçiş Yılı Programı, KKTC Başbakanlık Devlet Örgütü, Devlet Basımevi, (2003), Lefkoşa Kıbrıs.

- Groombridge, B. (1990), *Marine Turtles in the Mediterranean: Distribution, Population Status, Conservation*, Council of Europe, Nature and Environment Ser. No. 48, 98pp.
- Haktanır, K. (1987). Toprak Kirliliği ve bu konuda hazırlanacak yönetmelik üzerine düşünceler. TÇSV. Çalışma Grubu Raporu, (2 Mart), Ankara.
- Haktanır, P. (2016). Yeryüzünün gizemli örtüsü toprak. İnsan Çevre Toplum İmge Kitabevi Ankara.
- Hazar, A. (2014). *Rekreasyon ve Animasyon*. Detay Yayıncılık. 1. Baskı. Ankara
- Hoşgören, Y, (2014), *Jeomorfoloji Terimleri Sözlüğü*, Çantay Kitabevi, İstanbul.
- Hoşsucu, H., Büyükişık, B., Tokaç, A., Alpbaz, A., Özel, İ., Özden, O., Kınacıgil, T., Altunç, M., İlkayaz, A. T., 1998, *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kıyı Balıkçılığı Yönetimi Projesi Raporu*, İzmir, 136 s.
- İlseven. S., (2004) *Kuzey Kıbrıs'ın Doğal Orman Ve Park Ağaçları*, Kozansoy Basım Yayın.ŞTİ. LTD.
- İlseven, S., - Hıdırer, G. -Tümer, A., (2006), *Kıbrıs Coğrafyası*, Kıbrıs Türk Eğitim Vakfı yayını, Lefkoşa
- İlseven, S (2013) *Kıbrıs'ın Beşeri ve Ekonomik Siyasi Coğrafyası*, Tipografart Basım Yayın, Lefkoşa.
- İlseven, S., (2014) *Kıbrıs Fiziki Coğrafyası*, Eğitim ve Yayıncılık.Ticaret LTD. Şti., Lefkoşa.
- İlseven, S (2017) Analysis of Garrigue and Maquis communities on the island of Cyprus and comparison with Calabrian pine communities in terms of ecological characteristics. J. Env. Bio., 38, 958 Nicosia, N. Cyprus.
- İlseven. S (2019). *Kıbrıs'ın Biyo Coğrafyası Türk dünyasından parlamenter bakış-kuzey kibris türk cumhuriyeti özel sayisi sayi: 5 (ekim - kasim - aralik 2019 – S.138-149 Lefkoşa /KKTC*
- İnandık H. (1969) *Bitkiler Coğrafyası*, İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Yayınları, İstanbul
- İçöz, O (1994), "Çevre Sorunları Turizmi Tehdit Ediyor mu?", *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, (Ocak-Haziran), ss. 18-22.
- IPCC, (2002a). *Climate change and biodiversity*.
- Jack T. Trevors, (2001). *Water, Air and Soil Pollution. An International Journal of Environmental Pollution*. Volume 128, Issue 3/4.
- Kahraman, N. ve Türkay, O. (2014). *Turizm ve Çevre*. Detay Yayıncılık, Ankara.

- K Karaman, A., (2009). Sürdürülebilir Kentsel gelişme Eşikleri Bağlamında İstanbul üzerine Notlar. Tasarım + Kuram MSGSÜ, Mimarlık Fak. Dergisi, cilt 5, sayı 8, s.1-13.
- K.L., Andereck. (1993). The impacts of tourism on natural resources. Parks and Recreation, 6 (28), 26-32.
- Kozak, N., Kozak, M.A. ve Kozak. (2001). Genel Turizm, İlkeler-Kavramlar. Detay Yayıncılık, Ankara.
- Kocataş, A (2003). Ekoloji ve Çevre Biyolojisi. Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Yayınları İzmir.
- Koday, Z., (1998) “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Doğal Bitki Örtüsü ve Orman Varlığı”, Türk Coğrafya Dergisi, 261-282.
- Kirimhan, S (2006), Hava Kirliliği ve Kontrolü, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Kiral., M (1994) Turizmin KKTC’de sosyal yapıdaki değişimlere etkileri. Anatolia Dergisi (Haziran 1995)
- Kavruk, S. B., (2002) Türkiye’de Çevre Duyarlılığının Artırılmasında Çevre Eğitiminin Rolü ve Önemi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- KKTC İstatistik Dairesi Basın Bildirisi, (2012).
- KKTC Orman Dairesi Müdürlüğü 2011.
- KUŞKOR, (2003), Kuzey Kıbrıs Kuş Raporu, Kuzey Kıbrıs Kuşları ve Doğayı Koruma Derneği, ,47s.Lefkoşa.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı (2017), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı Tarım Master Planı, Kıbrıs, Lefkoşa.
- KKTC Cumhurbaşkanlığı (2009), “Güney Kıbrıs’ta Yok Olan Türk Köyleri, Kıbrıs’ın Kuzeyindeki ve Güneyindeki Kültürel Varlıkları Değerlendirme Komitesi” Lefkoşa.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çevre Hukuku ve Ülkede Yaşanan Çevresel Sorunlar ibid., ss. 1495-1496(Cilt: 1 - Sayı: 2 | (Aralık 2015) İstanbul.
- Leveque, C. ve Mounolou, J.C., (2004). Biodiversity. John Willey & Son Ltd.
- Mastny, L. (2001). “Traveling Light: New Paths for International Tourism”. Worldwatchpaper 159, pp.46 England U.K
- Mathieson, A. and Wall, G., (1982). Tourism: Economic, Physical and Social Impacts. Longman House: 102.New York

- Nalbantoğlu, N., İnce, A., Çakırdağ, S., (2003). 'Tarımsal Yapı ve Üretim (Agricultural Structure and Production)'. K.K.T.C Tarım ve Orman Bakanlığı İstatistik ve Planlama Şubesi. Lefkoşa.
- Necdet, M. (2002). Ülkemizde kentsel planlamada yerbilimin gereği ve önemi. Çağdaş kentler ve yerel yönetimler sempozyumu Cilt 2, İleri Basımevi, s. 90-101, Lefkoşa.
- Newman, I., & Benz, C. R. (1998). Qualitative – quantitative research methodology: Exploring the interactive continuum. Carbondale and Edwardsville: Southern Illinois University Press.
- Numan, T. ve Ağırlioğlu, N. (1995). Kuzy Kıbrıs'ın su problemi için orta ve uzun vadeli tahminler ve çözüm önerleri. İnşaat Mühendisliğinde Gelişmeler II. Teknik Kongre Bildiriler Kitabı (277-286) içinde İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- Okan Veli Şafaklı (2017)' Üniversite Öğrencilerinin Turizmin Olumsuz Çevre Etkilerini Algılama Düzeyi: Kuzey Kıbrıs Örneği, İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi Cilt / Vol: 6, Sayı/Issue: 6, Sayfa: 58-67 Lefke/Kıbrıs.
- Ölçer, E. Ö. (2011), "Kültür Turizminde Yöresel ve Otantik Olanı Sorgulamak ve Tükenmiş Mekânları Yeniden Üretmek Üzerine", Turkish Studies, Volume 6/4 Fall 2011, pp. 255-262.
- Özden, Ö., (2003), Butterfly Diversity and Abundance in Pinus Brutia Forests of Northern Cyprus, Report, Submit to UNDP-ACT, 22p. Nicosia
- Öztek, E. (2005). Karpaz National Park: Existing Situation, Analysis and Proposals. Karpaz/KKTC.
- Öztaş, K. (2002). Turizm Ekonomisi, Genel Turizm Bilgileri. Ankara.
- Ozner, F. S. (2004). "Türkiye'de okul dışı çevre eğitimi ne durumda ve neler yapılmalı?" V. Ulusal Ekoloji ve Çevre Kongresi 5-8 Ekim 2004 Taksim International Abant Palace, Abant İzzet Baysal Üniversitesi & Biyologlar Derneği, Abant- Bolu. Bildiri Kitabı (Doğa ve Çevre), 67-98, Biyologlar Derneği, İzmir.
- Roney, S. A., ve Öztin, P. (2007). Career perceptions of undergraduate tourism students: A case study in Turkey, Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education, 6(1), 4-17 Bilkent University, Ankara /Turkey

- Sadler, J. (2004). Sustainable tourism planning in North Cyprus. In: Coastal Mass Tourism, Diversification and sustainable development in southern Europe. Bramwell, B. (eds), Cromwell Press, pp. 133-156, Great Britain.
- Saral, A. (2011). Hava Kirliliği Nedir, Ülkemizdeki Durumdan Kesitler. Bilim ve Aklın Aydınlightında Eğitim Dergisi, 1(135), 35-41. İstanbul
- Sfikas, G. (1993). Wild Flowers of Cyprus. Efstathiadis Group S.A., Attikis/Greece.
- Selvi, M. S. ve Şahin. S (2012), “Yerel Yönetimler Perspektifinden Sürdürülebilir Turizm: Batı Karadeniz Bölgesi Örneği”, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, Cilt:2, Sayı:2, s.23-36. Düzce Üniversitesi, Düzce
- Serter, V.Z. (1994). Kıbrıs Tarihi. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı.Lefkoşa /KKTC
- Sharma, R., & Bhattacharya, A. K. (2014). “Mass Tourism as a Potential Noise Pollution Threat- A Case Study of Bhojpur Tourism Destination in Madhya Pradesh “International journal of environmental sciences” 5(3), 515.İndia.
- Tekeli, İ., Güler, Ç., Yerli, S. V., Algan, N., Vaizoğlu, S. A & Kaya, A. D (2006). Dünyadaki ve Türkiye'de biyoçeşitliliği koruma. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi Raporları.
- Tokmak, C. (2008) "Sürdürülebilir Turizm Açısından Taşıma Kapasitesi: Topkapı Sarayı Örneği", Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara.
- Tümertekin, E. (1984), Ekonomik Coğrafya. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını No: 2926. İstanbul.
- UNWTO (2010) “Tourism Highlights 2009” (www.unwto.org – 13.05.2011).
- Ulusoy, A/Akdemir, T (2006), Mahalli İdareler, Genişletilmiş 4. Baskı, s.268 Ankara.
- Usal, A (1998), “Turizmde Rekreasyon ve Çevre İlişkileri”, Yayınlanmamış Doktora Ders Notları, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, İzmir.
- Vehbi, V. (1991), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin Yabani Çiçekleri ve Tıbbi Bitkileri: K.K.T.C. Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı Lefkoşa/KKTC
- Vural, M., Zeydanlı, U., Beton, D. and Meraklı, M.K. (2010). Determining Core Areas of Floral Species Richness in the Karpaz Peninsula (Cyprus). Top Biodiversity Cyprus 2010 Conference Proceedings.
- Viney, D. E. (1994) An Illustrated Flora of TRNC, Published by Koeltz Scientific Books, Koenigstein, Germany.

Vallega, A., (1993) “Waterfronts Redevelopment: A Central Objective for Coastal Management” p 25 Waterfronts, Rinio Bruttomesso, editor, Cities on Water, Venice.

Yorgancıoğlu, G. (1998). Kıbrıs Coğrafyası (Fiziki), Boğaziçi Yayınları. İstanbul

Yildiz, D, (2018) “KKTC’ye Denizaşırı Transfer Edilen Suyun Tarımsal Sulamada Kullanılmasının Teknik Analizi”. World Water Diplomacy & Science News, 1-8.

Yararlanılan İnternet Yayınları:

<https://www.acapulco.com.tr/>

2. Su Kongresi, (1995), Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yayınları, Lefkoşa/ KKTC.

KKTC Mahkemeleri (2020) - <https://www.mahkemeler.net/> Lefkoşa/KKTC

Kıbrıs Türk Turizm ve Seyahat Acenteleri <http://www.kitsab.org/> Lefkoşa /KKTC

KKTC Turizm ve Çevre Bakanlığı Turizm Planlama Dairesi Arşivi (2017)

Lefkoşa/KKTC

KKTC Tarım Master Planı (2017) (<https://tarim.gov.ct.t><https://tarim.gov.ct.tr/>)

Lefkoşa/KKTC

Devlet Planlama Örgütü (DPÖ) – (<http://www.devplan.org>) Lefkoşa/KKTC

KKTC Turizm Gelişim (Master) Planı, 2007: Boğaziçi Üniversitesi TUYGAR Merkezi/İstanbul

Topçu H.M, Özada Y F, Acun A, Yavuz.T, Talakaci.M -Turizm Tesisleri Ve Aktivitelerinin Denizel Ekosistem Üzerine Olan Etkileri-Tmmob Ziraat Mühendisleri Odası- Iv. Öğrenci Kurultayı 22-23 Kasım 2008 Ankara

<http://www.tosbik.com/>

Ortadoğu Analiz Dergisi /Cilt5 / Sayı 50 (Şubat 2013).

Hotel Sempati - (<http://www.hotelsempati.com/>)

Hava kirliliği nedir? (2016). <https://hava-kirliligi.nedir.org/>

KKTC – Yüksek Öğrenim Ve Dış İlişkiler Dairesi -(<https://yobis.mebnet.net/>)

KKTC – Çevre Koruma Dairesi (2020)

(<http://www.cevrekorumadairesi.org/uploads/np-documents/TaslakEAYPlani.pdf>)

KKTC- İstatistik Kurumu (2011) - (<http://www.stat.gov.ct.tr/nufus2011.aspx>)

KKTC- İstatistik Kurumu (2019) - (<http://www.stat.gov.ct.tr/IST-YIL-2019>. aspx)

Yararlanılan İnternet Gazeteleri:

- Suiçmez.Y(2016) ([http:// www.havadiskibris.com/tas-ocaklari-sorunu](http://www.havadiskibris.com/tas-ocaklari-sorunu) 2016 Haziran 26-Taş ocakları Sorunu Köşe yazısı)
- Karagözlü., A (2018). (2018.11.18 - İmar planları hızla hayata geçirilmeli Haberi) Kıbrıs Gazetesi <https://www.kibrisgazetesi.com/kibris/imar-planlari-hizla-hayata-gecirilmeli-h53619.html>
- Sepetçioğlu., H (2016) (2016.04.03-ÇevreKirliliğiKöşeYazısı) <https://www.diyaloggazetesi.com/cevre-kirliligi-makale,2925.html>
- 2020.04.26(Yüzlerce denizanası sahile vurdu haberi KIBRIS MANŞET) <https://www.kibrismanset.com/guncel/yuzlerce-denizanası-sahile-vurdu-h283380.html>
- 2016.10.28 “KıbrısnetHaber” (Girne pislikten geçilmiyor haberi) <https://www.kibrisnethaber.com/kibris/girne-pislikten-gecilmiyor-h10451.html>
- Ekinci, M (2015)www.kibrispostasi.com/c86-GIRNE/n169331-girne-moloza-yetisemiyor-be lediyeler-cozumde-zorlanıyor (12.08.2015 -Girne moloza yetişemiyor: Belediyeler çözümde zorlanıyor Haberi)
- Cansu, A (2016) Kıbrıs Gazetesi (<https://www.kibrisgazetesi.com/doga-cevre/cop-ulkesi-olduk-h491.html>). (4,09,2016 – Çöp Ülkesi Olduk Haberi)
- Tilki, G. (2018) Kıbrıs Gazetesi (<https://www.kibrisgazetesi.com/kibris/zehrin-merkezi-cmc-h44187.html>. (2018.06.16 Zehrin merkezi; CMC Haberi)

EKLER

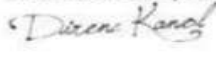
Ek 1. Etik Kurul Raporu

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

**BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK
KURULU**

13.10.2021

Sayın Hüseyin Tunçağ
Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz
YDÜ/EB/2021/730 proje numaralı ve **“Turizm Sektörü
Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların
Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine
Algıları”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş
olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru
formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle
araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol
Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız,
Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na
bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi
bir yazı temin edebilirsiniz.

Ek 2. Veri Toplama Aracı (1)

Ekolojik Taşıma Kapasitesi Ölçeği

Değerli Katılımcı

Bu çalışmanın amacı, Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algılarının hem bölge hem de otel işletmeleri açısından 'ekolojik taşıma kapasitesi üzerine algılarını' ortaya koymaktır.

Bu araştırma; Yüksek Lisans tezinin uygulama kısmında kullanılacaktır ve tamamen bilimsel amaçlıdır.

Anket iki bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde; demografik bilgilerle ilgili sorular yer almaktadır.

İkinci bölümde ise; Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algılarını içeren önermeler bulunmaktadır.

Değerli katkılarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Hüseyin Tunçağ
Yakın Doğu Üniversitesi
Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü
Çevre Eğitimi Programı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Ek 2. Veri Toplama Aracı (devamı)

Soru ve Önergeler

Birinci Bölüm

Size uygun olan bir seçeneği 'X' işareti ile belirtiniz.

1.Cinsiyetiniz ☐ Kadın ☐ Erkek

2.Yaşınız ☐ 18-24 ☐ 25-34 ☐ 35-44 ☐ 45-54
☐ 55-64 ☐ 65 ve üstü

3.Medeni haliniz ☐ Evli ☐ Bekar ☐ Diğer:

4.Eğitim seviyeniz ☐ Ortaöğretim ☐ Ön lisans ☐ Lisans
☐ Lisansüstü ☐ Diğer:

5.İşletmenizin niteliği: ☐ Özel Belgeli Oteller ☐ Turistik Bungalov ☐ 1 Yıldızlı Otel
☐ 2 Yıldızlı Otel ☐ 3 Yıldızlı Otel ☐ 4 Yıldızlı Otel
☐ 5 Yıldızlı Otel ☐ Apart Otel
☐ II . Sınıf Tatil Köyü ☐ Diğerleri:

6.İşletmede çalışma süreniz ☐ 0-5 Yıl ☐ 6-10 Yıl ☐ 11-15 Yıl
☐ 16-20 Yıl ☐ 21 Yıl+

7.İşletmedeki Göreviniz ☐ İşletme Sahibi ☐ İşletme Müdürü
☐ Departman Müdürü ☐ Diğerleri

8.Girne'de ikamet süreniz ☐ 0-5 Yıl ☐ 6-10 Yıl ☐ 11-15 Yıl
☐ 16-20 Yıl ☐ 21 Yıl+

9.Girne'de turizm gelişiminin bölgenin "ekolojik taşıma kapasitesine" zarar verdiğine inanıyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok

10.İşletmenizde uyguladığınız ekolojik uygulama örnekleri var mıdır?

☐ Evet ☐ Hayır

Ek 2. Veri Toplama Aracı (devamı)

İkinci Bölüm

Bir otel yöneticisi olarak; Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları hakkında değerlendirme yaptığınızda, aşağıdaki ifadelerden her birine ne derece katıldığınızı; 1'den 5'e kadar 1 (Kesinlikle katılmıyorum), 2 (Katılmıyorum), 3 (Kararsızım), 4 (Katılıyorum), 5 (Kesinlikle katılıyorum) anlamını taşıyarak, size uygun olan bir seçeneği 'X' işareti ile belirtiniz.

	ÖNERMELER	Kesinlikle katılmıyorum 1	Katılmıyorum 2	Kararsızım 3	Katılıyorum 4	Kesinlikle Katılıyorum 5
1	Kuzey Kıbrıs'ta 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında mevcut yasa ve yönetmelikler yetersizdir					
3	Girne İlçesi'nde 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında ortaya çıkan sorunlarla ilgilenecek bir destinasyon yönetim örgütü yoktur					
6	Girne Bölgesinde oteller; ekolojik sıvı ve katı atık yönetim sistemleri hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.					
7	Girne de oteller; yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar ve güneş) hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.					
9	Girne bölgesi Tabiat Parkı ve yöredeki biyolojik çeşitlilik yeterince korunmamaktadır					
10	Girne bölgesinde karar alıcı organların (Belediye, Kaymakamlık vb.) yöneticileri, yörenin 'ekolojik taşıma kapasitesi' hakkında yeterli bilgiye sahip değildir					

Ek 3. Veri toplama Aracı (2)

Sayın Katılımcı:

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Çevre Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programında “Turizm Sektörü Çalışanlarının Girne Kıyılarındaki Turistik Yatırımların Çevreye Etkisi ve Ekolojik Taşıma Kapasitesi Üzerine Algıları” konulu bir tez çalışması yapmaktayım. Aşağıdaki sorular bu çalışmanın uygulama ile desteklenmesi amacını taşımaktadır. İşletmeniz ile ilgili verdiğiniz bilgiler sadece bilimsel olarak kullanılacaktır. Vermiş olduğunuz bilgiler tamamen saklı tutulacaktır.

Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Hüseyin Tunçağ
Yakın Doğu Üniversitesi
Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü
Çevre Eğitimi Programı
Yüksek Lisans Öğrencisi

1-Cinsiyetiniz

☐ Erkek ☐ Kadın

2-Yaşınız

☐ 30 ve aşağı ☐ 31–45 ☐ 46 ve üzeri

3-Öğrenim Durumunuz

☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite

4-İşletmedeki göreviniz?

5-Size göre aşağıdakilerden hangisi turizmin yol açtığı en büyük problemdir?

(Lütfen sadece birini seçiniz)

☐ Atıkların neden olduğu çevresel kirlenme

☐ Trafik yoğunluğu

☐ Çarpık yapılaşma

☐ Deniz ve sahillerde kirlenme

☐ Bitki ve hayvan neslinin tükenmesi

☐ Tarihi mekan ve anıtlarda tahribat

☐ Diğer belirtiniz.

6-Çevrenin korunmasında turizmin katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?

- ☐ Kesinlikle Katılıyorum
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Fikrim yok.
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum

7-Turizm pazarlaması açısından çevre kirliliği hangi kesimi daha fazla etkileyebilir?

- ☐ Turizm yatırımcılarını
- ☐ Seyahat acentalarını
- ☐ Turistleri
- ☐ İşletme yöneticilerini

8-Size göre çevre duyarlılığı turistlerin satın alacakları ürün hakkındaki kararlarını nasıl etkiler?

- ☐ Ürünü satın almama
- ☐ Kalış süresini kısaltma
- ☐ Daha pahalı olsa bile çevreye önem veren işletme veya ülkeyi tercih etme
- ☐ Satın alma kararını erteleme
- ☐ Etkilemez

9- Çevreye duyarlılığınızın size hangi açıdan rekabet avantajı sağlayacağına inanıyorsunuz?

- ☐ Yüksek fiyat uygulayabilme açısından
- ☐ Talep artışı yaratması açısından
- ☐ Kaliteli otel imajı oluşturmaya açısından
- ☐ Sürdürülebilir turizm açısından
- ☐ Diğer (Belirtiniz).....

10- “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde çevre dostu ürün ve hizmetler için pazar potansiyeli mevcuttur “görüşüne katılıyor musunuz?

- ☐ Kesinlikle katılıyorum
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Fikrim yok
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kesinlikle katılmıyorum

11-Çevreyle ilgili yatırımlarınızın amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- ☐ Yasal zorunlulukları yerine getirmek
- ☐ Çevreyi korumak
- ☐ Tüketicileri memnun etmek
- ☐ Diğer işletmelerle rekabet edebilmek

12-Çevreyle ilgili çalışmalarınızı aşağıdaki yöntemlerden hangisi veya hangileriyle tanıtıyorsunuz?

- ☐ Çevreyle ilgili sponsorluklar yapmak
- ☐ Reklamlarda çevreci temalar kullanmak
- ☐ Yurt içi ve yurt dışı fuarlarda çevreci yönün vurgulanması
- ☐ Yurt içi ve yurt dışı araçlarla çevreci yönün vurgulanması
- ☐ Hiçbiri

13- Çevreye duyulan ilgi turizm pazarlaması açısından sizce nasıl kullanılmalıdır?

- ☐ Çevreye duyulan ilgi ürünü pazarlamak amacıyla kullanılmalı
- ☐ Çevreye duyulan ilgi ürünün dayandığı kaynakları korumak amacıyla kullanılmalı
- ☐ Turistlerin çevreye olan ilgilerinden mutlaka yararlanılmalı
- ☐ Çevreye duyulan ilgi geçici bir modadır

14- Çevreci kuruluşlar turizm pazarlamasını nasıl etkileyebilir?

- ☐ Etkilemez
- ☐ Çevreci kuruluşlarla işbirliği pazarlama faaliyetlerini kolaylaştırır
- ☐ Çevreci kuruluşlarla işbirliği olumlu imaj geliştirme açısından yararlıdır.
- ☐ Ülkemizde pazarlamayı etkileyebilecek güce sahip değiller

15- Çevreci pazarlama ve çevre sorunları konusunda eklemek istediğiniz görüş veya önerileriniz var mı?

Ek 4. Ölçek İzin Belgesi

Ek2 'de uygulanılmış olan anket formu kullanımı için Etik Kurallar ve Telif Hakkı Kurallarına uygun olarak izin alınmıştır.

Ek 5. Intihal Raporu

ÖZGEÇMİŞ

24.03.1994 yılında Yukarı Girne’de doğmuştur. İlköğrenimini Çatalköy İlkokulunda tamamladıktan sonra orta öğretimini Girne 19 Mayıs Türk Maarif Kolejinde tamamlamıştır. 2015 eğitim ve öğretim yılında lise öğrenimini Lefkoşa Türk Lisesinde (dıştan bitirme) sözel bölümde tamamlamıştır.

2015 - 2019 yılı eğitim ve öğretim yılları arasında Yakın Doğu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünde yükseköğrenimini tamamlayarak mezun olmuştur.

2019 yılında Yakın Doğu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Çevre Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda başladığı yüksek lisans eğitimini, Şubat 2022’de tamamlamıştır.

GÖRÜNTÜLER / TABLOLAR / HARİTALAR / GRAFİKLER DİZİNİ

GÖRÜNTÜLER DİZİNİ

1.Kıbrıs'ın Endemik Kuşları

Resim 1.

Kıbrıs Kuyrukkakanı (Oenanthe cypriana)

<https://ebird.org/species/cypwhe1?siteLanguage=tr>

Resim 2.

Kıbrıs Ötleğeni (Sylvia melantorax)

<https://ebird.org/species/cypwar1?siteLanguage=tr>

2. Kıbrıs'a Göç Eden Kuşlar

Resim 3.

Öter Ardiç Kuşu (Cikla) (Turdus philomelus)

<https://ebird.org/species/sonthr1?siteLanguage=tr>

Resim 4.

Kızıl Gerdan (Eritachus rubecula)

<https://ebird.org/species/eurrob1?siteLanguage=tr>

Resim 5.

Kır Kırlangıcı (Hirundo rustica)

<https://ebird.org/species/barswa?siteLanguage=tr>

Resim 6.

Sarı Asma Kuşu (Oriolus oriolus)

<https://ebird.org/species/eugori2?siteLanguage=tr>

3.Sürüngenler

Resim 7.

Kara Yılan (Columber jugularis)

<https://www.flickr.com/photos/54302606@N07/10238381894>

Resim 8.

Kedi Gözlü Yılan (Telescopus fallax)

<http://www.turkherptil.org/IcerikDetay.asp?TurID=588&IcerikKatId=39&AltFamilyaId=0>

4.Kelebekler

Resim 9.

Kıbrıs Çayır Esmeri (Maniola cypricola)

<https://metaforya.com/odule-doymayan-doga-fotografcisi-hasan-baglar/>

Resim 10.

Baf Mavisi (Glaucopsyche paphos)

<http://www.adamerkelebek.org/IcerikDetay.asp?TurId=448&IcerikKatId=7>

Resim 11.

Cadı Meleği (Chazara briseis)

<https://www.treknature.com/gallery/photo269314.htm>

Resim 12.

Büyük Kara Melek (Hipparchia syriaca)

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hipparchia_syriaca -
_B%C3%BCy%C3%BCK_Karamelek.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hipparchia_syriaca_-_B%C3%BCy%C3%BCK_Karamelek.jpg)

5.Kaplumbağalar

Resim 13.

Çizgili Kaplumbağa (Mauremys caspica)

[https://www.naturephoto-cz.com/cizgili-kaplumba%EF%BF%BDa-picture_tr-
1657.html](https://www.naturephoto-cz.com/cizgili-kaplumba%EF%BF%BDa-picture_tr-1657.html)

Resim 14.

Yeşil Kaplumbağa (Chelonia mydas)

https://www.naturephoto-cz.com/yesil-kaplumba%EF%BF%BDA-picture_tr-11663.html

Resim 15.

Caretta caretta

<https://endangeredspeciesd2.wordpress.com/2015/03/27/turtle-careta-careta/>

6.Deniz Canlıları

Resim 16.

Siyah Deniz Kestanesi (Arbacia lixula)

https://www.akvaryum.com/arbacia_lixula_siyah_denizkestanesi_denizr_116_5768.asp

Resim 17.

Deniz Anası (Scyphozoa İstilas) (Alagadi Sahili)

<https://www.kibrisgenctv.com/kibris/gorenleri-saskina-ceviren-goruntu-binlerce-denizanasi-kiyiya-h69800.html>

7.Beşeri Güzellikler

Resim 18.

Alagadi Plajı

<https://www.kibris-im.com/alagad%C4%B0-plaji>

Resim 19.

Yavuz Çıkartma Plajı (Escape Plajı)

<https://www.herseykibris.com/kibris-plajlari/escape-plaji-yavuz-cikarma-plaji/>

8.Kum Sever Bitkiler

Resim 20.

Sakız Ağacı (Pistacia lentiscus)

<https://www.havadiskibris.com/sakiz-agaci-bu-ada-icin-bicilmis-kaftan/>

Resim 21.

Ardıç Ağacı (Juniperus oxycedrus)

<https://en.wiktionary.org/wiki/ard%C4%B1%C3%A7>

Resim 22.

Keçi Boynuzu (Ceratonia siliqua)

<https://yesilgazete.org/kecinin-boynuzu-ve-baklasi/>

Resim 23.

Zakkum (Nerium oleander)

<https://pixers.com.tr/duvar-resimleri/zakkum-agaci-54202873>

Resim 24.

Kum Zambağı (Pancratium maritimum)

https://tr.wikipedia.org/wiki/Kum_zamba%C4%9F%C4%B1

9.Endemik Bitkiler

Resim 25.

Kıbrıs Kazteresi (Arabis cypria holmboe)

<http://naturewonders.org/picture?/1972>

Resim 26.

Alevkaya Sinekkapanı (Silene fraudatrix)

<http://www.akvaryumportali.com/threads/k%C4%B1br%C4%B1s-sinek-kapan%C4%B1-siline-fraudatrix.20944/>

8.Beşeri Yapı

Resim 27.

Girne Kalesi

<https://kibrisbook.com/girne-kalesi>

Resim 28.

Batık Gemi Müzesi (Girne Kalesi)

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/kibris-in-zaman-tuneli-girne-kalesi-/1029813>

Resim 29.

Girne Antik Liman

<https://www.kitsab.org/>

Resim 30.

Bellapais Manastırı

<http://www.tatilkipris.com/kibris/gezilecek-yerler/beylerbeyi-koyu-ve-bellapais-manastiri/>

Resim 31.

Hz Ömer Tekkesi

<https://www.visitncy.com/tr/kesfet/hz-omer-turbesi/>

Resim 32.

Korineum Golf &Resort Club (Esentepe-Girne) (Kendi çekimim) (2021)

Resim 33.

St. Hilarion Kalesi (Girne)

Resim 34.

Buffavento Kalesi (Girne) (Kendi Çekimim)(2021)

Resim 35.

Rock's Otel Önü (2018-Sel Felaketi) (Girne)

<https://www.yeniduzen.com/girne-sel-panigi-214g.htm>

Resim 36.

Girne Antik Liman ve Çevresi (Su Kirliliği)

<https://www.yeniduzen.com/girne-yat-limani-degil-yuzen-copluk-96942h.htm>

Resim 37.

Girne Merkez 2003 Yılı Sonrası Yapılaşma) Çekim Ergün Bey (2021)

Resim 38.

Girne Dağları Çevre Katliamı (Taş Ocakları) (Kendi Çekimim)(2021)

10.Girne Bölgesinde Kıyı Kesminde Yer Alan Başlıca Oteller

Resim 39.

Merit Oteller Grubu Lapta – (Kendi Çekimim)(2021)

Resim 40.

Girne Bölgesi İlk Otellerinden "Le Chateau Lambousa Otel" Lapta (Kendi Çekimim)
(2021)

Resim 41.

Merit Park Otel - Lapta (Çekim kendime ait-2021)

Resim 42.

Port Cratos Premium Otel (Çatalköy)

<https://www.etstur.com/Cratos-Premium-Hotel-Casino-Port-Spa>

Resim 43.

Elexus Otel (çatalköy)

https://www.tripadvisor.com/Hotel_Review-g1896356-d9595523-Reviews-Elexus_Hotel_Resort_Spa-Catalkoy_Kyrenia_District.html

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1.

Girne İlçesi Başlıca Otelleri

1.Acapulco Resort&Spa Otel	9.Elexus Hotel	17.Merit Crystal Cove Hotel
2.Ada Hotel	10.Grand Pasha Hotel	18.Merit Park Hotel
3.Altinkaya Holiday Complex	11.Jasmine Court Hotel	19.Merit Royal Hotel
4.Büyük Anadolu Hotel	12.L.A Holiday Centre	20.Olive Tree Hotel
5.Colony Hotel	13.Le Chateau Lambousa Hotel	21.Oscar's Resort Hotel
6.Cratos Premium Hotel	14.Liman Hotel	22.Pia Bella Hotel
7.Dome Hotel	15.Lord's Place Hotel	23.Riverside Hotel
8.Dorana Hotel	16.Malpas Hotel	24. Rocks Hotel & Casino

Tablo 2.

Girne İlçesi'nde Eğitim Veren Üniversiteler

KKTC İSTATİSTİK KURUMU WEB Sitesi (<http://www.stat.gov.ct.tr/IST-YIL-2019.aspx>)

<i>Üniversiteler</i>	<i>Öğrenci Sayısı</i>
Girne Amerikan Üniversitesi	18. 311
Girne Üniversitesi	2.044
Kıbrıs İlim Üniversitesi	1.175
Uluslararası Final Üniversitesi	1.548
Arkın Yaratıcı Sanatlar ve Tasarım Üniversitesi	39
Toplam	23 bin 117

Tablo 3.

KKTC İlçeleri Defacto Nüfus Dağılışı (1996,2006 Ve 2011 Yılları)

Kaynak. KKTC İstatistik Kurumu Basın Bildirisi (2011)

İlçeler	1996	2006	2011	Artış Oranı (%)
Lefkoşa	62.295	84.893	97.293	36.3
Gazimağusa	52.875	64.429	69.838	21.9
Girne	38.715	61.192	73.577	58.1
Güzelyurt	27.523	31.116	30.590	14.5
İskele	19.179	22.978	23.098	15.2

Tablo 4.

KKTC İnşaat Sektörü İnşaat ve Moloz Atıkları Üretimi Tablosu (Varsayım)

Kaynak. KT İnşaat Mütahhitleri Birliği (rakamlar yuvarlanmıştır)

<http://www.cevrekorumadairesi.org/TaslakEAYPlani.pdf>

Bölge	Tahmini moloz atığı üretimi ton/yıl	Tahmini inşaat atığı üretimi ton/yıl
Girne ve kuzey kıyı şeridi	15,000	12,000
Lefkoşa ve merkez bölge	21,000	17,000
Gazimağusa ve doğu bölgesi	15,000	14,000
Güzelyurt ve Lefke	7,000	1,500
İskele ve Karpaz	5,000	2,500
Toplam	63,000	47,000

Tablo 5.

2019 Yılı KKTC'ye Gelen Yabancıların Giriş Limanlarına Göre Dağılışı

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu (<http://www.stat.gov.ct.tr/IST-YIL-2019.aspx>)

	Giriş Limanları	Yıl	GelenYabancı Yolcu Sayısı
	Ercan Havaalanı	2019	1.668.750
	Gazimağusa Limanı	2019	21.994
	Girne Limanı	2019	58.838
	Karpaz Limanı	2019	447
Toplam:			1.749.979

Tablo 1.

2019 Yılı KKTC'ye Gelen Yabancıların Çıkış Limanına Göre Dağılımı

Kaynak:KKTC İstatistik Kurumu (<http://www.stat.gov.ct.tr/IST-YIL-2019.aspx>)

	Çıkış Limanları	Yıl	Giden Yabancı Yolcu Sayısı
	Ercan Havaalanı	2019	1.665.599
	Gazimağusa Limanı	2019	23.073
	Girne Limanı	2019	56.968
	Karpaz Limanı	2019	460
Toplam:			1.746.100

Tablo 7.

Turistik Konaklama Tesisleri'nin Doluluk Oranına Göre Aylara Dağılımı (2019-2020 Mukayeseli)

Kaynak. Turistik Konaklama Tesisleri(<http://turizmplamlama.gov.ct.tr/>)

AYLAR	2019	2020	Değişim %
OCAK	29.1	30.2	3.8
ŞUBAT	29.3	33.1	13.0
MART	39.8	15.2	- 61.8
NİSAN	47.0	Kapalı	
MAYIS	43.7	Kapalı	
HAZİRAN	57.0	4.6	- 91.9
TEMMUZ	68.5	11.2	- 83.6
AĞUSTOS	75.6	21.0	- 72.2
EYLÜL	63.9	5.5	- 91.4
EKİM	63.2	3.9	- 93.8
KASIM	50.4	6.1	- 87.9
ORTALAMA	51.8	17.8	-65.6

Tablo 8.

KKTC Konaklama Tesisleri'nin Yıllara ve Bölgelere Göre Dağılımı Tablo 2
(Lefkoşa- G. Mağusa) (2015-2019)

Kaynak. KKTC- İstatistik Kurumu (<http://www.stat.gov.ct.tr/IST-YIL-2019.aspx>)

Bölgeler	Lefkoşa			Gazi Mağusa	
Yıllar	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı		Tesis Sayısı	Yatak Sayısı
2015	6	849		11	1.566
2016	6	814		11	1.627
2017	7	820		13	1.765
2018	10	838		14	1.837
2019	16	944		15	1.947
Tesisler					
1 Yıldızlı	0	0		1	28
2 Yıldızlı	1	160		3	256
3 Yıldızlı	1	120		3	322
4 Yıldızlı	0	0		0	0
5 Yıldızlı	2	522		1	850
Özel Belgeli Oteller	0	0		0	0
II. Sınıf Tatil Köyü	0	0		0	0
Butik Otel	0	0		1	204
Turistik Bungalovlar	0	0		2	184
Apart Oteller	0	0		0	0
Yöresel Ev	0	0		0	0
Turistik Pansiyon	9	72		3	32
Turistik Konut	1	40		0	0
Henüz Sınıflandırılmayan Tesisler	0	0		0	0
Diğer Konaklama Tesisleri	2	30		1	71

Tablo 9.

KKTC Konaklama Tesisleri'nin Yıllara ve Bölgelere Göre Dağılımı Tablo 3
(Ülke Geneli) (2015-2019)

Kaynak: KKTC- İstatistik Kurumu (<http://www.stat.gov.ct.tr/IST-YIL-2019.aspx>)

	KKTC Geneli Toplam			KKTC Geneli Toplam
Yıllar	Tesis Sayısı			Yatak Sayısı
2015	154			20.974
2016	147			22.078
2017	147			22.056
2018	160			25.502
2019	164			25.821
Tesisler				
1 Yıldızlı	13			477
2 Yıldızlı	21			1.589
3 Yıldızlı	16			2.502
4 Yıldızlı	5			1.550
5 Yıldızlı	22			15.690
Özel Belgeli Oteller	1			34
II. Sınıf Tatil Köyü	3			442
Butik Otel	8			826
Turistik Bungalovlar	25			1.550
Apart Oteller	2			96
Yöresel Ev	2			54
Turistik Pansiyon	28			334
Turistik Konut	5			232
Henüz Sınıflandırılmayan Tesisler	1			12
Diğer Konaklama Tesisleri	12			433

Tablo 10.

KKTC Geneli Konaklama Tesisleri Çalışan Sayısı (2014-2018)

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi, Devlet Planlama Örgütü.

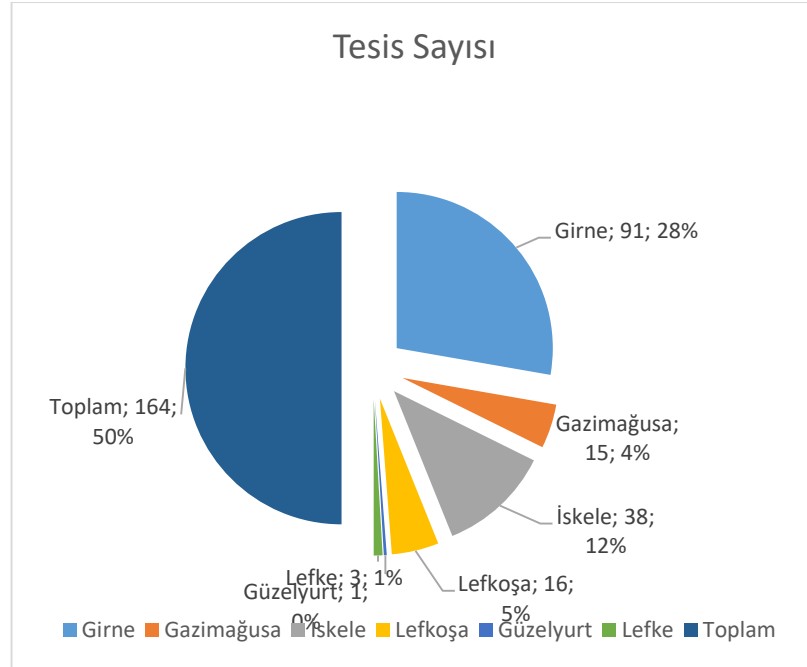
[\(https://www.devplan.org/\)](https://www.devplan.org/)

Yıllar		Çalışan Sayısı
2014		133
2015		140
2016		134
2017		138
2018		147

GRAFİKLER DİZİNİ

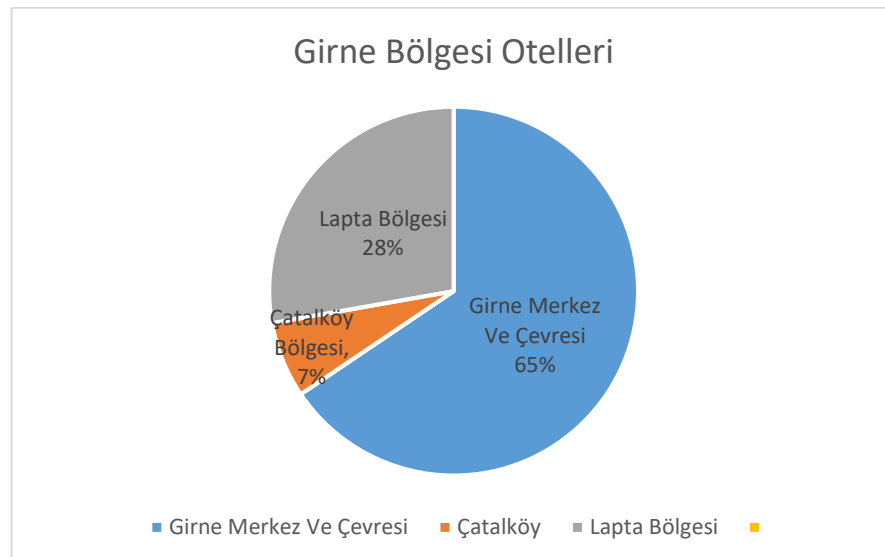
Grafik 1.

2019 Yılı Bölgelere Göre Turistik Konaklama Tesisleri'nin Sayısı Ve Yatak Kapasitesi Dağılımı

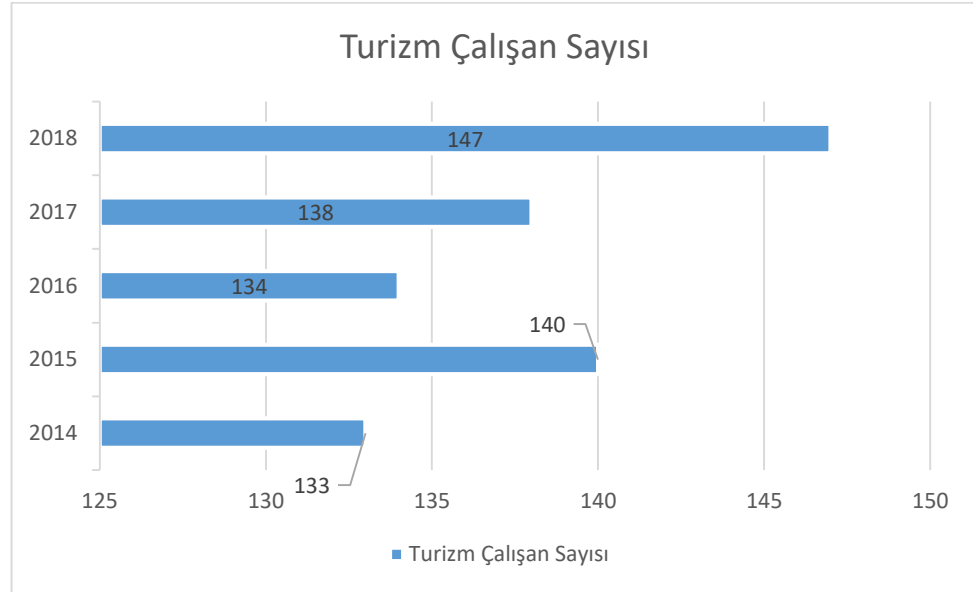

Grafik 2.

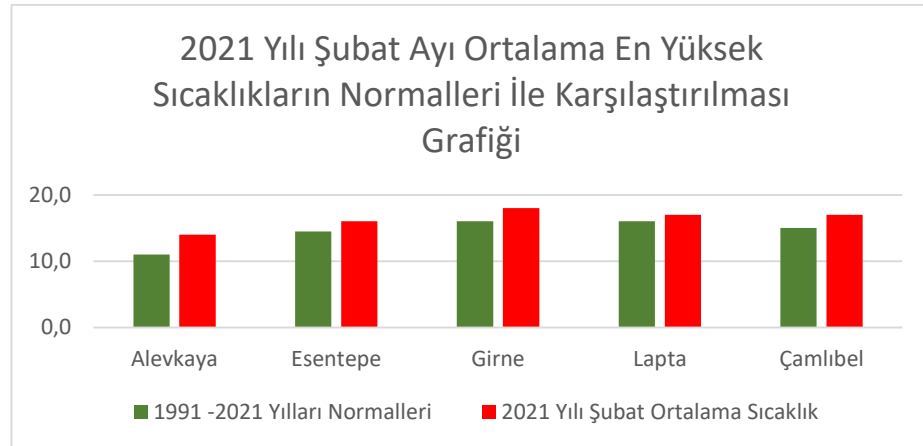
Girne Bölgesi'nde Yer Alan Otel Sayısı (2021)

Grafik 3.
KKTC Geneli Turizm Sektörü Çalışan Sayısı (2014-2018)
Kaynak. (www.devplan.org)

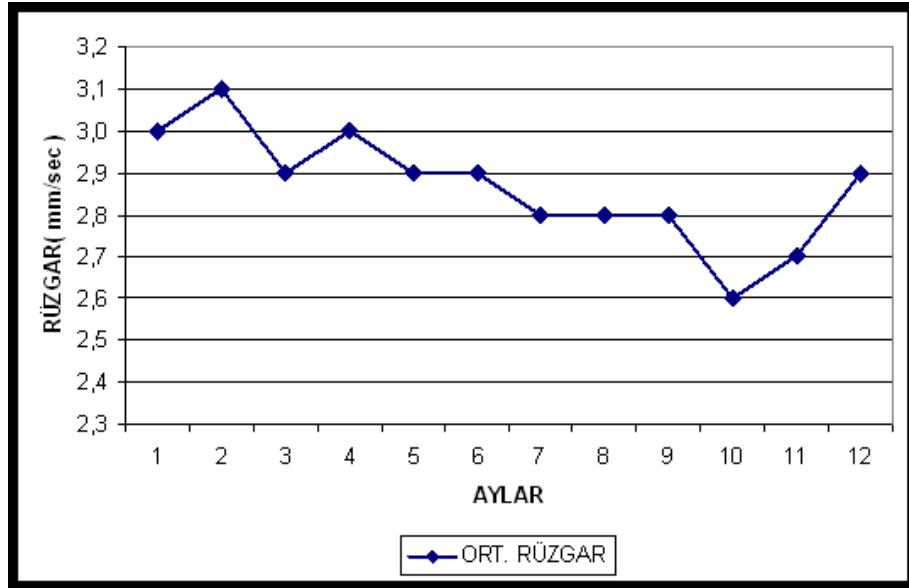
Grafik 4.
2021 Yılı Şubat AYI Ortalama En Yüksek Sıcaklıkların Normalleri İle
Karşılaştırılması Grafiği
Kaynak. KKTC Meteoroloji Dairesi (kkctcmeteor.org., 2021)

Grafik 5.

KKTC Aylara Göre Rüzgar Grafiği

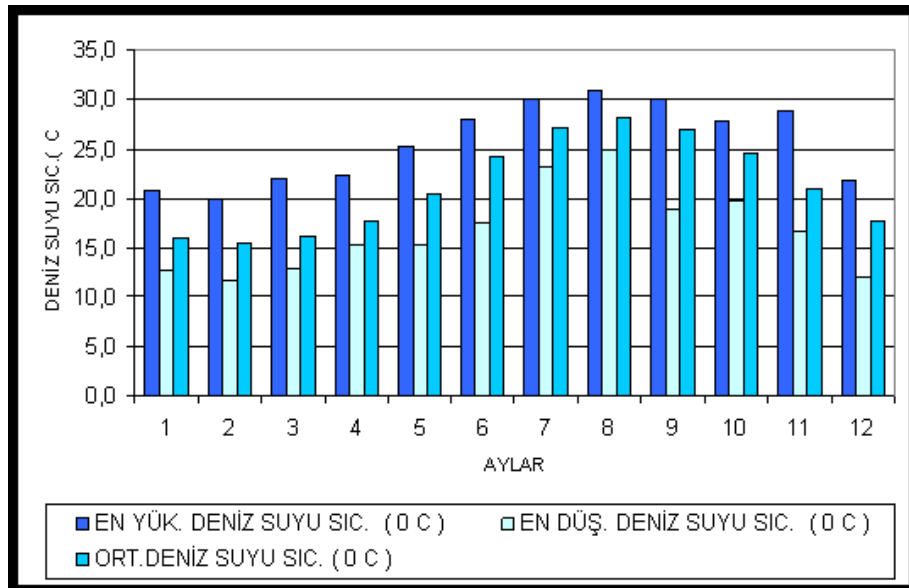
Kaynak. KKTC Meteoroloji Dairesi (kktcmeteor.org., 2021)

Grafik 6.

KKTC Aylara Göre Deniz Suyu Sıcaklığı Grafiği

Kaynak. KKTC Meteoroloji Dairesi (kktcmeteor.org., 2021)

HARİTALAR DİZİNİ

Harita 1.

Girne Şehir Plan Haritası (1)

Kaynak. KKTC Harita Dairesi, 1/5000 ölçekli Girne Şehir Planı 1, 2006.

Harita 2.

Girne Şehir Plan Haritası (2)

Kaynak. KKTC Harita Dairesi, 1/5000 ölçekli Girne Şehir Planı 2, 2006.

Harita 3.

Girne İlçe Haritası

Kaynak. KKTC Harita Dairesi

